

การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรม
การป้องกันการล่องเกินทางเพศของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
เมษายน 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรม
การป้องกันการล่องเกินทางเพศของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
เมษายน 2544

151921

สมทรง ดันประเสริฐ. (2544). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและ

การใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี รองศาสตราจารย์
กมลรัตน์ กริทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นกลุ่มที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้ตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
4. นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

4.2 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบและนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และไม่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

4.3 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF SIMULATION AND MODELING
ON BEHAVIORAL OUTCOME TO PROTECT SEXUAL ABUSE ON
PRATHOM SUKSA V FEMALE STUDENTS OF THAINIYOMSONGKROAW
SCHOOL IN KHET BANGKHEN, BANGKOK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

April 2001

Somsong Tanprasert. (2001). *A Comparison of the effects of Simulation and Modeling on Behavioral Outcome to Protect Sexual Abuse on Prathom Suksa V Female Students of Thainiyomsongkroaw School in Khet Bangkhen, Bangkok.* Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc.Prof. Dr. Aree Punmanee, Assoc.Prof. Kamolrat Greethong.

The puposes of this experimental research were to compare the effects of simulation and modeling on behavioral outcyme to protect sexual abuse on Prathom Suksa V Female Students of Thainiyomsongkroaw School in Khet Bangkhen, Bangkok in academic year 2001. The 30 subjects were selected from achievement behavioral outcome to protect sexual abuse lower than percentile rank of 25. Then they were randomly divided into three experimental groups , each group consisted of ten students. The experimental group I was exposed to simulation while experimental group II was exposed to modeling and the control group was not exposed to simulation and not exposed to modeling. The instrument was behavioral outcome to protect sexual abuse questionnaires. The data was analyzed by t - Test and one way analysis of variances.

The results were as follows :

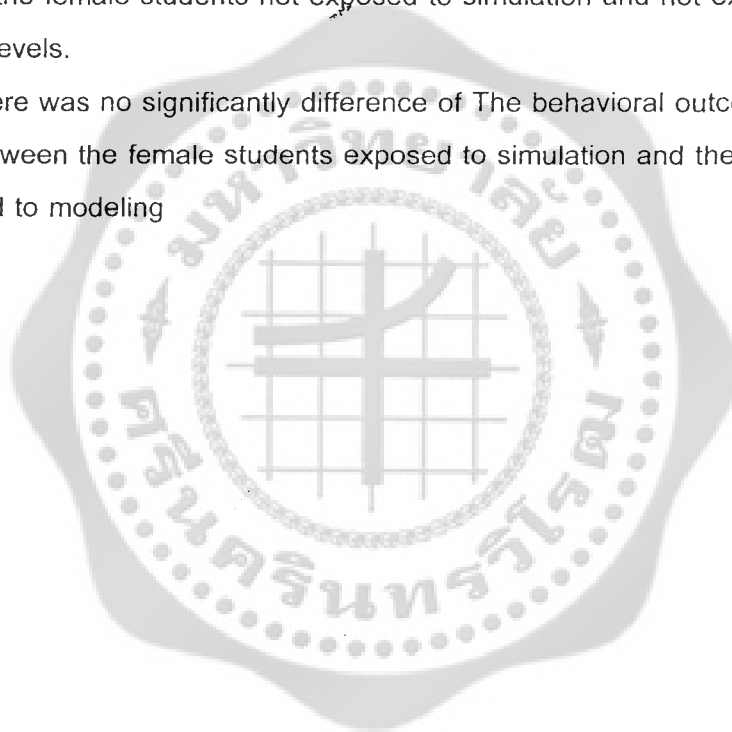
1. The behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students exposed to simulation was significantly increased than before the experiment at .01 level.
2. The behavioral outcome to protect sexual abuse of the females students exposed to modeling was significantly increased than before the experiment at .01 level.
3. The behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students not exposed to simulation and not exposed to modeling was significantly increased than before the experiment at .01 level.
4. There were significantly differences of the behavioral outcome to protect sexual abuse among the female students exposed to simulation, the female students exposed to modeling and the female students not exposed to simulation and not exposed to modeling at 0.5 level.

Then they were compared each group as follows :

4.1 The behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students exposed to simulation was significantly increased than the behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students not exposed to simulation and not exposed to modeling at 0.5 levels.

4.2 The behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students exposed to modeling was significantly increased than the behavioral outcome to protect sexual abuse of the female students not exposed to simulation and not exposed to modeling at 0.5 levels.

4.3 There was no significantly difference of The behavioral outcome to protect sexual abuse between the female students exposed to simulation and the female students exposed to modeling

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

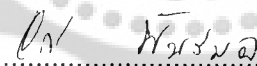
การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรม
การป้องกันการล่องเกินทางเพศของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

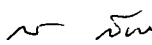
ของ
นางสมทรง ตันประเสริฐ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

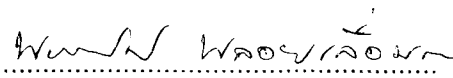
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 23 เดือน เมษายน พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ดร. อารี พันธุ์มณี ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือและผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง กรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิดและคำแนะนำ พร้อมทั้งให้ความกรุณาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณและแพทย์หญิงรัตโนทัย พลับภูการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชนิ คุณบัณฑิต ศรีประเสริฐ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ สถาบันร่วมผลิตแพทย์ กรรมการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประพจน์ ทองบุ ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ อาจารย์ประยูร ภูทอง หัวหน้าสายประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ และขอขอบพระคุณอาจารย์ชณกพิน วิสุทธิไพบูลย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนพระชนนีเวชที่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้ตัวแบบที่ดีในการดำเนินชีวิตและให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณพี่และเพื่อนร่วมรุ่นจิตวิทยาการศึกษา คุณสุพัตรา ฤกษ์บ้าย ซึ่งช่วยในการติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษที่ได้ร่วมเรียน ร่วมกิจกรรม ร่วมทุกข์ร่วมสุข ให้ทั้งความสนุกสนาน ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดีในระหว่างการทำงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่นิภา พิทักษ์กุล บุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตที่ให้ความรักความเมตตา กำลังใจ ความห่วงใย ตลอดมา ส่งเสริมด้านการเรียนและให้การสนับสนุนทุนทรัพย์เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ คุณอัมพร ดันประเสริฐ สามีที่รับภาระดูแลความเรียบร้อยภาระต่างๆในบ้านตลอดจนทุนทรัพย์ในการศึกษา ให้กำลังใจข้อคิดต่างๆ และขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกคน ที่ให้กำลังใจเสมอมา จนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาต่อผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้งานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

สมทรง ดันประเสริฐ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ.....	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ.....	31
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ.....	33
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ.....	50
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	58
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	58
ประชากร.....	58
กลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	58
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
แบบแผนการทดลอง.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินการทดลอง.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	69
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	69
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	69
ประชากร.....	69
กลุ่มตัวอย่าง.....	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	71
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค.....	129
ภาคผนวก ง.....	151
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	159

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Multigroup pretest - posttest design.....	61
2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อน และหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง.....	65
3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อน และหลังได้รับการใช้ตัวแบบ.....	66
4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มควบคุม ก่อน และหลังไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ.....	66
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์ จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ.....	67
6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกิน ทางเพศของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นรายคู่.....	68
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ จำนวน 20 ข้อ.....	152
8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศใน กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง.....	153
9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศใน กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ.....	154
10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศใน กลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ.....	155
11 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1.....	156
12 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2.....	157
13 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	158

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า และเป็นกำลังที่สำคัญของชาติในอนาคต เด็กเป็นศูนย์กลางแห่งความรักความอบอุ่น และความมุ่งหวังของครอบครัว สังคมทุกสังคมจึงพยายามที่จะให้ความคุ้มครองและปกป้องรักษาเด็กและเยาวชนของตนให้ดีที่สุดตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม และคุณค่าต่างๆในสังคม ซึ่งตรงกับอนุสัญญาเด็กว่าด้วยสิทธิเด็ก เชื่อว่า ครอบครัวในฐานะเป็นกลุ่มพื้นฐานของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับการเจริญเติบโตและความอยู่ดีกินดีของสมาชิกทุกคนโดยเฉพาะเด็กควรได้รับการคุ้มครองและการช่วยเหลือที่จำเป็น เพื่อที่จะสามารถมีความรับผิดชอบของชุมชนของตนได้เต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ. 2540 : 1) ปัจจุบันสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากเศรษฐกิจการเกษตรมาสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้สังคมไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาสู่สังคมเมืองมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตและความเป็นไทยดั้งเดิมต้องปรับเปลี่ยนเป็นการดำเนินชีวิตในรูปแบบสมัยใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ. 2535 : 3-4) จากสังคมไทยที่เคยเกื้อกูลกันกลายเป็นสังคมที่แก่งแย่งแข่งขัน ครอบครัวต้องเปลี่ยนบทบาทไป ให้ความใส่ใจสมาชิกน้อยลง ต้องดิ้นรนหาเงินทองมากขึ้น เด็กจะถูกทิ้งให้อยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยงเด็กหรือฝากเลี้ยงในสถานเลี้ยงเด็กที่มีอยู่มากมาย หรือปล่อยทิ้งไว้เพียงลำพังที่บ้าน เวลาที่ให้กับบุตรน้อยลง การปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักและความอบอุ่น สัมพันธภาพในครอบครัวน้อยลงไปด้วยประกอบกับความเครียดที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน เกิดความขัดแย้งทะเลาะวิวาทจนกระทั่งใช้ความรุนแรงเป็นการระบายออกบางกรณีถึงกับทำร้าย ทารุณบุตรหรือเด็กในปกครอง ซึ่งสถานการณ์ทั่วไปของการกระทำมิชอบ หรือการทารุณต่อเด็กในครอบครัว มีรูปแบบทั้งการทารุณกรรมทางกาย จิตใจ การล่วงเกินทางเพศ และการปล่อยปละละเลย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ. 2537 : 108)

การล่วงเกินทางเพศที่กระทำกับเด็กเป็นปัญหาสังคมปัญหาหนึ่งในสังคมไทย ตามที่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำในสังคมปัจจุบัน มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันยังไม่มีกรรวบรวมสถิติเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศว่ามีจำนวนเท่าใด เนื่องจากสถิติของหน่วยงานที่ทำงานทางด้านเด็ก เช่น กรมประชาสงเคราะห์ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ฯลฯ ได้รวบรวมไว้เพียงสถิติที่ได้รับแจ้งและเข้าไปช่วยเหลือเท่านั้น คาดว่ายังมีเด็กอีกเป็นจำนวนไม่น้อยที่ถูกล่วงเกินทางเพศอยู่ทั่วทุกแห่งของสังคมเมืองต่างๆ โดยไม่มีผู้รู้เห็น หรือไม่กล้ารายงานต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็ก (วิชา มหาคุณ. 2533 : 8) จากสถิติมูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็กที่ได้รับแจ้ง และเข้าไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - 2540 เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศมีจำนวนถึง 747 ราย

(สหพรพร เพชรดำรง.2540 : 1) และสถิติจากมูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็กโดยเฉพาะเด็กที่ถูกข่มขืน ตั้งแต่ปี 2537-2539 มีจำนวนถึง 200 รายโดยเฉลี่ยมีอายุ 3-15 ปี พบมากที่สุดอายุ 12 ปี (มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก. 2540) และสถิติจากโรงพยาบาลเด็กตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 -2541 มีจำนวนถึง 142 ราย การล่วงเกินทางเพศ 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.56 การทารุณกรรมทางกาย 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.44 และมีแนวโน้มจะสูงขึ้น (คลินิกจิตเวชเด็ก. 2541 : 1-5) ตัวเลขจำนวนเด็กที่ถูกกระทำล่วงเกินทางเพศในสังคมไทยดังกล่าวข้างต้นเป็นเพียงตัวเลขโดยประมาณเท่านั้น แต่เชื่อว่ามีเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่มีรายงาน แต่สิ่งที่สลดและสะท้อนใจอย่างยิ่งคือ ส่วนหนึ่งของชีวิตที่ต้องตกอยู่ในวิบากกรรมแห่งการทำลายก็คือ เด็ก และสิ่งที่น่าเป็นห่วงอีกอย่างก็คือคนที่ล่วงเกินทางเพศกับเด็ก มักเป็นคนใกล้ชิดกับเด็ก ทั้งบุคคลภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัวซึ่งเป็นบุคคลที่เด็กรู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี จากการศึกษารายชื่อของฟรอยด์ (Freud) อ้างใน (สายนันท์ แสงวณิช. 2535 : 2. อ้างอิงมาจาก Freud :1992) พบว่าเด็กที่ถูกกระทำทางเพศรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมาก่อนอายุ 14 ปี ทางด้านผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นชาย และเด็กที่ถูกกระทำทางเพศร้อยละ 75 เป็นเด็กหญิง ผู้ที่กระทำส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เด็กคุ้นเคย ญาติ และคนในครอบครัวเป็นผู้กระทำทางเพศมากที่สุด โดยเฉพาะเด็กที่มีบิดาบุพการีมีความเสี่ยงมากกว่าเด็กทั่วไปถึง 5 เท่า อายุของเด็กที่ถูกกระทำทางเพศมากที่สุดคือ 10 ขวบขึ้นไป แต่เด็กที่มีอายุน้อยกว่านี้ก็มีโอกาสเสี่ยงต่อการถูกกระทำได้ (กมล รอดคล้าย และมนต์รี สันทวิชัย. 2540 : 1)

การปกป้องเด็กจึงเป็นเรื่องของคนในสังคม องค์กรของรัฐ และเอกชน ร่วมมือกันหาทางป้องกัน ช่วยเหลือคุ้มครองเด็กไม่ให้ถูกละเมิดหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ ซึ่งการป้องกันในขั้นแรกนั้น นอกจากจะให้ความรู้ความเข้าใจแก่บิดามารดา ชุมชน โรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกๆด้าน เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาและให้การคุ้มครองแก่เด็กแล้ว การให้ความรู้ในเรื่องสิทธิในร่างกายและการป้องกันตัวเอง ก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กรอดพ้นจากการถูกล่วงเกินทางเพศ (สาหร่าย จิตตินันท์. 2540:7) ในสภาพสังคมปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าบ้านหลังที่ 2 ของนักเรียน คือคุณครู โรงเรียนจึงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการให้ความรู้เพียงอย่างเดียวนี้อาจไม่เพียงพอให้เด็กตระหนัก และเชื่อในความสามารถของตนเองในการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ดังนั้นการพัฒนาพฤติกรรมในการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศเป็นวิธีการหนึ่งของการเรียนรู้ ที่จะช่วยส่งเสริมการป้องกันและเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมเพิ่มศักยภาพของนักเรียน ให้เข้าใจสิทธิของตนเองและเข้าใจสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศ และการป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยตลอดจนการสื่อสารที่จำเป็นในการเรียนรู้ ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากสำหรับเด็กในสังคมปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูประจำชั้น และครูประจำวิชาต่างๆว่าในการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ในเรื่องการศึกษาอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารในสถานการณ์ที่ดีและไม่ดี การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของนักเรียนโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 60 พฤติกรรมในการป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่ำ ผู้วิจัยจึงสำรวจปัญหาในโรงเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงทั้งหมดจำนวน 120 คน (เหตุผลที่เลือกชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 เพราะเป็นช่วงของวัยเสี่ยงมากที่สุด จากสถิติของมูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็กพบว่าเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศอายุเฉลี่ยส่วนใหญ่ 10 ขวบขึ้นไป) โดยการ ใช้แบบสอบถามปลายเปิดโดยใช้

คำถามข้อที่ 1 ว่า นักเรียนคิดว่าตนเองมีปัญหาหรือไม่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ มีปัญหา มีผู้ตอบ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และถ้ามีปัญหาคืออะไร (การล่องเเกินทางเพศ การเรียน ปัญหาครอบครัว การปรับตัว เศรษฐกิจ ฯลฯ คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ การล่องเเกินทางเพศมีผู้ตอบ 47 คน คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมาคือปัญหาการเรียน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ มีปัญหา มีผู้ตอบ 52 คน คิดเป็นร้อยละ 86 และถ้ามีปัญหาคืออะไร คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ ปัญหาการเรียน มีผู้ตอบ 34 คนคิดเป็นร้อยละ 57 ปัญหา รองลงมาคือ การล่องเเกินทางเพศมีผู้ตอบ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 46

คำถามข้อที่ 2 คือ เมื่อมีปัญหา นักเรียนทำอย่างไร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ ไม่เข้าใกล้ หลีกเลี้ยง พูดจาตอบโต้ อาย ไม่บอกใคร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50 คำตอบรองลงมา บอกผู้ปกครอง ครู เพื่อน มีผู้ตอบ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ ตั้งใจเรียน มีผู้ตอบ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 60 คำตอบรองลงมา ห้างไกลไม่คบด้วย มีผู้ตอบ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8

คำถามข้อที่ 3 คือ นักเรียนคิดว่าตนเองต้องการพัฒนาด้านใด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ การป้องกันการล่องเเกินทางเพศ มีผู้ตอบ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาคือต้องการพัฒนาในด้านการเรียน มีผู้ตอบ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ด้านบุคลิกภาพ 1 คนคิดเป็นร้อยละ 2, การปรับตัวกับเพื่อน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ด้านจิตใจ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำตอบที่ตอบมากที่สุดคือ ต้องการพัฒนาในด้านการเรียน มีผู้ตอบ 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68 คำตอบรองลงมาต้องการพัฒนาด้านการป้องกันการล่องเเกินทางเพศ มีผู้ตอบ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านการปรับตัว เช่น การคบเพื่อน มีผู้ตอบ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ด้านการฟัง 1 คนคิดเป็นร้อยละ 2 ทุกด้าน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 จากผลการสำรวจปัญหาดังกล่าว พบว่านักเรียนมีปัญหาการล่องเเกินทางเพศมากที่สุด ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรจะช่วยเหลืออย่างรีบด่วนโดยให้มีพฤติกรรมป้องกันการล่องเเกินทางเพศอย่างเหมาะสม เพราะเป็นวัยที่จะก้าวเข้าสู่วัยรุ่นเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น

การพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการล่องเเกินทางเพศสามารถพัฒนาได้หลายวิธี เช่น การใช้บทบาทสมมติ การใช้กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้เทคนิคแม่แบบหรือตัวแบบ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยสนใจสถานการณ์จำลองและใช้ตัวแบบ ทั้งนี้เพราะว่า การใช้สถานการณ์จำลองนั้นเป็นการจำลองสถานการณ์ปัญหาต่างๆที่นักเรียนประสบในชีวิตประจำวันมาจัดให้เป็นสถานการณ์ในห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง(สมบุญ สเนียงค์ ณ อรุษา. 2525 :17- 18) กล่าวว่าการใช้สถานการณ์จำลองนั้นเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาความรู้ ความรู้สึก ความสนใจ และทัศนคติของนักเรียน และครูดแซงค์ (Cruichank.1972 : 17-19) กล่าวว่าสถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง เช่น ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ดังนั้นสถานการณ์จำลองจึงเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการคิดแก้ปัญหา และจากผลการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาตัวแปรได้ ดังเช่น ผลการวิจัยของ วชิรพร จับเกตุ (2534 : 37) ศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพริยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน

ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสี่ยงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทวิส พันธุ์สุข (2540:40) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงแดง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีความสนใจอาชีพอิสระสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

การใช้ตัวแบบที่เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เป็นวิธีการพัฒนาพฤติกรรมโดยผู้สังเกตได้เห็นการกระทำของตัวแบบที่ไม่เคยเห็นมาก่อน จะเกิดการรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่ถ่ายทอดออกมาเป็นการสนองความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ เพราะบุคคลเมื่อเห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมหนึ่ง บุคคลจะใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบการกระทำของตัวแบบพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มกระทำตามตัวแบบ และเป็นการส่งเสริมการกระทำ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมหนึ่งได้รับรางวัล ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามได้มากขึ้น และมีผลต่ออารมณ์กระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วย (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 47-60) จากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2520 :50-55) พบว่าการเลียนแบบจากตัวแบบที่ดี เป็นเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลอง กระทำพฤติกรรมนั้นตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ทดลองวิธีหนึ่ง เพราะเป็นวิธีที่เด็กลอกเลียนแบบโดยไม่รู้สีกตัวว่ากำลังถูกชักจูง จากการศึกษาของ แบนดูราและ วอลเตอร์ . (Bandura และ Walter.1963 : 47-49) พบว่าตัวละครสามารถโน้มน้าวจิตใจให้เด็กเลียนแบบ หรือถ่ายโยงพฤติกรรมสร้างพฤติกรรมขึ้นใหม่ของแต่ละบุคคลได้ ตัวแบบนี้นับว่าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะจดจำแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะยอมรับพฤติกรรมนั้นๆ มาเป็นแบบอย่างบุคลิกภาพของตน ซึ่งวิดิทัศน์ก็เป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศได้ดี ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำตัวแบบที่ได้เลือกสรรแล้วมาพัฒนา และจากผลการวิจัยพบว่า การใช้ตัวแบบสามารถพัฒนาตัวแปรได้ ดังเช่นผลการวิจัยของ ภิขมา จันทรแต่งผล. (2535 : 65) ซึ่งศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนรตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความขยันหมั่นเพียรสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ที่ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกัลยณกุล จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีความประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการใช้ตัวแบบ

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนที่ได้รับการใช้ตัวแบบ นักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่มีความชำนาญในการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ สามารถนำสถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ แขวงหลักสี่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ แขวงหลักสี่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร(Simple Random Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ

ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่

1.1 การใช้สถานการณ์จำลอง

1.2 การใช้ตัวแบบ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการจัดสถานการณ์ให้คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ในบ้าน ในโรงเรียน และในที่สาธารณะ แล้วจัดให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดแนวคิดในการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของตน โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยสนทนาซักถามเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ แล้วขออาสาสมัครจำนวนหนึ่งให้แสดงตามบทบาทที่กำหนดไว้ในสถานการณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์และอภิปรายสิ่งที่สังเกตได้จากการแสดงของเพื่อน

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมสถานการณ์จำลองนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. การใช้ตัวแบบ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศโดยการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมตัวแบบจากวีดิทัศน์ในเรื่องการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ โดยมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศและพฤติกรรมที่ป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอตัวแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบพฤติกรรมยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจแล้วให้ฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่เกี่ยวกับการเลียนแบบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์จากที่ได้จากการใช้ตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติต่อทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

การใช้ตัวแบบใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

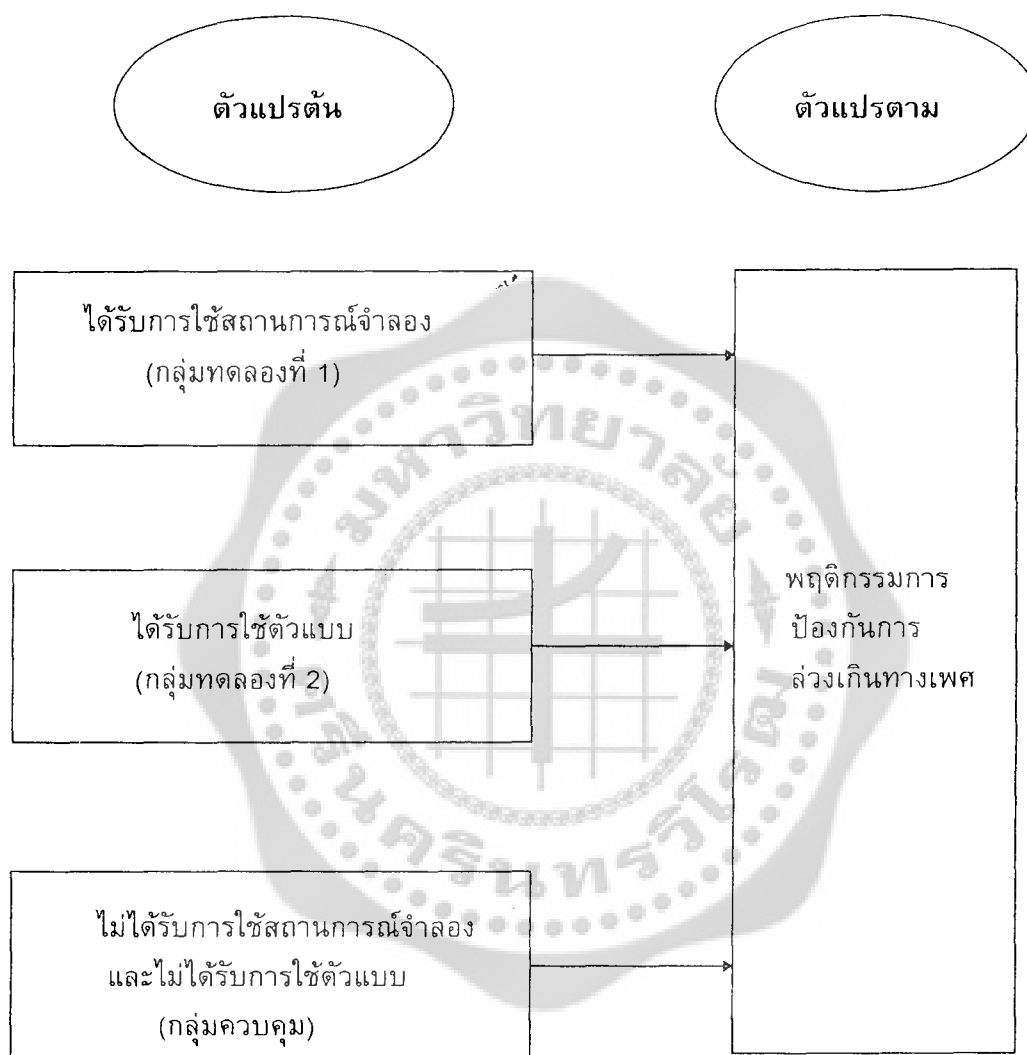
3. พฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนหญิงที่จะปฏิเสธต่อคำเชิญชวนทางเพศได้โดยการหลีกเลี่ยง โดยการหนีหรือถอยห่างออกมา สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศ ในบ้าน ในโรงเรียน และในที่สาธารณะ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากคนแปลกหน้าและคนที่คุ้นเคย โดยการปฏิเสธต่อคำเชิญชวนในทางเพศ การหลีกเลี่ยง การร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆหรือบอกเล่ากับบุคคลที่ประสบเหตุที่น่าไว้วางใจได้

4. กลุ่มทดลองที่ 1 หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ จำนวน 10 คน

5. กลุ่มทดลองที่ 2 หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการใช้ตัวแบบวิถีทัศน์เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ จำนวน 10 คน

6. กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ จำนวน 10 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้
สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้ตัวแบบ
3. นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้
สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ
4. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนที่ไม่ได้
รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่ม
ขึ้นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล่องเกินทางเพศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่องเกินทางเพศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง

เบค และมอนโร (นิตไทย นัมคณิสสรณ. 2537 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Beck and Monroe. 1969) กล่าวถึง สถานการณ์จำลองว่าเป็นคำเก่าที่มีมานานแล้วแต่เพิ่งจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา เมื่อไม่นานมานี้ ความหมายหนึ่งของสถานการณ์จำลองก็คือ "ความหลอกลวง" (Deception) หรือการแสดงผิด (Misrepresentation) ทั้งสองความหมายนี้เป็นความหมายของสถานการณ์จำลองในสมัยก่อน ในปัจจุบันนี้คำว่าสถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการซึ่งมีรูปแบบคล้ายคลึงสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นเพื่อจะทดสอบสภาวะการณ์หรือเพื่อการสอน

ซูลท์ (Schultz. 1972 : 4) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่าเป็นการสอนแบบปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลอง หรือกระบวนการต่างๆ เหมือนระบบของจริง การสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่สมมติสถานการณ์ต่างๆ ให้คล้ายกับสภาพที่เป็นจริงโดยฝึกให้ผู้เรียนหรือผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นได้ฝึกปฏิบัติ และแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองและยังทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดีกว่าสอนแบบบรรยาย

เคอร์ (กนกรัตน์ พงษ์สมุทร.2537 : 29 ; อ้างอิงมาจาก Kerr. 1977) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่า ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จะต้องปฏิบัติตามข้อมูลและมีสถานการณ์ที่กำหนดวัตถุประสงค์ในการร่วมสถานการณ์นั้น ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จะต้องยอมรับ และปฏิบัติตามข้อมูล และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง ผู้เข้าร่วมสถานการณ์อาจได้รับข้อมูลให้รับบทบาทที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของเขา หรือได้รับบทบาทที่แตกต่างไปจากชีวิตจริงก็ได้ เหตุการณ์ในสถานการณ์จำลองจะดำเนินต่อไปในทางใดหรือผลของสถานการณ์จะเป็นอย่างไรนั้นเป็นเรื่องที่คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ เพราะจะต้องขึ้นอยู่กับผลการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมสถานการณ์

โฮลเดน (Holden.1981 : 5) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ส่วนมากจะอยู่ในรูปแบบของการแก้ปัญหาครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุม จะนำของจริงต่างๆ มาเป็นสื่อในการกระตุ้นผู้เข้าร่วมให้ใช้ทักษะของภาษาทุกด้านในการรับข้อมูลพร้อมๆ กัน ผู้เข้าร่วมสถานการณ์แต่ละคนจะได้รับบัตรแสดงขอบข่าย หน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อมูลจำเป็นเพิ่มเติม ทุกคนต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง

โจนส์(Jones.1982 : 5)กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นเหตุการณ์หนึ่งซึ่งไม่ใช้การสอนโดยครู แต่นักเรียนเป็นผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์นั้น และเป็นผู้ที่ทำให้เหตุการณ์นั้นดำเนินต่อไป โดยได้รับมอบหมายหน้าที่ภารกิจในสังคมและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานการณ์นั้น ซึ่งต้องมีการแก้ปัญหาและการตัดสินใจรวมอยู่ด้วย ส่วนครูจะเป็นผู้กำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาจบของสถานการณ์ นอกจากนี้ครูมีหน้าที่อธิบายรายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญในสถานการณ์นั้น และกำหนดว่าใครเป็นใคร ใครทำหน้าที่อะไรมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง

ทิตนา แชมมณี(2522 : 202) ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า หมายถึง การจำลองสถานการณ์หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นและให้มีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจไม่กล้าแสดงเพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป

ชาญชัย ศรีไสยเพชร(2525:154)ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลองคือ การจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริงให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้น

บุญทัน อยู่ชมบุญ(2533:154)ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลองคือ การจัดเลียนแบบสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนได้กระทำเพื่อฝึกการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้น ราวกับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขาเองโดยตรง และตัวนักเรียนยังมีโอกาสทราบว่าความคิดเห็นของเขานั้นเป็นอย่างไรถูกต้องแตกต่างหรือเหมือนกับเพื่อนอย่างไร จากการอภิปรายร่วมกับเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน

จากการศึกษาความหมายของสถานการณ์จำลองดังกล่าว สรุปได้ว่า หมายถึง การจำลองเหตุการณ์หรือการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์หรือการสมมติสถานการณ์ โดยให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่

ใกล้เคียงกับความเป็นจริงอันจะทำให้มีทักษะในการตัดสินใจ การเรียนรู้แนวทางแก้ปัญหา อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

1.1.2 ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลอง

ในการสร้างสถานการณ์จำลองมีความมุ่งหมายหลายประการ ดังเช่นแนวความคิดของเซ(กนกรัตน์ พงษ์สมุทร. 2537 : 32-33 ;อ้างอิงมาจากShay.1980)กล่าวว่า สถานการณ์จำลองถูกสร้างเพื่อ

1. ใช้ในการสร้างบรรยากาศในความเป็นกันเอง (To Break the Ice) เราใช้สถานการณ์จำลองในการแนะนำให้นักเรียนรู้จักซึ่งกันและกัน และรู้จักกันมากขึ้นหรือใช้แนะนำวิชาที่เรียน กิจกรรมบางอย่างสามารถใช้ในการสร้างบรรยากาศ ซึ่งช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในห้องเรียน การเลือกใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อจุดมุ่งหมายนี้ควรมีข้อจำกัดเป็นกิจกรรมสั้นๆ ที่ควรจะทำให้แล้วเสร็จใน 1-2 ชั่วโมงการเรียนการสอน
2. เพื่อที่จะบอกความจริง (To Impart Facts) สถานการณ์จำลองมักไม่ค่อยใช้เดี่ยวๆ ในการสอนความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง มีสถานการณ์จำลองมากมายที่ออกแบบเพื่อใช้ในการให้ข้อมูล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น
3. เพื่อพัฒนาความรู้สึกให้นักแน่น (To Develop Emphati Sensitivity) สถานการณ์จำลองส่วนมากถูกออกแบบมา เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้และตระหนักเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ สถานการณ์จำลองจะช่วยให้เด็กมีสายตากว้างไกลส่งเสริมพัฒนาการรับรู้ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจและมีเหตุมีผลมากยิ่งขึ้น
4. เพื่อสำรวจอนาคต (To Explore the Future) สถานการณ์จำลองที่ใช้ในห้องเรียนนอกแบบเพื่อทำนายหรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอนาคตให้แก่เด็กเรียน ได้จัดฉากหรือสถานการณ์บางอย่างที่จะมีขึ้นในอนาคต ถูกจำลองอยู่ในแบบจำลองหรือความคิดรวบยอดก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือการวิเคราะห์อนาคตที่จะเป็นไปได้ กิจกรรมเหล่านี้ใช้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และเพิ่มความสามารถในการที่จะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น สถานการณ์จำลองทำให้มีความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น และมีความสามารถในการประเมินผลระยะยาวของการกระทำต่างๆ

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 5) กล่าวถึง ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้พบ และรู้จักกับปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและนำเหตุผลมาอธิบายประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัย สำนึกถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนจากการฟังครูสอนแต่ผู้เดียวมาเป็นการ ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

จากความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์

จำลองสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น การรู้จักคิด วิเคราะห์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอดทนต่อการถูกวิจารณ์ สามารถตัดสินใจ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้มากขึ้น และมีความสามารถในการประเมินผลระยะยาวของการกระทำต่าง ๆ การใช้สถานการณ์จำลองยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เกิดความคุ้นเคยเป็นกันเอง และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

1.1.3 หลักการและกระบวนการเรียนรู้การใช้สถานการณ์จำลอง

แสดนเศคป (นิตไทย นัมคณิศรณ. 2537 : 26 - 28 ; อ้างอิงมาจาก Stadsklev. 1974)

ได้เสนอหลักการ EIAG และกระบวนการเรียนรู้ 2 กระบวนการคือ กระบวนการเรียนรู้โดยประสบการณ์ (Experiential Processing) และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล (Information Processing) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการ EIAG รูปแบบพื้นฐานของการเรียนรู้จากการใช้สถานการณ์จำลองหลักการ EIAG นี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองให้เป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วยโครงสร้าง ดังนี้ คือ

E - Experience "Do" การกระทำอันเป็นประสบการณ์ตรง

I - Identity "Look" การจำแนกแยกแยะและการสังเกตโดยการพรรณนาหรือการอธิบาย

กระบวนการ สัญลักษณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่นักเรียนได้กระทำระหว่างการกระทำกิจกรรมสถานการณ์จำลอง

A - Analyze "Think" การคิดวิเคราะห์โดยเป็นการคิดวิเคราะห์เพื่อที่ทำให้เห็นเหตุและผลของความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการของเกมนสถานการณ์จำลอง หรือการวิเคราะห์ปัญหาวิเคราะห์การตัดสินใจที่ได้กระทำลงไป วิเคราะห์ความคิดความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งผลจากการคิดวิเคราะห์นี้จะนำมาซึ่งความเข้าใจความเป็นไปแล้วต่อสู้กับเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้

G - Generalize "Learn" การลงความเห็นสรุปและการเกิดการเรียนรู้เป็นหลักการสุดท้ายภายหลังจากที่นักเรียนได้ผ่านประสบการณ์ ผ่านการอธิบาย และผ่านการวิเคราะห์ซึ่งทำให้ได้รับข้อมูล และความเข้าใจในสิ่งที่ได้เกิดขึ้นจากกิจกรรมสถานการณ์จำลองครบถ้วน แล้วจึงพร้อมที่จะลงความเห็นหาข้อยุติเกี่ยวกับความคิดรวบยอด หลักการ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือวิธีการที่จะเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของกิจกรรมสถานการณ์จำลองที่ได้กระทำไปแล้วได้

2. กระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ของกิจกรรมสถานการณ์จำลอง 2 กระบวนการ ประกอบด้วย

2.1 กระบวนการเรียนรู้โดยประสบการณ์ (Experiential Processing) มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 การแสดงหรือการกระทำ (Action) เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้โดย

ประสบการณ์ คือผู้เรียนได้กระทำหรือแสดงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและทำให้มองเห็นความเป็นไปและผลกระทบของการกระทำหรือการแสดงนั้น

2.1.2 การเข้าใจกรณีเฉพาะ (Understanding the Particular Case) เป็นขั้นที่ทำให้เกิดความเข้าใจในความเป็นไปและผลกระทบของการแสดงหรือการกระทำที่ได้รับประสบการณ์มา โดยมีหลักการว่ามนุษย์จะเรียนรู้ผลของการกระทำภายหลังจากที่มีประสบการณ์กรณีนั้น ๆ มาก่อน และเกิดการเรียนรู้ว่าจะกระทำอย่างไรเมื่อพบกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

2.1.3 การลงความเห็น (Generalizing) หลังจากที่ได้เข้าใจในความเป็นไป และผลกระทบของการกระทำจากประสบการณ์ที่ได้จัดให้แล้ว ขั้นต่อไปคือ การลงความเห็น สรุปหลักการ หรือกฎเกณฑ์ในสถานการณ์ หรือพฤติกรรมดังกล่าวพร้อมทั้งเชื่อมโยงหลักการ และกฎเกณฑ์ที่ได้ลงความเห็นกับประสบการณ์ หรือสถานการณ์พิเศษนอกเหนือไปจากที่ประสบมาแล้วด้วย

2.1.4 การแสดงพฤติกรรมใหม่ (Acting in a New Circumstance) เมื่อเกิดความเข้าใจในหลักการหรือกฎเกณฑ์แล้วจึงลงข้อสรุป ขั้นต่อไปคือ การแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องอันเกิดจากความเข้าใจในหลักการหรือกฎเกณฑ์เหล่านั้น พฤติกรรมที่แสดงในขั้นนี้จะแตกต่างไปจากพฤติกรรมที่ได้แสดงในขั้นตอนแรก เพราะบุคคลนั้นได้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แล้ว กล่าวคือ ประสบการณ์ที่เขาได้รับจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ในการกระทำในอนาคตของเขา

2.2 กระบวนการจัดกระทำข้อมูล (Information Processing) มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 การรับรู้ข้อมูล (Reception of information) เป็นการสื่อสารข้อมูลตลอดจนเครื่องหมายหรือสิ่งที่แสดงเป็นนัยอย่างกลางๆ ข้อมูลที่ถูกสื่อสารเกี่ยวข้องกับกฎทั่วๆ ไปและตัวอย่างเฉพาะซึ่งเป็นส่วนประกอบของกฎเหล่านั้น

2.2.2 การเข้าใจกฎทั่วๆ ไป (Understanding the General Principle) เป็นขั้นที่เกิดความเข้าใจในกฎทั่วๆ ไป และตัวอย่างเฉพาะซึ่งเป็นตัวอย่างของกฎนั้นๆ คือเกิดการเรียนรู้ ความหมายของข้อมูล และมีการรับรู้เป็นความรู้อย่างชัดเจน

2.2.3 รายละเอียดหรือส่วนพิเศษของข้อมูล (Particularizing) เป็นขั้นที่สามารถลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่พิเศษหรือรายละเอียดปลีกย่อยของกฎทั่วๆ ไป และสามารถที่จะเชื่อมโยงกฎเกณฑ์นั้นกับกรณีหรือสถานการณ์ใหม่ๆ ได้

2.2.4 การกระทำ (Acting) เมื่อเกิดการเรียนรู้ข้อมูลที่สมบูรณ์แล้ว ขั้นนี้จึงเป็นการนำข้อมูลอันได้แก่ กฎทั่วๆ ไป รายละเอียดอันเป็นส่วนประกอบของกฎนั้น ไปกระทำให้เกิดประโยชน์ได้

ประนอม เดชชัย (2534 : 137 - 138) ได้เสนอหลักการสำคัญของการใช้สถานการณ์จำลอง 5 หลักการดังนี้

1. การจัดนวัตกรรมการเรียนการสอนสถานการณ์จำลอง ยึดหลักการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา จึงเน้นให้จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. กระบวนการต่างๆ ที่จัดขึ้นในเกมส์สถานการณ์จำลองนั้นถือว่าเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีความสำคัญมาก หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการได้ หลักการจัดจึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ที่ตนต้องการได้ หลักการจัดจึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการ

ต่าง ๆ ในการแสวงหาคำตอบด้วย ไม่ใช่มุ่งแต่ที่ติดตอบอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงกระบวนการและวิธีการที่ได้คำตอบนั้นมา

3. หลักการเรียนรู้ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำ และสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเองนั้นมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งจดจำได้ ฉะนั้นการจัดเกมสถานการณ์จำลอง จึงจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามค้นหา และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง การค้นพบด้วยตนเองนี้จะเกิดความรู้สึกออกมาจากภายในตัวเอง ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากกว่าฟังคำเตือนจากผู้อื่น

4. การเรียนรู้เกิดจากแหล่งต่าง ๆ มิใช่เกิดจากการแสวงหาจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ฉะนั้นการจัดเกมสถานการณ์จำลองจึงยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ซึ่งการจัดจะเน้นการที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แตกต่างกันจะมีผลกระทบต่อกันและกันอยู่เสมอ การให้ผู้เรียนฝึกการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

5. ยึดความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น ดังนั้นเกมสถานการณ์จำลองจึงควรจัดส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียนด้วย

จากความมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าสถานการณ์จำลองใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น การรู้จักคิด วิเคราะห์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอดทนต่อการถูกวิจารณ์ สามารถตัดสินใจใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้มากขึ้น และมีความสามารถในการประเมินผลระยะยาวของการกระทำต่าง ๆ การใช้สถานการณ์จำลองยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เกิดความคุ้นเคย เป็นกันเอง และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

จากหลักการและกระบวนการเรียนรู้การใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าหลักการ EIAG ประกอบด้วยโครงสร้างดังนี้คือ

- E - Expericnce "Do" การกระทำกิจกรรมอันเป็นประสบการณ์ตรง
- I - Identity "Look" การจำแนกแยกแยะและการสังเกต
- A - Analyze "Think" การวิเคราะห์
- G - Generalize "Learn" การลงความเห็นสรุป

ส่วนกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการแสดงหรือกระทำเพื่อทำให้มองเห็นความเป็นไปและผลกระทบของการกระทำหรือการแสดงนั้น การเรียนรู้ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรเน้นให้คิดวิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ในการแสวงหาคำตอบ ไม่ใช่มุ่งแต่ที่คำตอบเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้เกิดการจดจำ การค้นพบด้วยตนเองจะก่อให้เกิดความรู้สึกภายใน

ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ฉะนั้นการจัดสถานการณ์จำลองจึงยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.1.4 คุณลักษณะของสถานการณ์จำลอง

มอนโร (อมรา รสสุข. 2529 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Monroe. 1969) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริง สถานการณ์จำลองจะต้องจัดเตรียมองค์ประกอบที่จำทำให้นักเรียนกระทำการต่างๆ ได้ องค์ประกอบดังกล่าวนี้อาจเปรียบเทียบได้ว่าเป็นการคาดคะเนในการสืบสวนตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ หรือเป็นตัวกำหนดให้ในแบบจำลองคณิตศาสตร์ เป็นอุปกรณ์และกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการเล่นเป็นเกม เป็นคำจำกัดความของความขัดแย้งและบุคลิกลักษณะในบทบาทสมมติหรือเป็นตัวแปรตามในการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจ สถานการณ์จำลองจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องมีลักษณะของความเป็นจริงให้มากที่สุดให้นักเรียนได้ฝึกฝนในการเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง

2. จัดให้มีสภาพการสูญเสียน้อยที่สุด นักเรียนสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ได้ตอบไปแล้วได้ โดยไม่ทำลายสถานการณ์เดิม

3. ผลย้อนกลับจะต้องเป็นเครื่องหมายของผลลัพธ์ สถานการณ์จำลองช่วยให้นักเรียนทราบถึงผลของคำตอบที่ได้ตอบไปในรูปของสัญลักษณ์ โดยไม่ทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ หรือจิตวิทยา

4. สามารถทำซ้ำ จากลักษณะของข้อ 2 และ 3 ทำให้แบบฝึกหัดสถานการณ์จำลองเป็นสิ่งที่สามารถทำซ้ำๆ ได้เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนหรือดำเนินการซ้ำๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด

1.1.5 การสร้างสถานการณ์จำลอง

ทเวลเดอร์ (สมบุรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. 2525 : 17-20 ; อ้างอิงมาจาก Twelder. 1969) กล่าวถึง การสร้างสถานการณ์จำลองว่า ในการออกแบบสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อการสอนควรพิจารณาถึงสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้

1. จะสอนเนื้อหาอะไร
2. จะสอนอย่างไรจึงจะได้ผลดี ต้องคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เรียนด้วย
3. ทำอย่างไรระบบที่ออกแบบจึงจะมีความสมบูรณ์ ซึ่งต้องถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาด้วย

1.1.6 องค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลอง

โคลแมน (นิติไทย นัมคณิสสรณ์. 2537 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Stadsklev. 1974) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลองดังนี้

1. ผู้เล่นหรือผู้แสดงซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละคนต้องพยายามทำให้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์

2. กฎเกณฑ์ จะเป็นตัวกำหนดขอบเขต และคำจำกัดความในการกระทำที่ถูกต้องตามธรรมชาติของผู้เล่น และกฎเกณฑ์ยังสร้างคำสั่ง เหตุการณ์ และโครงสร้างพื้นฐานในขอบเขตของการกระทำหรือการแสดงที่ถูกจัดขึ้น

3. เวลา จะเกี่ยวข้องกับความต้องการของเวลาในการเล่นและการจบเกม

4. กิจกรรมของชีวิตจริงและกฎของพฤติกรรมซึ่งถูกกำหนดโดยกฎเกณฑ์ กิจกรรมนี้จะทำหน้าที่แทนสถานการณ์จำลอง และเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการเล่น

นาคยา ภักธแสงไทย (2525 : 292 – 294) กล่าวถึงองค์ประกอบของการใช้สถานการณ์จำลองว่าประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในเกมต้องชัดเจนว่าเกมที่ออกแบบไว้นี้มุ่งที่จะสอนอะไร จุดมุ่งหมายอาจมีลักษณะของการพัฒนาสติปัญญา เช่น ความคิด ความคิดรวบยอดและการให้เหตุผลหรือการพัฒนาด้านจิตพิสัย เช่น ค่านิยม คุณธรรม อามรณ์และเจตคติ หรือ พัฒนาทั้งสองอย่าง สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ จะต้องแยกความแตกต่างระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียนและจุดมุ่งหมายของเกม ซึ่งจุดมุ่งหมายของเกม หมายถึง เป้าหมายของผู้เล่นเกม จุดมุ่งหมายของเกมจะเน้นวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียน

2. สารของเกม สารของเกมต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นจริงแม้ว่าสารของเกมนั้นไม่อาจถอดแบบลักษณะของสถานที่เป็นจริงได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ต้องให้มีลักษณะใกล้เคียงที่สุด และต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายมากที่สุด การออกแบบเกมต้องคำนึงถึงความรู้ที่จะให้แก่ผู้เรียน นั่นคือการจะให้ผู้เล่นเล่นเกมได้ ต้องให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเล่นด้วย

3. ปฏิกริยา ลักษณะของความเป็นจริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เล่นมีปฏิกริยาต่อการกระทำที่ออกแบบเกมต้องคำนึงถึงว่าการกระทำของผู้เล่นแต่ละคนมีผลต่อผู้เล่นคนอื่นๆ อย่างไร

4. บทบาท เกมสถานการณ์จำลองจะต้องสร้างขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม เพื่อที่จะให้ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามนั้น ถ้าผู้เรียนยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้เรียนจะเล่น ครูจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ก่อน กิจกรรมนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจว่าบทบาทที่เล่นคืออะไร และจะแสดงบทบาทตามนั้นได้อย่างไร

5. กฎ กฎที่กำหนดไว้ในเกมถือเป็นการจำกัดและการกำกับการแสดงของผู้เล่น การกำหนดกฎเกณฑ์ต้องทำให้ชัดเจนว่าผู้เล่นแสดงเป็นตัวอะไร เป้าหมาย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงคืออะไร การจัดลำดับเหตุการณ์และกำหนดเวลาเล่นระหว่างช่วง หรือขั้นตอนของการแสดง ผู้แสดงจะสามารถทำหรือไม่ทำอะไรได้บ้าง กฎที่กำหนดขึ้นต้องสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ในชีวิตความเป็นจริงมากที่สุด

6. อภิปราย การอภิปรายหลังจากที่เล่นเกมแล้ว เป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของกิจกรรมนี้ การอภิปรายต้องร่วมกันทุกฝ่าย ทั้งตัวครู ผู้แสดง และผู้ดู การอภิปรายต้องพยายามค้นหาว่าอะไรเกิดขึ้น และทำไมจึงเกิดขึ้น การอภิปรายจะช่วยให้ครูประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเกม และควรทำทันทีหลังจากที่เล่นเกมจบ ไม่ควรให้เวลาผ่านไปลักษณะของการอภิปรายมีหลายอย่าง ครูอาจใช้คำถามที่เน้นการประเมินผลผู้เรียนในเกม เช่นให้ผู้เรียนอธิบายว่าผู้เรียนมีความคิด และได้พิจารณาอะไรบ้างต่อการกระทำของตนในระหว่างที่เล่นเกม ยุทธวิธีอะไรบ้างที่ผู้เรียนใช้ เป็นต้น การอภิปรายยังเกี่ยวข้องกับการ

วิเคราะห์สภาพของการเล่นของผู้เล่นทั้งหมด

จากองค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าองค์ประกอบของสถานการณ์จำลองประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย ผู้เล่น กฎเกณฑ์ เวลา กิจกรรมและการอภิปราย

1.1.7 ขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลอง

ทเวลเดอร์ (สมบุรณ์ เสนียังศ์ ณ อยุรยา. 2525 : 17 – 20 ; อ้างอิงมาจาก Twelder. 1969) กล่าวว่า การสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อการเรียนการสอนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดขอบเขตปัญหาการสอน โดยผู้สร้างจะต้องรู้และเข้าใจว่าปัญหานั้นคืออะไร ปัญหาที่กำหนดขึ้นนั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไร และจะใช้สภาวะแวดล้อมอะไรเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา
2. พิจารณาว่าจะใช้กับนักเรียนกี่คน ใช้เครื่องมืออะไร มีวิธีการอย่างไร ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างไร การดำเนินการจะเป็นในรูปใด มีสิ่งใดที่จะช่วยอำนวยความสะดวกได้บ้าง และปรัชญาการสอนจะเป็นไปในแนวใด
3. ปรับปรุงสถานการณ์ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการแก้ปัญหาเข้าสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้
5. ขึ้นกำหนดการวัดผล ซึ่งจะใช้วัดพฤติกรรมของผู้เรียน โดยแบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น 2 แบบ คือ เกณฑ์การวัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียน และเกณฑ์การวัดระดับความสามารถที่เปลี่ยนแปลงไป
6. ขึ้นเสนอผลของสถานการณ์จำลอง
7. ขึ้นการเลือกชนิดของเครื่องมือที่จะนำเป็นส่วนประกอบในสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องช่วยสอน หนังสืออ่านประกอบ เกม หรือการแสดงบทบาท เป็นต้น
8. ขึ้นพัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง โดยเลือกสื่อหลายอย่างมาใช้ แล้วจึงเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาเป็นเครื่องมือ
9. ขึ้นพัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง โดยพิจารณาหาข้อบกพร่องของแต่ละขั้นตอน เพื่อนำไปแก้ไขสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด
10. ขึ้นทดลองใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดลองกับนักเรียนกลุ่มเล็กหรือตัวต่อตัว โดยให้ผู้รับการทดสอบทำเครื่องหมายในที่ที่เป็นปัญหาหรือเปิดให้อภิปรายกับผู้สร้างโดยตรง
11. ขึ้นเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์จำลอง หลังการทดลองถ้าหากพบข้อบกพร่องต้องทำการปรับปรุงให้เหมาะสม
12. ขึ้นใช้สถานการณ์จำลองเป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมในการสอนจริง ซึ่งผู้สร้างจะต้องดูประสิทธิผลของสถานการณ์จำลองนั้นด้วย
13. ขึ้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สถานการณ์จำลองเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในอนาคต ในการ

นำสถานการณ์ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนนั้น มักจะพบการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในการสอนจริงอยู่เสมอ จึงต้องปรับปรุงและเตรียมสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

สุทิน บุญชูวงศ์ (2530 : 84 -87) ได้แบ่งขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์

ก่อนสร้างสถานการณ์จำลอง ต้องศึกษาและสำรวจจุดประสงค์ ว่าต้องการให้ผู้ เรียนรู้เรื่องใดบ้าง ศึกษาสถานการณ์ต่างๆ เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดี แล้วนำมาวิเคราะห์ว่าสถานการณ์จำลองนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้อะไร และจะให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

2. ขั้นการกำหนดจุดประสงค์

ในการกำหนดจุดประสงค์นั้นมุ่งให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร เมื่อนักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว นักเรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองก็ต้องสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์

3. ขั้นการเลือกสถานการณ์

สถานการณ์ที่เป็นจริงและสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น พิจารณาเลือกและสามารถนำสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลง ให้เหมาะกับการใช้ในชั้นเรียน โดยสถานการณ์จำลองนั้นได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ตัดสินใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่ต้องการและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4. ขั้นการกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง

การกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลองประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ดังนี้

- 4.1 การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์จำลอง
- 4.2 กำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
- 4.3 เตรียมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น เนื้อหา
- 4.4 กำหนดสถานการณ์ต่างๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม
- 4.5 ลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจากสถานการณ์
- 4.6 จบสถานการณ์ สรุป อภิปราย

5. ขั้นการสร้างและออกแบบสื่อการเรียนและสร้างกฎเกณฑ์

การสร้างและออกแบบสื่อการเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ รูปภาพ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม ควรวางแผนขั้นตอนของการแสดงว่า ต้องกำหนดการเล่นตามลำดับเหตุการณ์นั้นๆ อย่างไร

6. ขั้นการทดลองใช้

เมื่อสร้างสถานการณ์เสร็จแล้ว ควรนำสถานการณ์จำลองนั้น ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจข้อบกพร่อง ด้านวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อและเงื่อนไขต่างๆ ว่าควรแก้ไขและปรับปรุงในแง่ใดบ้างเพื่อให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์ เหมาะที่จะนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม

จากขั้นตอนการสร้างสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างสถานการณ์จำลอง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ ผู้สร้างต้องทราบปัญหา และสำรวจจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และแนวทางในการวัดผล กำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง สร้างและออกแบบสื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบ กิจกรรม จากนั้นนำสถานการณ์จำลองไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องควรมีการปรับปรุงและเตรียม สถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.1.8 ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างสถานการณ์จำลอง

สุภา กิจจาทร (2519 : 196) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้สอนควรสร้างสถานการณ์จำลอง ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และสถานการณ์จำลองนั้นๆ อาจเกิดขึ้นได้เสมอ นอกจากนั้น สถานการณ์ที่สร้างขึ้นต้องไม่ยากหรือซับซ้อนจนเกินความสามารถของผู้เรียนเมื่อได้ฝึกหัดแล้ว ผู้เรียนสามารถมองเห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ได้ สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นจะเป็นที่น่าสนใจหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้คือ

1. สถานการณ์จำลองนั้นเหมือนหรือใกล้เคียงกับความจริงมากเพียงใด
2. สถานการณ์จำลองนั้นสามารถคลุมไปถึงเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจริงได้กว้างขวางเพียงใด
3. มีความยากง่ายที่ผู้เรียนเข้าใจถึงสภาพการณ์นั้นเพียงใด
4. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้น ได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องมือตัดสินใจได้เพียงใด
5. สามารถนำประสบการณ์จากการฝึกในสถานการณ์นั้น ไปเป็นเครื่องช่วยแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้มากน้อยเพียงใด

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 155) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ สถานการณ์จำลองดังนี้

1. ชื่นนำ

ครูเสนอสถานการณ์โดยการเล่าเรื่องอย่างสรุป บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้ เรียนรู้ แล้วจึงแบ่งกลุ่มทำความเข้าใจกฎเกณฑ์ กติกา และบอกบทบาทที่ต้องแสดง

2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม

ให้นักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทตามหน้าที่ในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น (ให้ นักเรียนซักถามจนเข้าใจก่อนที่จะเริ่มแสดง)

3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

รวมนักเรียนกลุ่มย่อยเป็นกลุ่มใหญ่ วิเคราะห์ผลการปฏิบัติและหาเหตุผลในสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อ เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยครูเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

4. ขึ้นสรุปกิจกรรม

เปรียบเทียบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์จำลองกับเหตุการณ์จริงเพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติในชีวิตจริง

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมจะเริ่มจากขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ขั้นจำแนกแยกแยะขั้นวิเคราะห์ และขั้นสรุป

1.1.9 ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง

ครูยแซงค์ (วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. 2537 : 15 - 16 ; อ้างอิงมาจาก Cruickshank. 1972) กล่าวถึงส่วนที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งแสดงออกภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
 2. จากการปฏิบัติของผู้เรียนในสถานการณ์จำลองจะสามารถบอกได้ว่าเขาได้นำหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้ได้แค่ไหนอย่างไร
 3. เป็นวิธีการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยที่ประสบการณ์นั้นๆ ไม่อาจมีโดยตรงในขณะที่ศึกษา เช่น การแก้ปัญหาที่ปรากฏในชีวิตจริงในสังคม การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาจึงเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้น
 4. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบการณ์จริงที่เลือกสรรแล้ว และมีระดับความยากง่าย ความสลับซับซ้อนที่เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
 5. ผู้เรียนจะได้มีประสบการณ์ได้ฝึกในสิ่งที่ถ้าเป็นสภาพแท้จริงแล้วจะเสี่ยงภัยอันตรายมาก แต่เมื่อสถานการณ์นั้นถูกจำลองมา ผู้เรียนจะสามารถฝึกและมีประสบการณ์ได้โดยไม่มีอันตรายใดๆ
- นอกจากนี้ สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ดังต่อไปนี้
1. สามารถสร้างอารมณ์ และสร้างทัศนคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้
 2. สถานการณ์จำลองยังสามารถรวบรวมเอาพฤติกรรมที่จะชี้ความสามารถของผู้เรียน และความจำไว้ด้วยกัน คือผู้เรียนจะพัฒนาทั้งความจำและขีดความสามารถ
 3. สถานการณ์จำลองจะช่วยให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นาน
 4. ผู้เรียนจะสามารถเลือกสนองต่อสภาวะการณ์ทางสังคม จากสถานการณ์จำลองได้
 5. สถานการณ์จำลองจะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนให้เข้ากันได้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามความต้องการ
 6. สถานการณ์จำลองจะดึงความสนใจของผู้เรียนไว้ได้ทั้งในการทำแบบฝึกหัดและแม้แต่การเรียนเนื้อหาหลายอย่าง
 7. สถานการณ์จำลองสามารถที่จะชักจูงผู้เรียนให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้
- สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 74 - 75) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลองไว้หลายประการ ดังนี้

1. สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหาต่างๆ การรู้จักแหล่งข้อมูล ติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหา การค้นพบและการตัดสินใจ

2. สถานการณ์จำลองช่วยสร้างความเข้าใจในการบูรณาการระบบต่างๆ ในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมได้ รู้จักการสัมพันธ์ความคิด ข้อมูลที่ได้รับและเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

3. สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเจริญได้ในเรื่องของลักษณะนิสัยที่มีอยู่ เช่น การช่วยเหลือ การทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การปรับพฤติกรรม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตในสังคมและผู้อื่นอยู่เสมอ

4. สถานการณ์จำลองเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในการแสวงหาข้อเท็จจริง การทดลองกับระบบข้อมูล ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบประมัตถะวัง ละเอียตรอบคอบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 155 - 156) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลองดังนี้

1. ฝึกการพิจารณาตัดสินปัญหา
2. ฝึกการร่วมมือในการแสดงบทบาทและแสดงความคิดเห็น
3. ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน
4. ช่วยให้นักเรียนพบกับสถานการณ์จำลอง ก่อนที่จะเกิดในชีวิตจริง
5. ช่วยทำให้ปัญหาที่ยุ่งยากเป็นปัญหาที่ง่ายขึ้น
6. ลดบทบาทของครูมาเป็นเพียงผู้แนะแนวทาง
7. เป็นการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ
8. เป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการตัดสินปัญหาต่อไป

การใช้สถานการณ์จำลองมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ การใช้สถานการณ์จำลองเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบกับความจริงที่เลือกสรรแล้ว โดยมีระดับความยากง่าย ความสลับซับซ้อน เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน ผู้เรียนได้ทดลองแก้ปัญหาเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเมื่อพบกับเหตุการณ์จริงๆ นักเรียนก็สามารถนำความรู้เดิมมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาในเรื่องการช่วยเหลือ การปรับพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอีกด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เชอร์รี่ (Cherry. 1972 : 5087) ได้ศึกษาการจัดรูปแบบพฤติกรรมสำหรับสถานการณ์จำลองเพื่อการอบรมครูใหม่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองฝึกการใช้สถานการณ์จำลองของปัญหา 20 ปัญหา พร้อมทั้งวิธีแก้ปัญหา ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ฝึกการใช้สถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาพบว่าการใช้สถานการณ์จำลองในการอบรมครูใหม่ช่วยให้ครูใหม่เข้าใจเหตุการณ์ในโรงเรียนดีขึ้น ครูใหม่สามารถทราบปัญหาในห้องเรียนและสามารถเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาล่วงหน้าได้

ลีโอพอลโด (Leopoldo. 1972 : 1568) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อฝึกกิจกรรมเฉพาะอย่าง และการแก้ปัญหาของครูที่สอนภาษาต่างประเทศจำนวน 15 คน ของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ โดยช่วยให้ครูสามารถแยกแยะและแก้ปัญหาในการสอนได้ โดยเฉพาะที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนเป็นคณะ

เกลเลอร์ (กรรณิการ์ สุปโคสูง.2538 :18 ; อ้างอิงมาจาก Geller.1978) ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองซึ่งนำมาแสดงบทบาทสมมติ เพื่อปลูกฝังความเชื่อของนักเรียนกับนักเรียนจำนวน 91 คน ในการแสดงบทบาทสมมติที่ชีวิตโอเทปเข้าช่วย ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟังมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทบาทสมมติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1979 : 181) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังของนักเรียนในการสอนเรื่อง "การบดกวาดบ้าน" กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งใช้วิธีเสนอสถานการณ์จำลองด้วยการแสดงบทบาทสมมติ มีผลต่อการสอนเรื่อง "การบดกวาดบ้าน" อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาดิสัน (อมรา รสสุข. 2529 : 55 ; อ้างอิงมาจาก Medison. 1982) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนเรื่องการตลาดโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่านดังต่อไปนี้คือ

สมบุรณ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 57 - 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยการทำมาหากิจ ด้วยวิธีการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองและไม่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คึกฤทธิ์ บุษบา (2526 : 60 - 62) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยวิธีใช้สถานการณ์จำลอง และวิธีไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา หน่วยปัญหาโลกปัจจุบัน และศึกษาเจตคติ และการพัฒนาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลอง ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 23 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีการพัฒนาทัศนคติต่อ

การสอนวิชาสังคมศึกษาหน่วยปัญหาโลกปัจจุบันสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธำรง น่วมศิริ (2529 : 53 - 55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษา โดยการใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันนำมาสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง กับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจริยอนุสรณ์ 1 จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 34 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 17 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลอง มีการใช้เหตุผลเชิงพฤติกรรมจริยธรรมแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทวิธ พันธุ์สุข (2533 : 41) ได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าแดง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมสอนแบบปกติ โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ทั้ง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนมีความสนใจอาชีพอิสระสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัชรพร จับเกตุ (2534 : 34 - 36) ได้ศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2533 ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐภา ระกำพล (2535 : 55 - 57) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ครั้งละ 40 นาที จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่มีการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีวินัยในห้องเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิติไทย นัมคณิสร์ (2537 : 81 - 84) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อและการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลก่อนการแสดงของนักเรียนนาฏศิลป์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 16 คน แล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อและการใช้สถานการณ์จำลองมีความวิตกกังวลก่อนการแสดงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อและนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความวิตกกังวลก่อนการแสดงลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองสามารถนำมาพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนด้านต่างๆได้ เช่น ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ความเสียสละ การยอมรับครูใหม่ การสอนภาษาต่างประเทศ การปลูกฝังความเชื่อของนักเรียน ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านต่างๆ ฯลฯ แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิธีหนึ่งโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งจำลองจากเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เป็นการฝึกให้ผู้เรียน ได้รู้จักคิด พิจารณาเหตุผล คิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและเกิดทักษะในการตัดสินใจ รู้แนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ

2.1.1 ความหมายของแม่แบบ (Models)

แม่แบบหรือตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบ หรือให้เห็น เพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 61)

2.2.2 ความหมายของเทคนิคแม่แบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 52) ได้ให้ความหมายของเทคนิคแม่แบบว่า หมายถึง กลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่วิธีหนึ่งโดยผู้สังเกตหรือผู้ประสงค์จะเลียนแบบจากตัวแบบ สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกตหรือผู้ประสงค์จะเลียนแบบสนใจ

2.2.3 กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 -29) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากแม่แบบเป็นส่วนมาก การที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมที่แปลกใหม่ และเหมาะสมจากผู้อื่นจะช่วยชี้แนะการกระทำของเราได้ และยังช่วยมิให้เกิดการผิดพลาดจากการกระทำนั้นๆด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม แม่แบบจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก เมื่อบุคคลได้เห็นการกระทำนั้นได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการให้ความสนใจ (Attention Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญๆของแม่แบบไว้อย่างละเอียดโดยการสังเกตและรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคลจะไม่

สามารถเรียนรู้ได้เลย ถ้าขาดความสนใจและขาดการเรียนรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการให้ความสนใจในการเรียนรู้ด้วยการสังเกตนี้ คือ

1.1 ลักษณะของผู้สังเกตในด้านความรู้ การรวบรวม การแปลความหมาย จากสิ่งที่ได้สังเกตอันเป็นผลจากประสบการณ์เดิมของผู้สังเกต ได้แก่ อารมณ์ การรับรู้ การเสริมแรงหรือรางวัลที่เคยได้รับ

1.2 ลักษณะหรือการแสดงออกของแม่แบบที่เด่นชัดจดจำได้ง่าย แปลก หรือ ดึงดูดความสนใจ นอกจากนี้ถ้าพฤติกรรม กิจกรรมและลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับผู้สังเกตรวมทั้งพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออกมีประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะโน้มน้าวจิตใจผู้สังเกตให้สนใจได้มาก

2. กระบวนการจำ (Retentional) เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่สังเกตทุกครั้ง การเก็บจำนี้จะทำในรูปของสัญลักษณ์ซึ่งจะช่วยให้จำพฤติกรรมของแม่แบบแม้ว่าจะเห็นแม่แบบเพียงช่วงเวลาอันสั้น

การเก็บจำในรูปของสัญลักษณ์ กระทำได้ 2 ลักษณะคือมโนภาพ (Imaginal coding) และภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อแม่แบบแสดงให้เห็นบ่อย ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาหลังจากมโนภาพและช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปแบบภาษาสามารถให้ข้อมูลมากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มาไว้ด้วย โดยทั่วไปแล้วกระบวนการจำนี้เกิดขึ้นจากการฝึกฝนจะช่วยให้ผู้สังเกตจำพฤติกรรมของแม่แบบได้ดียิ่งกว่าการฝึกคิดหรือทำตามแบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นการเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันทีหรืออาจเกิดขึ้นหลังจากสังเกตแม่แบบมาแล้วสักระยะหนึ่ง

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproductional Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของแม่แบบที่เก็บไว้ในรูปของความจำ มาเป็นการกระทำหรือการแสดงออกที่เหมาะสมโดยการใช้ความคิด เพราะฉะนั้นกระบวนการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับระดับความคิดของผู้สังเกตและความซับซ้อนของพฤติกรรมในระยะแรก การจัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างการจัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นพฤติกรรมก็จะช่วยให้การกระทำตามแม่แบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะสังเกตพฤติกรรมของตนเองเทียบกับแม่แบบและจะติดตามผลของการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยถ้าได้ผลเป็นที่น่าพอใจการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออกตามปกติ ในการรับรู้ของมนุษย์ ในการแสดงออกนั้นในชีวิตจริงของบุคคลจะไม่สามารถกระทำตามแบบได้หมด บุคคลจะเลือกที่จะกระทำ เมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเสีย ผู้สังเกตจะเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงพอใจนั้นไว้และนำมาจัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กระบวนการจูงใจด้วยการให้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดง

5. พฤติกรรมการเลียนแบบออกมาและเป็นการเสริมให้พฤติกรรมนั้นเกิดมากยิ่งขึ้น จะเห็น

ได้ว่าตัวแบบที่มีพฤติกรรมเหมาะสมจะได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เป็นอย่างดีจากคนส่วนใหญ่

ดังนั้นการเรียนรู้จากตัวแบบจะต้องจัดวางรูปแบบองค์ประกอบของการเรียนรู้จากตัวแบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สนใจแม่แบบอย่างจริงจังจนสามารถจดจำ และสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมแม่แบบได้ ประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนองคือ การเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ในที่สุด

2.2.4 ประเภทของแม่แบบ

การเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้แม่แบบนั้นเด็กเรียนรู้ตามแม่แบบ ซึ่งแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งแวดล้อมและเป็นสื่อกลางให้ผู้เรียน ได้สังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย แบนดูรา (Bandura, 1977: 40-51) ได้แบ่งแม่แบบไว้เป็น 2 ชนิด คือแม่แบบที่เป็นชีวิตจริงและแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์โดยการเสนอแม่แบบได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การเสนอแม่แบบจากชีวิตจริง (Live Models) เป็นการให้ผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบในสถานการณ์จริง คือ ตัวแบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้การแสดงพฤติกรรมชัดเจนหรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากขึ้น
2. การเสนอตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Models) การเสนอตัวแบบลักษณะนี้ได้แก่ หุ่นขี้ดมมือ วิดีทัศน์ สไลด์ การ์ตูน ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น ซึ่งการเตรียมเรื่องราวของตัวแบบไว้เรียบร้อยแล้ว ทำให้เสนอผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรมและยังสามารถควบคุมพฤติกรรมและผลกระทบต่อตัวแบบได้ ทั้งยังสามารถเก็บไว้ใช้ในการให้ตัวแบบครั้งต่อไปได้ และยังสามารถใช้ได้ทั้งบุคคลเดียวหรือทั้งกลุ่มได้

2.2.5 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 41-45) สรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้ คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนของแม่แบบผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่นี้ในรูปแบบของสัญลักษณ์และถ่ายทอดมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดในสภาพที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวกผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบสัญลักษณ์ของแม่แบบในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอนความคิดเชิงพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีแม่แบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์เพราะเมื่อมนุษย์เห็นแม่แบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งมนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบการกระทำของแม่แบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดสำหรับแม่แบบเชิงสร้างสรรค์แม่แบบนี้มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ หรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด พฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการกระทำตามของผู้สังเกต

4. การยับยั้งการกระทำและการลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ การที่ได้เห็นแม่แบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามแม่แบบนั้น และในทำนองเดียวกัน ถ้าได้แม่แบบกระทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและถูกห้ามปราม และไม่มีผลกระทบใดๆตามมา ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำตามแม่แบบ

5. การส่งเสริมการกระทำ การมีแม่แบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบและแสดงพฤติกรรมหนึ่ง และได้รางวัลผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบที่แสดงความก้าวร้าวและได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดีผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำมากขึ้น ดังนั้นการเสนอแม่แบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่งเพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้

6. ทางด้านอารมณ์ การมีแม่แบบนอกจากส่งผลต่อการกระทำแล้วยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย

7. การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามแม่แบบ การกระทำใดที่คนให้คุณค่า และมีความชื่นชอบอยู่เสมอ การกระทำของแม่แบบนั้นก็จะทำให้ผู้สังเกตกระทำได้รวดเร็วและกระทำตามได้ง่าย นอกจากนี้เมื่อคนสามารถกระทำตามแบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งได้โดยเร็ว ดังจะเห็นได้ว่าการมีแม่แบบนอกจากจะกระทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงภายในตนเองแล้วยังทำให้สังคมนั้นๆมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

2.2.6 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ

ในการนำทฤษฎีของแบนดูราไปใช้ เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆเพิ่มมากขึ้น แบล็คแมนและซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman, 1975 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
 2. มีแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ที่เหมาะสม
 3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
- วัชร ทรัพย์มี (2525 : 212-213)สรุปหลักการเรียนรู้จากตัวแบบไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ จะช่วยให้ผู้รับบริการเรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่

2. ผู้รับบริการอาจจะรับรู้มาก่อนแล้วถึงวิธีการที่จะนำสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมแม่แบบจะช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการแสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วนั้น

3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะที่น่าสนใจเพื่อเป็นแรงจูงใจ หรือส่งเสริมให้ผู้รับบริการเลียนแบบ

4. หลังจากผู้รับบริการได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว ผู้รับบริการจะจำพฤติกรรมแม่แบบไว้ในความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงพฤติกรรมตามที่ได้จดจำไว้ในอนาคต

5. หลังจากผู้รับบริการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว ให้โอกาสผู้รับบริการได้ฝึกฝนพฤติกรรมนั้น และผู้ควบคุมจะเป็นผู้ให้ผลย้อนกลับ และการฝึกนั้นอาจจะทำในสถานการณ์สมมติก่อน

แบล็คแฮมและซิลเบอร์แมน(Blackham and Silberman.1975:55 -60) เสนอแนะเกณฑ์ที่จะนำข้อค้นพบเหล่านี้มาประยุกต์ให้ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน
2. มีแม่แบบที่เหมาะสมแสดงตัวอย่างนั้นให้ผู้เรียนเห็น
3. ให้การเสริมแรงแก่แม่แบบเพื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
4. ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการตามแม่แบบ

ได้มีผู้นำกลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบเพื่อใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ โดยให้ผู้สังเกตแม่แบบที่แสดงลักษณะที่พึงประสงค์และแม่แบบที่ได้รับแรงเสริมจากการแสดงพฤติกรรมนั้นซึ่งสามารถแสดงได้หลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1. ให้สังเกตพฤติกรรมของบุคคลนั้นจริง ๆ (Live Models) ในลักษณะของการปะทะสัมพันธ์ระหว่างแม่แบบกับสิ่งเร้าที่กำหนดให้โดยตรง ในการแสดงพฤติกรรมของแม่แบบนี้ควรได้รับแรงเสริมทางบวกด้วย
2. การให้แม่แบบภายใน (Covert Models) เป็นกลวิธีที่ให้ผู้สังเกตหรือผู้รับการบำบัดจินตนาการว่า ตนเองกำลังสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่แสดงในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำสั่งของผู้บำบัด
3. แม่แบบที่อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ (Symbolic Models) โดยผู้สังเกตหรือผู้รับการบำบัดสังเกตแม่แบบที่เป็นคนหรือกลุ่มคนในภาพยนตร์หรือวิดีโอ ซึ่งแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สังเกตสนใจ

2.2.7 บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

สวานา พรพัทธกุล (2525 : 2-7) กล่าวว่าบุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มต้นจากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเขา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบได้ เด็กจะเลียนแบบบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อแม่ ซึ่งมีความหมายถึง ผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วย เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กไปโรงเรียนใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ดังนั้นความสำคัญของครูในการเป็นแม่แบบจึงพ่วงกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูจึงควรเป็นแบบที่ดีแต่ไม่ต้องเสแสร้งแสดงบทบาทของตัวแบบเด็ก
2. เลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบจะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่
3. เลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ การเลียนแบบจะเกิดขึ้น เมื่อตัวแบบนั้นตรงตามความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชายเนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจเลียนแบบการทำงานในบ้านของพ่อแม่ แต่บางคนอาจสนใจศิลปะ การแสดงที่ตนได้พบในรายการโทรทัศน์และพยายามเลียนแบบนั้นก็ได้
4. เลียนแบบจากผู้กล้าหาญ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ย่อมจะมีผู้กล้าที่ตนยกย่องและพอใจจะเลียนแบบตามผู้กล้าหาญของตน ตัวแบบอาจมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวแบบของ

เด็กมักได้แก่ บุคคลที่มีอายุมากกว่าเลียนแบบจากตัวละคร ซึ่งเป็นตัวละครในนวนิยาย ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ เป็นต้น

2.2.8 การให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 53) กล่าวถึงการให้แม่แบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ

1.1 แม่แบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือและเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดีเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบตัวแบบมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกต ควรจะมีความคล้ายคลึง หรือมีลักษณะหรือมีคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตและจะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน ฯลฯ

1.3 ลักษณะกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ ไม่สลับซับซ้อน ทั้งนี้เพราะหากพฤติกรรมที่จะเลียนแบบไม่สลับซับซ้อน การเลียนแบบก็จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบและจะทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

2. วิธีการให้ตัวแบบ

2.1 เสนอตัวแบบเมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างโดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างนี้จะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้อินทรีย์รู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง และการเสริมแรงจะช่วยให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างการเสริมแรงทางบวกและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง

2.2.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 65) กล่าวถึง ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบดังนี้

1. ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อยๆ เพิ่มขึ้น และค่อยๆ เกิดขึ้นและค่อยๆ มีความถี่สูงขึ้นและจะคงทนถาวรยิ่งขึ้นและจะคงทนถาวรยิ่งขึ้นเมื่อให้การเสริมแรงแก่อินทรีย์ภายหลังที่อินทรีย์สามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบหรือพฤติกรรมใหม่ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.2 จะช่วยทำให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 จะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงพฤติกรรมหรือระบับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกต

หรือผู้เลียนแบบ

1.4 จะช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อน และมีแนวโน้มที่จะแสดงออก

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 หากใช้การให้ตัวแบบอย่างเดียวในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์อาจเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรใช้การให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการจะสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2 การคัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ ผู้คัดเลือกตัวแบบและกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบจะต้องตระหนักถึงความสำคัญขงเรื่องดังกล่าวนี้ เพราะมีฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลองโดยไร้ประโยชน์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับตัวแบบสรุปได้ว่า การใช้ตัวแบบเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ แต่การที่จะนำวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องกำหนดพฤติกรรมของตัวแบบให้ชัดเจน สังเกตได้ง่ายไม่ซับซ้อน ตัวแบบต้องมีลักษณะที่น่าสนใจเหมาะสม นอกจากนี้การให้แรงเสริมมีอิทธิพลต่อผู้เลียนแบบอีกด้วย เพราะการให้แรงเสริมจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนเลียนแบบมากขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตัวแบบ

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอสและรอส (ขจรศักดิ์ จอมหงษ์. 2535 : 53 ; อ้างอิงมาจาก Bandura, Ross and Ross.1963) ได้ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยจัดแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริง และแม่แบบที่ภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่าเด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น กลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตทัดเทียมกับตัวแบบที่มีชีวิต

โอ คอนเนอร์ (อฉรา ชีวพัฒนานวงศ์. 2536 : 19 ; อ้างอิงมาจากO' corner.1969) ศึกษาการปรับพฤติกรรมของเด็กที่แยกตัวเองในเด็กก่อนเข้าโรงเรียน โดยแบ่ง 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้สังเกตภาพยนตร์ที่มีตัวแบบแสดงการปะทะสัมพันธ์ทางสังคมมากขึ้น กลุ่มที่ 2 ให้ดูภาพยนตร์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ผลปรากฏว่า เด็กกลุ่มที่ 2 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการปะทะสัมพันธ์ทางสังคม

มิลลาสกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlasky, Bryan and Brichman.1975 : 321- 328)

ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบและรางวัลต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ให้เห็นตัวแบบ 3 ลักษณะคือ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลาง ตัวแบบที่ละโมภ การทดลองให้สถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกม เมื่อเล่นชนะจะได้รางวัล เมื่อผู้ถูกทดลองแสดงพฤติกรรมที่เอื้อเฟื้อตามที่ต้องการจะได้รับรางวัล ที่เป็นคำพูดที่ยกย่อง ผลการทดลอง พบว่า ตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมที่เอื้อเฟื้อ

แวนเดล พอล และคนอื่นๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2536 : 63 - 65 ; อ้างอิงมาจาก Van Del Pol and Other. 1981 : 61 - 69) ได้ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่เป็นสไลด์สอนทักษะในการรับประทานอาหารในภัตตาคาร 4 ทักษะ คือ 1.ทักษะการหาที่ตั้งของภัตตาคาร 2. ทักษะการสั่งอาหาร 3. ทักษะการรับประทานอาหาร 4. ทักษะการชำระค่าอาหารและหาทางออกจากภัตตาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 3 คน อายุ 17 - 20 ปี มีระดับเชาวน์ปัญญาระหว่าง 46- 75 โดยให้กลุ่มตัวอย่างดูสไลด์แล้วแสดงบทบาทสมมติตาม ผลการศึกษาพบว่า ทักษะต่างๆสามารถเกิดขึ้นได้และมีความคงทน แม้จะไม่ได้รับการฝึกอาชีพหลังการทดลอง

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 84-85) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริณุมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พรพรรณ วันศุกร์ (2534 : 69-70) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับโปรแกรมการพัฒนาสุขนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนมีสุขนิสัย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายและด้านกิจวัตรประจำวันสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้โปรแกรมการพัฒนาสุขนิสัย

วิมลพรรณ กลางมณี(2535 : 57-58) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดีอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน นักเรียนชายกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสูงขึ้น มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ต้องจิตต์ ทะสุวรรณ(2538 : 60-61) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญญา จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คนกลุ่มที่ 1 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ กลุ่มที่2 ได้รับการใช้บทบาทสมมติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับนักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า มีผู้นำการใช้เทคนิคแม่แบบหรือตัวแบบมาพัฒนาพัฒนาการเรียนประถมศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ได้แก่การพัฒนาจริยธรรม ประชาธิปไตย ความรับผิดชอบ พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูต่อเวที ความเมตตา กรุณา ตลอดจนการปรับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าแม่แบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตอย่างมาก การใช้แม่แบบโดยวิธีต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ และเหมาะสมจะเป็นสิ่งเร้าให้เกิดการเรียนรู้แบบที่ดีและสามารถพัฒนาพฤติกรรมตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เด็กสนใจในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ " วัสดุทัศน " เป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่วงเกินทางเพศ

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการล่วงเกินทางเพศ

3.1.1 ความหมายการล่วงเกินทางเพศ (Sexual abuse)

มีผู้ให้คำจำกัดความของการล่วงเกินทางเพศไว้ดังนี้

ฟินส์เคเลอร์ และ เคอร์บิน (Finkelhor and Korbin .1993 :17-32) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการกระทำทางเพศของผู้ใหญ่ต่อเด็กที่ยังไม่มีวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยมุ่งหวังที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ หรือการกระทำทางเพศต่อเด็กโดยใช้กำลัง การบังคับ ขู่เข็ญ หรือหลอกลวงให้เด็กมีกิจกรรมทางเพศกับตน หรือการกระทำทางเพศต่อเด็ก โดยที่เด็กไม่ยินยอมแต่เด็กไม่สามารถปกป้องตนเองได้

สโคแซค (SCOSAC)เรียกเต็มว่า Standing committee on Sexually Abuse Children. 1988) ของประเทศอังกฤษ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า " เด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลที่มีพัฒนาการทางเพศสมบูรณ์เต็มที่ การกระทำทารุณกรรมนั้นอาจกระทำด้วยความตั้งใจหรือจากการขาดความรับผิดชอบในการดูแลเด็กทางด้านสังคม ทำให้เด็กเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือเปิดโอกาสให้เด็กยุ่งเกี่ยวพันกับกิจกรรมทางเพศ โดยมีจุดหมายเพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจทางเพศของบุคคลที่มีพัฒนาการทางเพศสมบูรณ์เต็มที่" ในเรื่องกิจกรรมทางเพศตามความหมายนี้เป็นการเกี่ยวพันกับการบังคับที่เห็นได้ชัดเจนหรือไม่ได้ใช้การบังคับโดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการเกี่ยวพันกับการสัมผัสร่างกายหรืออวัยวะเพศหรือไม่ได้เกี่ยวพันการสัมผัสร่างกายหรืออวัยวะเพศอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการเริ่มนำโดยเด็กหรือไม่ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง และผลที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดอันตรายได้อย่างชัดเจนในระยะสั้นหรือไม่ก็ตาม

อัมพล สุอำพัน (2540 : 35) ให้ คำจำกัดความว่า " การกระทำในด้านกิจกรรมทางเพศต่อเด็กหรือวัยรุ่นในลักษณะต่าง ๆ โดยที่เด็กหรือวัยรุ่นไม่มีความยินยอมพร้อมใจต่อการกระทำหรือการล่วงเกินทางเพศนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่หรือผู้กระทำ ซึ่งในเด็กเล็ก

อาจไม่มีความเข้าใจว่าจะเกิดขึ้นกับตนเองและถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก และสิทธิทางสังคมของครอบครัว "

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2540:1) ใช้คำว่า การทำร้ายทางเพศ ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่า"การเอาเปรียบทางเพศต่อเด็กผู้ที่มีพัฒนาการทางจิตใจที่ยังไม่สามารถเข้าใจหรือปฏิเสธการกระทำนั้นๆ หรือต่อเด็กหรือวัยรุ่นผู้ที่มีสภาพจิตใจและสังคมที่ต้องพึ่งพาผู้กระทำความผิด การทำร้ายทางเพศต่อเด็กสามารถกระทำได้ในรูปแบบต่างๆ การข่มขืนวัยละเมิด และการลวนลาม จนถึงการร่วมเพศทางปาก การร่วมเพศระหว่างชายกับชาย การร่วมประเวณีและสื่อลามกต่างๆ

สำหรับ จิตตินันท์ (2540 : 35) กล่าวว่า การทารุณทางเพศต่อเด็ก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การล่วงเกินหรือละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็ก หรือเยาวชนผู้ซึ่งพัฒนาไม่เต็มที่ โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจ ไม่ได้เอ่ยปากยินยอม ผู้ใหญ่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2537 : 9) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นการกระทำใดๆ ต่อเด็กโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เด็กเป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เจริญเติบโตถึงวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านี้ หรือตกลงยินยอมร่วมในการกระทำเหล่านั้น

จากความหมายข้างต้นความหมายของการล่วงเกินทางเพศ มีคำที่ใช้หลายคำ เช่นการทารุณทางเพศต่อเด็ก การทำร้ายทางเพศ ในที่นี้ผู้วิจัยใช้คำว่า การล่วงเกินทางเพศ หมายถึง การที่เด็กถูกกระทำการทางเพศโดยผู้ที่มีพัฒนาการสมบูรณ์อย่างเต็มที่ หรือมีอำนาจควบคุมเหนือกว่าเด็ก ซึ่งการกระทำทางเพศนั้นมาจากการใช้กำลัง การขู่ข่มขู่ การหลอกลวงเด็กโดยที่เด็กไม่เข้าใจหรือไม่สามารถปฏิเสธได้ หรือเป็นการกระทำทางเพศที่สังคมไม่ยอมรับและการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาวหรือไม่ก็ตาม

3.1.2 รูปแบบของการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

รูปแบบการล่วงเกินทางเพศทางเพศต่อเด็ก ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงไว้ โดยปริทรรศ ศิลปกิจ (2529 :1-6) ได้เขียนบทความเรื่องการทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก ได้กล่าวถึงชนิดของการทารุณกรรมทางเพศในเด็กแบ่งตามลักษณะของระยะเวลาที่เด็กถูกกระทำเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การกระทำทารุณทางเพศกับเด็ก โดยใช้กำลัง เป็นการกระทำเพียงครั้งเดียวหรือจำนวนน้อยครั้ง เด็กที่ตกเป็นเหยื่อมักเป็นเด็กหญิง อายุ 9-10 ปี แต่อาจเป็นเด็กเล็กกว่านี้ก็ได้
2. การกระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กเป็นระยะเวลานาน พบบ่อยกว่าแบบแรก ผู้กระทำมักเป็นเด็กที่ใกล้ชิดคุ้นเคย อาจเป็นบิดา พี่น้อง ญาติ หรือเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์มักเป็นเวลานานหลายปี เด็กมักจะไม่พูดเรื่องนี้เลย โดยที่เด็กบางคนได้รับความพอใจ ความสนใจ เอาใจใส่ ได้บางสิ่งบางอย่างตามที่ตนต้องการ จากการยอมมีเพศสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ บางรายข่มขู่ไม่ให้เล่าความจริง

อัมพร สุคนธวณิช (2534 : 24) เขียนบทความเรื่อง การทารุณทางเพศต่อเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวถึงการกระทำผิดทางเพศต่อเด็กมี 2 ลักษณะ แบ่งตามความสัมพันธ์ของสายเลือด คือ

1. การกระทำต่อเด็กที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดต่อกัน เช่น พ่อกับลูก น้ากับหลาน เป็นต้น เรียกว่า “ อินเซสท์ ” (Incest)

2. การกระทำต่อเด็กที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด เช่น พ่อเลี้ยงกับลูกเลี้ยง หรือเด็กในปกครองทั่วไป

สำหรับ จิตตินันท์ (2537 : 7-8) ได้แบ่งรูปแบบของการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กไว้ดังนี้

1. กรณีที่ไม่รุนแรง

เป็นการล่วงเกินทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสร่างกาย เช่น การเปลือยกายให้เด็กดูอวัยวะเพศ แอบดูเด็กอาบน้ำ พุดจาฉนวนลาม พุดสองแง่สองง่าม โทรศัพทลามก หรือการให้เด็กดูภาพลามก วิดีโอลามก เพื่อเร้าเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศต่อเด็ก

2. กรณีรุนแรง

เป็นการล่วงเกินทางเพศที่มีการสัมผัสร่างกายเด็กด้วย แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 ยังไม่ถึงขั้นล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของเด็ก เช่น การลูบคลำอวัยวะเพศ หรือตามร่างกายเด็กด้วยมือหรือปาก เพื่อกระตุ้นอารมณ์เพศต่อเด็ก การให้เด็กจับคลำอวัยวะเพศ หรือสำเร็จความใคร่ให้ผู้กระทำ

2.2 มีการล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศหรือทางทวารหนักของเด็ก เช่น การข่มขืน กระทำชำเรา การทำอนาจารทางทวารหนัก

อุมพร ตรังคสมบัติ (2537 : 10) ได้แบ่งชนิดของการทารุณทางเพศต่อเด็กอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 แบบคือ

1. มีการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญเด็กให้มีกิจกรรมทางเพศด้วย ลักษณะที่รุนแรงที่สุดคือ การข่มขืน (rape)

2. ไม่ได้มีการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ แต่มักเป็นการหลอกล่อชักจูงเด็กโดยให้สิ่งตอบแทน ซึ่งอาจเป็นของรางวัล ขนม ของเล่น หรือการมีสัมพันธ์เป็นพิเศษ เป็นคนโปรดของผู้ใหญ่ เป็นต้น

อัมพล สุอำพันธ์ (2537 : 35) ได้แบ่งชนิดของการทารุณทางเพศตามลักษณะของการกระทำออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การกระทำทารุณทางเพศในเด็กโดยใช้กำลัง ผู้กระทำมักจะทำเพียงครั้งเดียวหรือจำนวนน้อยครั้ง เด็กผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กเพศหญิงอายุ 8-10 ปี แต่อาจจะเป็นเด็กเล็กกว่านี้ก็ได้ เด็กเหล่านี้จะมีอาการบาดเจ็บทางกายมากจนต้องตัดมดลูกทิ้ง สูญเสียความสามารถในการมีบุตรไปในที่สุด การทารุณทางเพศชนิดนี้มักจะมาพบแพทย์ใน ลักษณะฉุกเฉิน

2. มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเป็นระยะเวลานาน ซึ่งพบได้บ่อยกว่าพวกแรก เด็กที่ถูกทารุณทางเพศ 9 ใน 10 รายจะเป็นแบบนี้ ผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กโตก่อนเข้าวัยรุ่นหรือวัยรุ่นระยะต้น ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กจะเป็นคนที่ใกล้ชิด คู่เนย อาจจะเป็นบิดา พี่ชาย

น้องชาย ญาติหรือเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์อาจนานเป็นปี เด็กมักจะไม่พูดถึงเรื่องนี้เลย โดยที่เด็กบางรายได้รับความพอใจ ความสนใจ เอาใจใส่ ได้บางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ จากการยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่บางรายก็ถูกข่มขู่ไม่ให้เล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง

3.1.3 สาเหตุที่ก่อให้เกิดเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ

สาเหตุของการล่วงเกินทางเพศเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อนและแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล นักวิชาการให้ความสนใจศึกษาวิจัย เพื่อค้นหาสาเหตุของการล่วงเกินทางเพศอย่างจริงจังเมื่อปี 1960 เป็นต้นมา จากการรายงานของหน่วยงานที่ชื่อ อินเซสตรายน์ (Incest Crisis Line (I.C.L.) (1993 :17-32) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการรับแจ้งเรื่องของการกระทำความผิดทางเพศภายในครอบครัว ได้สรุปเหตุผลสำคัญ 3 ประการ ซึ่งผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กได้อ้างเหตุผลหรือสาเหตุของการกระทำดังนี้

1. เคยถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศเมื่อเป็นเด็ก
2. ภรรยาไม่มีความรู้สึกทางเพศ
3. เด็กมีลักษณะที่ดึงดูดความต้องการทางเพศ

วิชา มหาคุณและวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล (2533 : 8-12) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการกระทำทารุณกรรมเด็กซึ่งเป็นสาเหตุโดยรวมของการทารุณทั้ง 4 ประเภทได้แก่ การทารุณกรรมทางกาย การทารุณกรรมทางอารมณ์จิตใจ การปล่อยปละละเลยทอดทิ้งและการทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ ได้แก่

1. สาเหตุทางด้านวัฒนธรรมและจารีตประเพณี ซึ่งขึ้นอยู่กับสังคมที่เด็กอยู่นั้นจะให้คุณค่าเด็กอย่างไร ซึ่งจะส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติต่อเด็กด้วย มีดต์ (Mead) อ้างใน สายันต์ แสงวนิช. 2535 :10) กล่าวว่า การกระทำทางเพศต่อเด็กนั้นไม่ได้เกิดขึ้นทั่วโลกมีบางสังคมที่ไม่มีปรากฏการณ์การทำประโยชน์ทางเพศเด็ก บางสังคมอาจพบได้น้อยมากและมีบางสังคมที่เห็นว่าเป็นเรื่องปกติแม้ว่าปรากฏการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้นในทุกสังคม แต่สิ่งที่สังคมมีเหมือนกันคือ "ข้อห้าม" ทาโบ (Taboo) ในการมีสัมพันธ์ทางเพศกับคนในครอบครัวเดียวกัน การมีสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในบางสังคมที่ยินยอมให้มันนั้นจะพบว่าเป็นในลักษณะประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและไม่ถือว่าเป็นกิจกรรมทางเพศ (Highly Ritualized and Structured) เมื่อใดก็ตามที่การกระทำนี้ขัดแย้งกับข้อห้ามฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ทางสังคมถือว่าเป็นความผิดปกติ สาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิดนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการคือ

1.1 สังคมฝ่ายชายมีอำนาจและมีความสำคัญ

สังคมเกือบทุกสังคมมักจะให้อำนาจและความสำคัญแก่ฝ่ายชายมากกว่าฝ่ายหญิง แม้ว่าโดยธรรมชาติแล้ว ชายและหญิงมีศักยภาพทางสติปัญญาไม่แตกต่างกัน มีความสามารถเท่าเทียมกัน ชายอาจได้เปรียบหญิงทางความแข็งแกร่งทางด้านร่างกายและสภาวะร่างกายที่ปกติและคงที่ตลอดเวลา ฝ่ายหญิงจะเสียเปรียบฝ่ายชาย เนื่องจากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงมากมายในขณะมีประจำเดือน ในขณะตั้งครรภ์และขณะให้นมบุตร และการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ความสามารถของหญิงลดลงในช่วงเวลานี้ ด้วยเหตุที่ชายมีความสม่ำเสมอและความคงที่ทาง

ร่างกายนั่นเอง คนส่วนใหญ่จึงมอบหมายอำนาจให้ มอบหมายบทบาทผู้นำให้ ในครอบครัวผู้ชายจึงมีบทบาทเป็นผู้นำ เป็นผู้ตัดสินใจ เป็นผู้ชี้ขาดหากมีข้อพิพาทใดๆเกิดขึ้น เป็นผู้ควบคุมอำนาจ ตามความต้องการทุกอย่างจะได้มาด้วยอำนาจ การทำประโยชน์ทางเพศกับเด็กและหญิงเกิดขึ้นได้ไม่ยากนักในสังคมที่ชายเป็นผู้กุมอำนาจ ด้วยความเชื่อว่าผู้มีอำนาจย่อมเป็นเจ้าของและสามารถเอาทุกอย่างที่ครอบครองได้ ด้วยเหตุนี้ในสังคมไทยในสมัยหนึ่งที่หญิงเป็นทาสที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงามจะถูกเรียกไปปรนนิบัติเจ้านายฝ่ายชาย ซึ่งในสมัยนั้นไม่ถือว่าเป็นที่ผิดปกติแต่อย่างใด แม้ว่ากระทำเช่นนั้นในปัจจุบันถือว่าเป็นการทำประโยชน์ทางเพศจากเด็กและหญิง ความเชื่อในเรื่องฝ่ายชายเป็นผู้มีอำนาจเป็นเจ้าของในทุกๆสิ่งที่ครอบครองยังคงมีอยู่ทั่วไป และการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กและหญิงในครอบครัวยังคงมีอยู่ต่อไป

1.2 ความแตกแยกทางสังคม

ความแตกแยกทางสังคมเกิดขึ้นจากการแยกตัวของบุคคลและครอบครัว การทำประโยชน์ทางเพศกับเด็กและหญิงเกิดในครอบครัวที่แยกตัวออกจากสังคมมากกว่าครอบครัวอื่นๆ การที่บางครอบครัวและบุคคลบางคนตัดขาดจากสังคม ทำให้บุคคลและครอบครัวนั้นห่างเหินกับคนอื่นๆในชุมชน การกระทำต่างๆที่เกิดขึ้นในภายในครอบครัวจะเป็นเรื่องภายในซึ่งไม่มีบุคคลอื่นล่วงรู้ได้ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบสังคมหรือข้อห้ามทางสังคมก็ไม่มีผู้ใดที่จะยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้อง การล่วงเกินทางเพศต่อเด็กเมื่อเกิดในครอบครัว สังคมภายนอกจะไม่เข้ามายุ่งเกี่ยว เมื่อครอบครัวขาดการควบคุมจากสังคม การกระทำผิดต่างๆจึงเกิดได้ง่ายขึ้น การล่วงเกินทางเพศต่อเด็กและหญิงในครอบครัว ซึ่งโดยทั่วไปจะถูกควบคุมโดยสังคมจะโดยบุคคลในสถาบัน เช่นตำรวจ

สาเหตุจากการเป็นโรคจิตโรคประสาท บิดามารดาหรือผู้กระทำเป็นโรคจิต หรือโรคประสาท มักจะมีพฤติกรรมทารุณกรรมทางเพศต่อบุตรของตนโดยไม่รู้เหตุผล หรือไม่สามารถควบคุมอารมณ์ หรือบิดามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มีความต้องการทางเพศกับบุตรที่เรียกว่า " อินเซส " (Incest) หรือชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กซึ่งเรียกว่า "พิโดพิเลีย" (Pedophilia) ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกว่าตนไร้ความสามารถที่จะร่วมได้อย่างสมบูรณ์กับหญิงสาว จิตใต้สำนึกมีความขมขื่นก้าวร้าวและอาฆาตแค้นผู้หญิง ในทางทฤษฎีจิตวิเคราะห์เชื่อว่า กลุ่มคนพวกนี้หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง (เพราะจิตสำนึกกลัวว่าผู้หญิงทำร้าย) เขาจึงมุ่งไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กๆ แทน โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในความปกครองของตนเอง (ไพร์ตัน พฤกษาคิณการ. 2534 : 237)

3. สาเหตุจากสุราหรือยาเสพติด การที่บิดามารดาเสพยาเสพติดหรือดื่มสุราจนมึนเมาทำให้ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ซึ่งฟามูโรและคณะ (Famularo et. al 1992 ; 16: 475 - 483) ศึกษาการใช้สารเสพติดของบิดามารดาและการกระทำทารุณต่อบุตร โดยสุ่มข้อมูลของเด็กมาจากแฟ้มคดีเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมด้านร่างกาย ด้านเพศ และด้านปล่อยปละละเลยระหว่างปีค.ศ. 1985-1988 พบว่าบิดามารดาที่กระทำทารุณต่อบุตรใช้สารเสพติดร้อยละ 67 ส่วนใหญ่เป็นการล่วงเกินทางเพศ นอกจากนั้นยังพบว่าบิดามารดาที่เสพยาโคเคนกระทำการล่วงเกินทางเพศมากกว่าบิดาที่ไม่ได้เสพยาโคเคน

4. สาเหตุที่บิดามารดาไม่ต้องการเด็กอย่างมาก ในกรณีที่บิดามารดาไม่ต้องการเด็กอันอาจเนื่องมาจากบุตรนอกสมรส บุตรที่ไม่เป็นตามเพศที่ต้องการ หรือลูกเลี้ยงที่ติดมากับคู่สมรสอีกฝ่าย

ในกรณีเช่นนี้มารดาจะมีความรู้สึกไม่ต้องการเด็ก การทุบตีหรือการทารุณกรรมเด็กจึงมักเกิดขึ้นเสมอ มี การศึกษาประวัติของผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กพบว่าเคยถูกทารุณกรรมทางกายและเพศมาก่อนจากการ ศึกษาของเบนโทวิม เอ และสมิทซ์ เอ็ม (Bentovim A, Smith M. 1993 : 17-32) นอกจากนั้นการที่ไม่ต้อง การเด็กทำให้ขาดการดูแลและให้การปกป้องคุ้มครองเด็กหรือจิตใจปล่อยปละละเลยทำให้เด็กมีโอกาสเสี่ยง ต่อการถูกล่วงเกินทางเพศได้ง่าย ซึ่งการศึกษาของบอนนี่ แมคคอยและฟินเคลเฮอร์ (Boney-McCoy & Finkelhor. 1995 ; 19(12) : 1401 - 1421) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทารุณกรรมทางการปล่อย ปละละเลยและการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-16 ปี จำนวนทั้งสิ้น 2,000 คน แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองเป็นเด็กที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศและกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นเด็กที่ไม่ เคยถูกทารุณกรรมทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่เคยถูกทำร้ายร่างกายและถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศเพิ่มขึ้นในเวลา ต่อมา

จูไร อภัยจิรรัตน์ (2537 : 39 - 41) ได้จำแนกสาเหตุของการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก ออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. จากครอบครัวผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่

1.1 ผู้ปกครองที่มีอายุน้อยหรือมีวุฒิภาวะของอารมณ์และบุคลิกภาพเป็นเด็ก กว่า อายุ ต้องพึ่งพิงผู้อื่นอยู่เสมอ เกิดความสับสนในการแสดงบทบาทของตนเอง ทำให้ไม่สามารถปกป้องเหตุ ร้ายที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ เช่น ครอบครัวที่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัวและมีอำนาจ ส่วนมารดาอ่อนแอ ทางอารมณ์และบุคลิกภาพ จึงไม่สามารถปกป้องบุตรที่ถูกบิดาล่วงเกินทางเพศได้ หรือครอบครัวที่มีบุตร ชายคนโตเป็นผู้รับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์ล่วงเกินทางเพศต่อน้องสาว มารดารับรู้แต่ไม่พยายามช่วยเหลือปกป้อง ยิ่งไปกว่านั้น มารดาอาจสนับสนุนให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น เพราะต้องการให้เกิดความมั่นคงในสภาพของครอบครัว

1.2 เกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว เช่น ครอบครัวที่ต้องมุ่งทำมาหากินจะต้องทิ้ง บุตรให้อยู่ตามลำพัง ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาติดอยู่ในอบายมุขสิ่งเสพติดต่างๆ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ต้องเร่งร้อนหางานทำให้ไร้ที่พักอาศัยที่ปลอดภัย ครอบครัวที่มีลูกจำนวนมาก เป็นต้น

1.3 สัมพันธภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ เช่น บิดามารดาไม่เคยเลี้ยงดูบุตร คนนี้เลย หรือเป็นบุตรที่ติดมากับคู่สมรสใหม่ เป็นต้น

1.4 เคยมีประสบการณ์ได้รับการทารุณในวัยเด็ก เช่น มีประวัติว่าถูกทอดทิ้ง พบ การทะเลาะตบตีของบิดามารดาอยู่เสมอ จนเห็นว่าการต่อสู้ที่รุนแรงเป็นสภาพปกติ สะสมเป็น บุคลิกภาพแบบก้าวร้าวหรืออันธพาลมักพบในกรณีที่ชอบข่มขืนเด็ก

1.5 มีความผิดปกติทางเพศ เช่น ชอบทารุณกรรมทางเพศผู้อื่น ชอบมีเพศ สัมพันธ์กับเด็ก มีความต้องการทางเพศสูง เป็นต้น

1.6 สัมพันธภาพทางเพศระหว่างคู่สมรสล้มเหลว เช่น คู่สมรสไม่สามารถตอบ สอนองความต้องการของตนเองได้อย่างเพียงพอ คู่สมรสอยู่ในภาวะเจ็บป่วย จึงใช้เด็กที่อยู่ใกล้ชิดกัน เป็นเครื่องทดแทน

2. ตัวเด็ก

2.1 เป็นเด็กที่มีการเติบโตเร็วและเป็นสาวกว่าวัย

2.2 เด็กใช้การเรียนรู้ความสัมพันธ์ทางเพศทำให้ได้รับในสิ่งที่เขาขาดหายไป เช่น ความรัก ความมั่นคง

2.3 เด็กมีขีดจำกัดของตนเอง โดยเฉพาะเด็กเล็ก เด็กพิการ ปัญญาอ่อน

3. สังคม

3.1 รูปแบบสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเมือง ทำให้ความเป็นอยู่ แบบแผนของชีวิตของสังคมเปลี่ยนไป เช่น มีจำนวนครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ปัญหาขาดที่อยู่อาศัยที่มั่นคงปลอดภัย

3.2 ค่านิยมบริโภคหรือวัตถุนิยมสูงขึ้น ทำให้ทุกคนต้องแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตน เช่น การขายบุตรให้เป็นโสเภณี

3.3 มีค่านิยมที่ผิดๆในสังคม เช่น ค่านิยมเปิดพรหมจรรย์ ในขณะที่เดียวกัน ผู้ที่ทำงานช่วยเหลือและคลุกคลีอยู่กับชีวิตเด็กๆที่ต้องตกอยู่ในความทุกข์ทรมานจากการถูกล่วงเกินทางเพศ

มนตรี สินทวิชัย (2540 : 1-2) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นต้นเหตุของการเกิดปัญหานี้ออกเป็นปัจจัยใหญ่ๆ 2 ปัจจัย คือ

ปัจจัยด้านค่านิยม ซึ่งเป็นสิ่งที่ปลูกฝังจากการเลี้ยงดูตั้งแต่เล็กๆ ที่ผู้กระทำการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กถูกเลี้ยงดูแบบไม่เหมาะสม เช่น ถูกปล่อยปละละเลย ถูกเลี้ยงดูอย่างขาดความรัก ถูกเลี้ยงดูแบบถูกทำร้ายอย่างรุนแรง หรืออยู่ในบรรยากาศของครอบครัวที่มีแต่ความกดดัน ไร้ความสุข โดยไม่มีอำนาจใดๆ ในการต่อรอง เมื่อเขา เติบโต ความก้าวร้าวจึงอาจแสดงออกมาในลักษณะการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกยั่วยุด้วยสิ่งเร้าทางเพศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ วีดีโอลามก สถานเริงรมย์ต่างๆ แม้ธาตุแท้ทางจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังเก็บกดความก้าวร้าวเป็นทุนเดิม แต่จะถูกควบคุมด้วยกติกาและบรรทัดฐานของสังคม อย่างไรก็ตามอาจจะยากต่อการยับยั้งชั่งใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยที่แวดล้อมเร้าให้เขาปฏิบัติสิ่งอันเลวร้ายต่อเด็ก

เมื่อพิจารณาสาเหตุที่ก่อให้เกิดการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กดังกล่าวแล้วจะเห็นว่าสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหานี้มาจากปัจจัยจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กจากบุคคลในครอบครัว (incest) เช่น บิดา หรือญาติพี่น้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน เป็นเครื่องแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ผิดปกติในครอบครัว ซึ่งอาจสรุปลักษณะของครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงต่อการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กได้ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัวที่ล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก ส่วนใหญ่มักพบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นแบบเย็นชา ครอบครัวที่มีโครงสร้างแบบมีผู้ใดเป็นใหญ่ภายในบ้านโดยเฉพาะบิดา

จะมีอำนาจมากที่สุดในบ้าน และมีนิสัยชอบใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่ดี ซึ่งมักเกิดจากการขาดความอบอุ่นในวัยเด็ก เป็นครอบครัวปิด แยกตัวอยู่โดดเดี่ยวไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ในกรณีที่บิดาเป็นผู้กระทำ อาจเป็นเพราะต้องการความรู้สึกว่าตนมีอำนาจและสามารถควบคุมสมาชิกในครอบครัวได้ แต่ในทางกลับกัน มีการศึกษาว่ารูปแบบของครอบครัวที่มารดามีอำนาจมากในครอบครัวและบิดาเป็นผู้ตาม บิดาจะเป็นผู้ล่วงเกินทางเพศต่อบุตร เมื่อต้องการความรู้สึกว่าตนเองมีพลังอำนาจ ดังนั้นลักษณะการอยู่ร่วมกันของบุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทไม่สมดุลนี้จะทำให้ครอบครัวเกิดภาวะการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กได้มาก

2. ปัญหาทางเพศ

ปัญหาทางเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาการที่ภรรยาไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศของสามีได้ อาจเนื่องมาจากการเจ็บป่วยทางกายไม่สบายหรือมีอาการซึมเศร้า จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กได้

บางรายมีความผิดปกติทางจิตเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ชอบใช้วิธีอวัยวะเพศ ถ้ามอง หรือชอบความรุนแรงในขณะมีเพศสัมพันธ์

3. การขาดสัมพันธภาพกับสังคม

เป็นลักษณะที่บิดาเป็นคนเก็บตัว ไม่ชอบการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นนอกจากรอบครัว ดังนั้น เมื่อเกิดความคับข้องใจหรือมีปัญหาทางเพศ จึงหันมาทำการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

4. การเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่

ครอบครัวลักษณะนี้มารดาจะไม่ค่อยได้ทำหน้าที่ของภรรยาที่ดี แต่จะผลักร่างไปให้บุตรชายเป็นผู้รับผิดชอบแทน ทำให้มองบุตรสาวว่าเป็นเสมือนภรรยาน้อย นอกจากนั้นยังใช้เด็กเป็นที่ระบายความต้องการทางเพศของตน เป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ ซึ่งจะเป็นการยับยั้งพัฒนาการตามปกติของเด็กในด้านการสร้างสัมพันธภาพทางเพศกับบุคคลอื่นเมื่อเด็กเติบโตขึ้น

5. มีการติดสารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์

เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กจากบุคคลในครอบครัวที่ใช้สารเสพติดประเภทนี้ จากการศึกษาของเบนโทวิม (Bentovim.1986 :17-21) พบว่าบิดาที่ล่วงเกินทางเพศต่อบุตรสาวมีพฤติกรรมของการเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

6. ความไม่ชัดเจนของขอบเขตส่วนตัว

ลักษณะครอบครัวแบบนี้มักพบว่า มีความสับสนในการลำดับความสัมพันธ์ในหมู่ญาติ และสมาชิกในครอบครัว ไม่เคารพสิทธิและขอบเขตส่วนตัวของกันและกัน เช่น ไม่มีการกั้นของเขตส่วนตัว ขาดความเป็นส่วนตัวเช่น การใช้ห้องน้ำร่วมกัน ความแออัดในการนอนอยู่ร่วมกัน

7. การใช้กลไกทางจิตแบบปฏิเสธ

เป็นกลไกทางจิตที่ใช้บ่อยที่สุดสำหรับบิดาที่มีเพศสัมพันธ์กับบุตรสาวของตนโดยจะให้เหตุผลว่าเป็นการสอนเรื่องเพศให้แก่บุตร ในขณะที่มารดาไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้เพราะ

กล่าวว่าจะได้รับอันตราย ส่วนเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจะใช้กลไกทางจิตแบบปฏิเสธและไม่กล้าแสดงความรู้สึก เพื่อเป็นการป้องกันความรู้สึกอายนะและผิด และทำให้ครอบครัวดำรงชีวิตต่อไปได้

สรุปสาเหตุการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก คงมิใช่สาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงสาเหตุเดียว หากแต่เชื่อว่าจะต้องมีสาเหตุประกอบกันจากการให้แนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัย สรุปสาเหตุเป็น 3 ด้าน

1. สาเหตุจากผู้กระทำทางเพศ ได้แก่ ผู้ถูกกระทำเคยถูกทารุณกรรมทางเพศ มาก่อน มีความผิดปกติทางพฤติกรรมทางเพศ เป็นโรคจิต ติดสุรา เสพยาเสพติด
2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมในสังคม ภาวะเศรษฐกิจและสังคม สภาพครอบครัว
3. สาเหตุจากตัวเด็ก ได้แก่ เด็กมีความผิดปกติทางด้านร่างกายเช่น ปัญญาอ่อน มีปัญหาทางพฤติกรรม โดยเฉพาะหมกมุ่นในเรื่องเพศ มีบุคลิกที่อ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

3.1.4 ผลกระทบของการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

การกระทำล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก จะก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลายด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบทางร่างกาย

1.1 ก่อให้เกิดบาดแผลจากการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญให้เด็กมีกิจกรรมทางเพศด้วยซึ่งบางรายอาจถึงแก่ความตายได้

1.2 การเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พากซิฟิลิส หนองใน การอักเสบในอุ้งเชิงกราน โรคตับอักเสบ และที่สำคัญที่สุดคือ โรคเอดส์ บางรายอาจทำให้เกิดความผิดปกติที่ถาวร เช่น ต้องตัดมดลูกทิ้งเป็นต้น

1.3 การตั้งครรภ์

2. ผลกระทบทางจิตใจ

การล่วงเกินทางเพศจะก่อให้เกิดบาดแผลทางใจ ไซคริคทรอมา (Psychic trauma) ฟิลเคลเลอร์และบราวน์ Finkelhor และ Browne (1986: 1472-1473) ได้อธิบายกลไกของการเกิดบาดแผลทางจิตใจไว้ 4 ประการคือ

2.1 ทรอมาติก เซกซวลไลต์เวชัน (Traumatic sexualization)

การที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันควร และการที่ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมเสริมการตอบสนองทางเพศของเด็ก เช่น ให้อาหารให้รางวัลให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษ ทำให้เด็กหันไปใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่นๆ ที่ตนต้องการ สิ่งนี้จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันสมควร ความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศและการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ

2.2 พาวเวอร์เลสเนส (Powerlessness)

เด็กจะรู้สึกว่าจะช่วยตนเองไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์รอบตัวได้ อันเนื่องมาจากการถูกทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะนำไปสู่ความกลัวและความวิตกกังวล

2.3 ชิกมาไทด์เซชัน (Stigmatization)

เด็กจะรู้สึกว่าจะตนเองแตกต่างไปจากเด็กคนอื่น เป็นสิ่งของหรือร่างกายที่ชำรุดแล้ว (Damaged goods syndrome) ทั้งหมดนี้นำไปสู่ความอับอาย ความรู้สึกผิด และรู้สึกว่าจะตนเองไร้ค่า

2.4 บีทรายา (Betraya)

เด็กจะรู้สึกว่าจะตนเองถูกทรยศหักหลัง เพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือบำบัดความต้องการทางเพศ โดยบุคคลที่ตนเองไว้วางใจ ความรู้สึกนี้อาจแผ่ไปยังบุคคลอื่นทำให้เด็กขาดความไว้วางใจผู้อื่น รวมทั้งมีความโกรธรุนแรงอีกด้วย

ผลกระทบทางจิตใจแบ่งออกได้กว้างๆ เป็น 2 ระยะคือ

1. ระยะเริ่มแรก (Immediate effects) เกิดในระยะที่เด็กเพิ่งถูกกระทำทารุณซึ่งสามารถจำแนกความผิดปกติออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 โรควิตกกังวล

เด็กจะมีอาการหวาดกลัว วิตกกังวล หลับยาก หรือนอนไม่หลับ ผื่นร้าย รู้สึกผิด เจ็บซึม โกรธ บ่นว่ามีอาการเจ็บป่วยทางกาย (Somatic complaint) มีระบบสรีระแปรปรวน (Psychosomatic disorders) ในบางรายมีอาการหวาดกลัวและหลีกเลี่ยงจากผู้ชายทุกคน

เด็กบางรายอาจเกิดอาการผิดปกติอย่างรุนแรงที่เรียกว่า (Post-traumatic stress disorder) เด็กจะมีอาการหวาดกลัวระบบประสาทอัตโนมัติตื่นตัวมากเกินไปจนกระทบถึงความรู้สึกเหมือนว่าตนเองกำลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นอีก (Flashbacks) ส่วนในเด็กเล็กๆ มักพบว่าจะมีอาการปัสสาวะรดที่นอน ตื่นกลัว และมีพฤติกรรมก้าวร้าว

1.2 ภาวะซึมเศร้า

อาการซึมเศร้า เป็นอาการผิดปกติที่พบได้บ่อยมากที่สุดของเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศจากการศึกษาของซานโซเนต ฮิลเดนและคณะ Sansonet-Hyden et. Al. (1987 : 475 - 479) พบว่าเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลฝ่ายจิตเวช มีอุบัติการณ์ของการเป็นโรคซึมเศร้า (Major depressions) ถึงร้อยละ 71 และผู้ป่วยกลุ่มนี้มีอุบัติการณ์ของการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่ากลุ่มเด็กป่วยทางจิตที่ไม่มีประวัติการทารุณทางเพศ ซึ่งฟิลเคลเลอร์และบราวน์ (Finkelhor and Browne, 1986 : 436 - 445) ได้ตั้งสมมติฐานว่า ภาวะซึมเศร้านี้เกิดจากการที่เด็กรู้สึกว่าตนถูกทรยศจากผู้ใหญ่ ทำให้พวกเขาขาดความไว้วางใจบุคคล มีความรู้สึกว่าไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่วนความรู้สึกเป็นตราบาป (Stigmatization) ก่อให้เกิดความรู้สึกเลวร้าย อับอาย รู้สึกผิด ซึ่งมีผลต่อการมองภาพพจน์ของตนเอง มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

1.3 ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จะแสดงออกในลักษณะที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเรื่องเพศ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยครั้ง หรือกระทำในที่สาธารณะ มีลักษณะ ยั่ววนเพศตรงข้าม (Seduce)

2. ระยะยาว (Long-term effects)

สามารถจำแนกความผิดปกติออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 การพัฒนาความไว้วางใจพื้นฐาน

การที่เด็กถูกทารุณทางเพศ จะมีผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจพื้นฐาน (Basic trust) โดยเริ่มต้นมาจากการที่เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกทรยศหักหลังจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวที่ตนเองไว้วางใจมากที่สุด เช่น บิดา หรือญาติสนิท ในขณะที่มารดาปฏิเสธไม่รับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และไม่สามารถปกป้องเด็กจากการถูกล่วงเกินทางเพศได้ ทำให้ความรู้สึกนี้แผ่ขยายไปสู่บุคคลอื่น เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจะกลายเป็นคนที่ไม่ไว้วางใจใครและไม่มีความรักให้กับผู้ใด

2.2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

หลังจากที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศแล้ว เด็กจะรู้สึกว่าตนเองเป็นสิ่งของที่ชำรุดแล้ว (Damaged goods syndrome) จากการที่เด็กรู้สึกว่าร่างกายของตนเองถูกทำลาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งปฏิกิริยาจากบุคคลในสังคมที่ห้อมล้อมเด็กแสดงการปฏิเสธ ไม่ยอมรับ หรือเด็กเกิดความรู้สึกอายและผิด ทำให้เด็กมองภาพพจน์ตนเองไปในทางลบ เป็นผลให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำในที่สุด

2.3 อาการซึมเศร้า และมีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย

อาการซึมเศร้าเป็นอาการที่พบได้บ่อย โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นที่มีประวัติถูกทารุณทางเพศ และมีหลายรายมาโรงพยาบาลโรคจิตด้วยโรคซึมเศร้าที่มีอาการวิกลจริต (Major depressions with psychotic features)

2.4 พฤติกรรมก้าวร้าว

พบว่าเด็กจะมีความโกรธและมีความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองต่ำ โดยเด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไปสู่บิดามารดา จากการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมมักพบว่าเด็กเหล่านี้จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม

2.5 ความบกพร่องในการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน

เด็กมักจะขาดทักษะในการเข้าสังคม มีความยากลำบากในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลและหลีกเลี่ยงจากสังคม เนื่องมาจากครอบครัวของเด็กจะ让孩子แยกตัวจากสังคมและเพื่อน

2.6 ปัญหาด้านการเรียน

ความบกพร่องในการเรียนเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กจะหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องถูกล่วงเกินทางเพศ ทำให้ขาดสมาธิ รวมทั้งยังมีความต้องการหลบหนีจากสังคมทำให้เด็กขาดเรียนบ่อย ๆ เด็กจะระบายความโกรธที่มีต่อผู้กระทำการล่วงเกินทางเพศไปสู่บุคคลอื่น ในขณะที่อยู่โรงเรียน เช่น พฤติกรรมเกราะ ชอบรบกวนผู้อื่น

2.7 อาการ ฮีสเทอริคอล (Hysterical) และ ดิสโซซิเอทีฟ (Dissociative)

ฮีสเทอริคอล (Hysterical) เป็นอาการทางจิตใจชนิดหนึ่งเกิดจากกลไกการป้องกันทางจิตที่ต้องการจะลบความทรงจำที่เลวร้าย โดยใช้วิธีปฏิเสธปราศจากอารมณ์ เด็กหลายรายมีอาการชักจากอาการ Hysterical ในขณะที่บางรายมีอาการ Dissociative เช่น ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อฝัน ฝัน

กลางวัน ละเมอเดิน ส่วนที่มีอาการ Dissociation อย่างมากจะกลายเป็นโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบมีหลายบุคลิกภาพ (Multiple personality disorder)

2.8 การติดสารเสพติด

พบว่า การติดสารเสพติดและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สามารถพบได้บ่อยในเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ โดยเฉพาะวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จากการศึกษาในคลินิก พบว่า การที่เด็กใช้สารเสพติดก็ เพื่อทำให้ตนเองลืมความทรงจำที่เจ็บปวดจนทำให้บางรายกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังไปในที่สุด

2.9 ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและบทบาททางเพศ

การที่เด็กต้องเผชิญกับเหตุการณ์การถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็ก จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการทางเพศ การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศ และความสามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพทางเพศตามปกติในอนาคต เด็กจะแสดงการกระตุ้นทางเพศมากผิดปกติหรือแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศมากผิดปกติ เด็กบางรายเข้าใจว่าการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับตนจะนำไปสู่การได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ บางรายจะสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยๆในที่สาธารณะ

เด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ส่วนหนึ่งจะยึดอาชีพโสเภณี บางส่วนมีความบกพร่องในการมีเพศสัมพันธ์ตามปกติ เช่น ไม่สามารถบรรลุถึงจุดสุดยอดได้ หลีกเลี่ยงไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ หรือเกิดความเจ็บปวดอย่างมากที่มีเพศสัมพันธ์ บางรายมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้กระทำการล่วงเกินทางเพศ

3. ผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน

เป็นเรื่องที่ถูกมองข้ามไป และมักเป็นปัจจัยสำคัญทำให้เด็กไม่กล้าเล่าเรื่องเหล่านี้ เหตุการณ์นี้ขึ้น เด็กอาจถูกส่งตัวไปอยู่ที่อื่น เนื่องจากบิดามารดาไม่สามารถดูแลปกป้องได้ ในกรณีของเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศโดยบุคคลร่วมสายโลหิต (Incest) บิดามารดาอาจถูกจำคุก ในบางรายครอบครัวอาจต้องย้ายที่อยู่ ถ้าไม่สามารถปรับตัวกับผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นได้

ในกรณีที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศจากบุคคลอื่นๆ ภายนอกครอบครัว ส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะมีการตอบสนองอย่างรุนแรงโดยในระยะแรกจะตกใจมาก บางคนถึงกับหมดสติต่อมาจะปฏิเสธในสิ่งที่เกิดขึ้น บางคนอาจจะกล่าวโทษซึ่งกันและกันว่าเป็นต้นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ และบางครั้งมีการกล่าวโทษเด็กที่ถูกทารุณด้วยโดยอ้างว่าเป็นเพราะเด็กแสดงท่าทางยั่ววนและยินยอมพร้อมใจจึงทำให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น ซึ่งต่อมาจะทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเปราะบางมากและอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกได้ง่าย

สรุปรูปแบบที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศมีทั้งกรณีที่ไม่รุนแรงและกรณีที่รุนแรงมีการถูกล่วงเกินอวัยวะเพศ ส่วนกรณีที่รุนแรง เช่น โข่ววัยวะเพศ พูดจาสองแ่งสองง่าม ฯลฯ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการถูกล่วงเกินทางเพศส่งผลกระทบอย่างมากมายต่อเด็กและการปรับตัวทางสังคมของเด็กทั้งในระบบครอบครัว การปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตัวเอง ฯลฯ ผลที่เกิดขึ้นมีผลกระทบทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ก่อให้เกิดบาดแผลทางใจแก่เด็ก

3.1.5 การช่วยเหลือ

องค์การยูนิเซฟ (2537 : 7-10) การช่วยเหลือและการปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยนั้นสิ่งที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับปัญหาที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและร่วมมือที่จะช่วยแก้ไขปัญหามุมชนและสังคมควรให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและครอบครัวที่มีปัญหา และควรจะต้องหาแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในต่างประเทศหลายประเทศ จึงจัดให้มีมาตรการการป้องกันและการคุ้มครองเด็ก โดยการให้ความรู้แก่ครอบครัวและชุมชน ผู้นำชุมชน โรงเรียนและผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก จัดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดขึ้น เพิ่มโทษผู้กระทำและลงโทษผู้รู้เห็นเหตุการณ์แต่ไม่รายงานในกรณีกระทำการทางเพศ และการข่มขืนเด็กและหญิง

ในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ตามกฎหมายแล้วมีบทลงโทษ 2 กรณี ในเรื่องของการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก คือผู้กระทำหรือไม่ได้กระทำ กฎหมายในปัจจุบันเป็นเพียงเครื่องหมายการลงโทษเท่านั้น การดำเนินทางกฎหมายจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่อคดีเกิดขึ้นแล้วจริงๆ เท่านั้น

สำหรับ จิตตินันท์ (2537 : 1-10) ได้กล่าวถึงวิธีการช่วยเหลือขั้นต้นแก่เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศไว้ 2 กรณี คือ

1. กรณีที่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ
2. กรณีที่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ

1. กรณีที่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ

1. อย่าปฏิเสธปัญหา จงเชื่อเด็กไว้ก่อน แม้ว่าเรื่องที่เด็กเล่าจะเชื่อยากเพียงใด เพราะเด็กที่สร้างเรื่องขึ้นแสดงว่าเด็กมีปัญหาด้านอื่นที่ต้องการความช่วยเหลือเช่นกัน
2. รับฟังอย่างสงบ เมื่อเด็กเล่าให้ฟังว่าถูกล่วงเกินทางเพศให้รับฟังอย่างสงบ แล้วพยายามถามให้เด็กพยายามเล่าลำดับเหตุการณ์ วันเวลา สถานที่ผู้กระทำ ด้วยการซักคำถามประกอบโดยเฉพาะเหตุการณ์ก่อนที่เด็กจะถูกล่วงเกินทางเพศ
3. ปลอบโยนและให้กำลังใจ พยายามปลอบโยนและให้กำลังใจเด็กและให้ความมั่นใจแก่เด็กว่าเด็กจะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเด็ก หากเป็นเรื่องที่ไม่จริง รายละเอียดและข้อเท็จจริงจะไม่ชัดเจนหรือปะติดปะต่อ การเล่าหลายครั้งจะไม่ตรงกัน ซึ่งบางครั้งข้อมูลอาจไม่ปะติดปะต่อก็ได้ ถ้าหากว่าเด็กมีปัญหาทางสุขภาพจิตและอารมณ์เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

2. กรณีที่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ

1. ควบคุมอารมณ์ให้ได้ ให้รับฟังข้อมูลอย่างมีสติ ไม่แสดงอาการโวยวายหรือโกรธเคือง หรือหวาดกลัว วิตกกังวลให้เด็กเห็น เพราะทำให้เด็กตกใจกลัวจนไม่กล้าบอกความจริง
2. ปลอบโยนและให้กำลังใจ ปลอบโยนและยืนยันว่าเด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นผู้เสียหายจากผู้กระทำและผู้ล่วงเกินทางเพศจะต้องได้รับโทษจากการกระทำผิด การที่เด็กบอกเล่าให้ผู้ใหญ่ทราบนั้นเป็นการดีแล้ว

3. พาเด็กไปไว้ในที่ปลอดภัย ควรพาเด็กไปไว้ในที่ปลอดภัย และมีหลักประกันเกี่ยวกับอนาคตของเด็ก

4. เก็บรวบรวมหลักฐาน เก็บรวบรวมหลักฐาน เช่น เสื้อผ้าที่เด็กสวมใส่ขณะที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ขนเพชร ก้นบูห์ ถุงยางอนามัย หรืออื่นๆที่ผู้กระทำผิดทิ้งร่องรอยความเสียหายที่ตัวเด็กถ่ายภาพไว้ (ถ้าทำได้) ส่งตัวเด็กเข้ารับการตรวจรักษาในโรงพยาบาลของรัฐที่ใกล้ที่สุดทันที อย่าชำระล้างร่างกายก่อนการตรวจรักษา จดชื่อแพทย์ รวมทั้งวันเวลาสถานที่ขณะที่ตรวจรักษาไว้ด้วย

5. แจ้งตำรวจ กรณีที่ผู้กระทำล่วงเกินทางเพศต่อเด็กเป็นคนแปลกหน้าให้แจ้งตำรวจทันทีบอกรายละเอียดเท่าที่ทราบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแก่เด็กอื่นต่อไป

6. แจ้งหน่วยงานทางสังคมที่เกี่ยวข้องหน่วยงานทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ หน่วยงานด้านพิทักษ์สิทธิเด็ก หรือหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์อื่นๆ

3.1.6 การป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย

ในประเทศไทย การป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก ส่วนใหญ่เป็นการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศ และการฟื้นฟูรักษาเพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบต่อดังกล่าว ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายหลังที่มีการล่วงเกินทางเพศเกิดขึ้นแล้ว การดำเนินงานเพื่อป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กในขั้นแรกก่อนที่จะมีการทารุณกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กรู้จักการป้องกันตนเองมีอยู่น้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชนที่ทำงานด้านเด็กอย่างเช่น มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก ในปี พ.ศ. 2540 ได้นำโครงการ "ตัวฉันเป็นของฉัน" (Feeling Yes, Feeling No) ซึ่งเป็นโครงการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศสำหรับเด็กที่มีอายุ 6-12 ปี ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ประเทศแคนาดา ในปีค.ศ. 1985 แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ส่วนคือกิจกรรมของผู้ใหญ่และกิจกรรมของเด็ก ใช้วิธีการสอนด้วยการบรรยาย การชมวีดิทัศน์และการทำกิจกรรมกลุ่ม มาทดลองสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียน ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ในช่วงระยะดำเนินการ โครงการดังกล่าวมีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. แยกแยะการสัมผัสที่ทำให้เด็กรู้สึกดีและไม่ดี
2. เด็กสามารถพูดคำว่า "ไม่" หลบหนี และบอกผู้ใหญ่ที่เชื่อใจได้ถ้ามีใครบางคนสัมผัสร่างกายของเด็กซึ่งการสัมผัสนั้นเด็กรู้สึกไม่ดี หรือไม่สบายใจ
3. เด็กมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการล่วงเกินทางเพศในหัวข้อความหมายลักษณะผู้กระทำของการล่วงเกินทางเพศ
4. เด็กสามารถแก้ไขปัญหา (ใช้คำถามสำหรับคนแปลกหน้า 3 คำถาม) ในการหลบเลี่ยงจากคนแปลกหน้าในสถานการณ์ที่อันตราย
5. มีผู้ใหญ่หลายคนที่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศได้ โดยการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ผู้ใหญ่ฟังจนกว่าจะมีคนเชื่อ
6. การล่วงเกินทางเพศไม่ใช่เป็นความผิดของเด็ก

มีการประเมินประสิทธิภาพของโครงการดังกล่าวในต่างประเทศ อย่างเช่นในการศึกษาของฮาซาร์ดและคณะ (Hazzard et al.1991;15 :123-136) ในปี ค.ศ. 1991 ผลการศึกษาพบ

ว่านักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ "ตัวฉันเป็นของฉัน" (Feeling Yes, Feeling No)" มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้น และยังคงมีความรู้และทักษะในการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นเมื่อติดตามในระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้เด็กมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น เมื่อประเมินภายหลัง 1 ปี คือ เป็นผลมาจากการเข้าร่วมในโครงการทำให้เด็กมีความสนใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยส่วนตัวเพิ่มเติม หรือติดตามมาและครูจะมีการพูดคุยโดยตรงในเรื่องการป้องกันตนเองเพิ่มขึ้น หรือเด็กมีอายุมากขึ้นทำให้มีการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาดี มีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล หรือเป็นผลมาจากการใช้แบบทดสอบเดิมวัดซ้ำซึ่งเด็กอาจจะมีการค้นหาคำตอบมาก่อน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำกิจกรรมและสื่อบางส่วนจากโครงการ "ตัวฉันเป็นของฉัน" (Feeling Yes, feeling No)" ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการให้ความรู้เรื่องการล่วงเกินทางเพศ การสื่อสารในสถานการณ์ที่ดีและไม่ดี มาใช้

3.1.7 การป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กในต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีการพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กมาหลากหลายเพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้และเข้าใจเรื่องการล่วงเกินทางเพศคืออะไร และเด็กจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการถูกล่วงเกินทางเพศ ซึ่งโปรแกรมการการล่วงเกินทางเพศ จะแตกต่างกันเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย ผู้สอน ผู้แสดง รูปแบบการสอน(การบรรยาย การอภิปราย การแสดง บทบาทสมมติ การเล่นเกม) แต่มีแนวคิดที่เหมือนกันคือ การสอนให้เด็กมีความรู้เรื่องการถูกล่วงเกินทางเพศ ฝึกทักษะความปลอดภัยส่วนตัว การสื่อสารในสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจ (1991;15:1-4) จากการศึกษาด้านระบาดวิทยาพบว่าส่วนใหญ่ผู้กระทำการล่วงเกินทางเพศเป็นคนที่เด็กคุ้นเคยโดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัวของเด็กและช่วงอายุที่ถูกล่วงเกินทางเพศทางเพศครั้งแรกมากที่สุดเป็นเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา ดังนั้นจึงมีการพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศเข้าสู่ระบบโรงเรียนมากมาย ตัวอย่างโปรแกรมของเบลซาสาร์ดและคณะ (Btassard MR et al.1983 ; 7 : 241-245) ได้สร้างโปรแกรมป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศต่อเด็กที่เกิดภายในครอบครัว โปรแกรมดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ส่วน สำหรับพ่อแม่และสำหรับเด็ก ส่วนของพ่อแม่จะเน้นถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลข่าวสารแก่เด็กเกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศ พ่อแม่จะต้องกระตุ้นให้มีการอภิปรายในเรื่องความปลอดภัยส่วนตัวในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเช่น เมื่อเด็กต้องอยู่บ้านคนเดียว การเดินทางไปหรือกลับจากโรงเรียนคนเดียว คำแนะนำง่ายๆเมื่อมีการล่วงเกินทางเพศเกิดขึ้นและรายชื่อหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือในระดับท้องถิ่นที่สามารถโทรศัพท์รายงานการล่วงเกินทางเพศและขอความช่วยเหลือได้ในส่วนที่นำเสนอต่อเด็ก จะเน้นในส่วนให้ชมวีดิทัศน์ ที่ออกแบบเพื่อใช้ภายในห้องเรียนมีอาสาสมัครและชุมชนและสมาคมครูและผู้ปกครองในห้องถิ่น เป็นผู้แสดงบทบาทสมมติ และมีการอภิปรายในเนื้อหาหลังการชมวีดิทัศน์ดังกล่าวได้แก่

1. ร่างกายเป็นของเด็ก ไม่มีผู้ใดมีสิทธิทำร้ายหรือทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจหรือเกิดความกลัว ไม่ว่าคนนั้นๆจะเป็นคนที่เด็กรู้จักหรือไม่ก็ตาม

2. ถ้ามีใครบางคนหรือสถานการณ์ใดๆที่ทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจหรือกลัว เด็กควรบอกบิดามารดาหรือผู้ใหญ่คนอื่นทันที

3. เด็กต้องเชื่อในข้อปฏิบัติความปลอดภัยส่วนตัวที่เป็นเรื่องธรรมดาๆ อย่างเช่น การเดินไปเป็นกลุ่มกับเพื่อน จะต้องไม่ตอบตกลงกับคนอื่นถ้าไม่ได้รับการอนุญาตจากบิดามารดา

เมื่อประเมินผลโปรแกรมดังกล่าว เปรียบเทียบการนำเสนอเป็น 2 วิธีการคือ วิธีการเป็นการบรรยายประกอบสื่อ, การอภิปรายกลุ่มและการฉายวีดิทัศน์ ส่วนอีกวิธีเป็นการบรรยายประกอบสื่อและการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียน 13 แห่งใน 3 จังหวัด ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมที่มีการนำเสนอทั้ง 2 วิธี นักเรียนมีความรู้ในการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โปรแกรมการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศในระยะแรกส่วนใหญ่เป็นการมุ่งเน้นสอนให้เด็กรู้จักสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม การต่อต้านการชักจูง การหลบเลี่ยงและการเล่าเรื่องให้คนอื่นฟังถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จากรายงานการประเมินผลโปรแกรมเหล่านี้พบว่าไม่มีประสิทธิภาพคงอยู่อย่างแท้จริง ดังนั้นการพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในเวลาต่อมาจึงมีการเสริมทักษะทางด้านพฤติกรรมที่จำเป็นให้เกิดการกระทำอย่างแท้จริง อย่างเช่นการศึกษาของวอร์เทลีและคณะ(Wurtele Sk et al.1986 ; 54(5):688-692) ที่ทำการประเมินประสิทธิภาพของการให้ความรู้ในเรื่องทักษะความปลอดภัยส่วนตัวเพื่อป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศ ด้วยการเปรียบเทียบวิธีการที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้การฝึกทักษะแบบสำเร็จรูป (ประกอบด้วยตัวแบบ การฝึกซ้อมและมีการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกัน) อย่างเดียว และกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมทักษะความปลอดภัยแบบสำเร็จรูปพร้อมกับชมภาพยนตร์ มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามความรู้และการทดสอบทักษะเพิ่มขึ้นหลังการทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อติดตามหลังการทดลอง 3 เดือนพบว่าความรู้และทักษะความปลอดภัยส่วนตัวยังคงมีอยู่

ปัจจุบันโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพส่วนมากมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดที่เป็นนามธรรม การส่งเสริมให้เด็กมีกลไกการป้องกันตนเอง และการให้ข้อมูลที่เด็กไม่ได้เลือกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การสัมผัสที่ดีและไม่ดี เน้นการสร้างทักษะเฉพาะที่ทำให้เกิดการกระทำที่มั่นใจ ทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหาและการสื่อสาร (Daro D. 1991;15:1-4) แนวคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับและมีการบรรจุเป็นหลักสูตรที่ใช้สอนในโรงเรียนอย่างแพร่หลาย อย่างเช่นการศึกษาของเทลโจฮานเนตและคณะ(Telljohannet al.1997:149-156)และโอลฟิลด์และคณะ(Oldfield et al.1996:821-832) ได้ทำการประเมินผลของโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศหลักสูตรนักเรียนประถมศึกษาผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความรู้ในเรื่องการล่วงเกินทางเพศมากขึ้น

นอกจากนั้นในการศึกษาของแอลลิเอตและคณะ (Alliott et al.1995:579-594) ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ชายที่กระทำผิดทางเพศต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีในประเทศอังกฤษ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ผู้กระทำผิดทางเพศให้คำแนะนำในการป้องกันเด็ก สรุปได้ดังนี้

1. คำแนะนำสำหรับเด็ก

1.1 เด็กจำเป็นต้องมีคู่มือหรือเข้าโปรแกรมการสอนในเรื่องการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ เพื่อให้ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันตัวเอง

1.2 หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ห่างไกลหรือลับตาจากผู้คน เด็กที่ตกเป็นเหยื่อจะแอบเข้าไปเล่นในสถานที่เปลี่ยวหรือในเวลากลางคืนอย่างเช่น การเล่นซ่อนหา ซึ่งผู้กระทำผิดทางเพศ จากการศึกษาจะเลือกเด็กที่อยู่เพียงลำพัง

1.3 เด็กต้องเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ผู้ใหญ่ ถ้ามีใครบางคนที่จะใช้กลอุบายหรือคำแนะนำที่แปลกพิสดารเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ เด็กไม่ควรเก็บเป็นความลับและไม่ใช่เป็นความผิดของเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ เนื่องจากเด็กส่วนมากจะวิตกกังวลว่าพวกเขาพวกเขามีส่วนทำให้การล่วงเกินทางเพศเกิดขึ้น ผู้กระทำผิดส่วนมากไม่ใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่ในการกระทำครั้งแรก แต่จะใช้ความสมัครใจของเด็กในการที่จะเก็บเรื่องที่ที่เกิดขึ้นเป็นความลับ โดยวิธีสร้างให้ความลับเป็นเรื่องสนุกและตื้นตันระหว่างผู้กระทำผิดกับเด็กเพียงสองคน และบอกเด็กว่าไม่ให้บอกใครเพราะเขาอาจอิจฉาหรือมารดาอาจไม่ชอบ

1.4 เด็กไม่ควรเดินทางไปสถานที่แห่งใดหรือไปโรงเรียนตามลำพัง แต่ควรมีเพื่อนไปด้วยเป็นกลุ่ม เพราะผู้กระทำผิดอาจเลือกเหยื่อที่อยู่เพียงลำพังหรือเดินไปโรงเรียนเพียงคนเดียว

2. คำแนะนำสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

2.1 สอนให้เด็กเข้าใจถึงหน้าที่ของอวัยวะเพศและความเป็นส่วนตัวในร่างกาย ตลอดจนการสัมผัสที่ถูกและผิด

2.2 อย่าสอนให้เด็กทำตามที่คุณใหญ่บอกทุกอย่าง 2 ใน 3 ของผู้กระทำผิดจะทำร้ายเด็กในบ้านของตนเอง โดยการขอร้องหรือชักชวนเด็กทำตามที่คุณบอก

2.3 บิดามารดาจะมีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันการล่วงเกินทางเพศหรือความปลอดภัยส่วนตัวภายในครอบครัวซึ่งจากการศึกษาของวอร์เทลีและคณะ(Wurtele et al.1992 :127 - 136)ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนโปรแกรมความปลอดภัยส่วนตัวสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างบิดามารดาและครู ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการฝึกทักษะตามโปรแกรมทั้งที่ได้รับจากครูและบิดามารดา มีความสามารถในการเรียนรู้การสัมผัสที่ไม่เหมาะสมพัฒนามากขึ้น และคะแนนความรู้เกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศอยู่ในระดับที่สูง แต่เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมเด็กที่ได้รับการสอนจากบิดามารดา มีคะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบิดามารดามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ

2.4 สอนเด็กให้รู้ว่าเด็กมีสิทธิในร่างกายของเขา และแสดงออกถ้าเด็กรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่ชอบกับการกระทำนั้น

2.5 อย่าเข้มงวดกับเด็ก เด็กที่รู้สึกว่าไม่ได้รับความรักหรือการชื่นชมจากพ่อแม่ เป็นการเปิดโอกาสต่อการตกเป็นเหยื่อทางเพศได้ง่าย เพราะผู้กระทำผิดทางเพศจะใช้ความรัก

ความเห็นอกเห็นใจเด็กและทำให้รู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญ ทำให้เด็กรู้สึกพึงพอใจในความรักความอบอุ่นที่ได้รับจากการสัมผัสนั้น

2.6 บิดามารดาต้องรู้จักช่วงอายุที่เสี่ยงต่อการล่วงเกินทางเพศ เมื่อเด็กหญิงเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยสาว เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศมาก ผู้กระทำผิดจะใช้การอยากรู้อยากเห็นของเด็กชักนำเข้าสู่ในเรื่องเพศในลักษณะการให้คำแนะนำ ความรู้ การเล่นเกม ความลับที่น่าตื่นเต้น

2.7 บิดามารดาจะต้องแสดงให้เห็นให้เด็กรู้สึกมั่นใจว่าเด็กสามารถเล่าเรื่องราวให้ฟังได้ถ้ามีบางสิ่งเกิดขึ้นกับเด็กและเชื่อในสิ่งที่เด็กบอกเล่า ผู้กระทำผิดทางเพศถึงร้อยละ 61 จะวิตกกังวลกลัวว่าเด็กจะเปิดเผยเรื่องราวที่เกิดขึ้นเพราะพวกเขาจะกลัวความยุ่งยากหรือกลัวถูกจับ

3. คำแนะนำสำหรับครูและโรงเรียน

3.1 โรงเรียนจะต้องมีโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ และสอนเด็กทุกคนโดยเริ่มตั้งแต่อายุน้อยๆเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็ก

3.2 ควรให้เด็กแสดงบทบาทสมมติในการป้องกันตัวเองในสถานการณ์ที่มีการล่วงเกินทางเพศเกิดขึ้น เพื่อเป็นการฝึกเด็กแสดงความรู้สึกหรือการกระทำออกมาโดยอัตโนมัติ

3.3 โปรแกรมการป้องกันจะต้องไม่สอนให้เด็กเชื่อหรือมีทัศนคติต่อผู้กระทำผิดทางเพศว่าต้องเป็นบุคคลแปลกหน้าเท่านั้น เพราะเด็กไม่สามารถแยกแยะหรือพิจารณาลักษณะของผู้กระทำผิดทางเพศได้ถ้าบุคคลนั้นสุภาพ อ่อนโยน ทำทางเป็นมิตรหรือแต่งตัวดี

3.4 โรงเรียนจะต้องจัดการอภิปรายในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับใครบางคนที่ได้ใจ

3.5 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความปลอดภัยส่วนตัวในเรื่องของการล่วงเกินทางเพศภายในโรงเรียน

3.6 สอนเพศศึกษาให้แก่เด็ก การที่เด็กมีความรู้ในเรื่องเพศที่เพียงพอจะช่วยให้เด็กรู้ว่าการกระทำอย่างไรถือว่าการล่วงเกินทางเพศ

จากการศึกษานี้ยังได้เสนอแนะว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการต่อต้านผู้กระทำทางเพศคือการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง เชื่อใจตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นตลอดจนบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยความรักและเห็นคุณค่าของเด็ก

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่วงเกินทางเพศ

3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุพล จงพานิชย์กุลธร และจันทนา วิชาวาศิรี อ่างโน ศึกษาอุบัติการณ์เด็กที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราที่ส่งตัวมารับการช่วยเหลือและรักษาในโรงพยาบาลตำรวจ สถิติเฉพาะในกรุงเทพมหานคร (2537 : บทคัดย่อ) ในปี 2537 พบว่ามีจำนวนเด็กที่ถูกข่มขืนทั้งสิ้น 290 ราย เมื่อมองความสัมพันธ์กับผู้ก่อเหตุ(ข่มขืน)ส่วนมากถูกคนรู้จักข่มขืนถึง 219 ราย คนไม่รู้จัก (แปลกหน้า) ข่มขืน

54 ราย ที่เหลืออีก 17 ราย ไม่ยอมระบุและคนรู้จักที่ว่่านั้นส่วนมากเป็นเพื่อนพ่อและคนข้างบ้านถึง ร้อยละ 68 รองลงมาเป็นเพื่อนชาย ผู้มีสายเลือดเดียวกัน (เช่น พ่อ แม่ พี่ เป็นต้น) และพี่ต่าง ร้อยละ 25.6, 3.6 และ 2.7 ตามลำดับ

ศุทธิณี สันตะบุตรและคณะ (2537:44-49) ศึกษาการทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก เก็บข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ ชาวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2535 และสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ซึ่งให้บริการช่วยเหลือแก่เด็กโดยตรง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่นแพทย์ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ตำรวจ เป็นต้น โดยขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการทำงานกับเด็กตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด พบข้อเท็จจริงว่า สภาพครอบครัวที่ไม่ สมบูรณ์ เช่น พ่อแม่แยกทางกัน มีพ่อเลี้ยง มีแม่เลี้ยง เป็นต้น ทำให้เด็กขาดความรักความเอาใจ ใส่เป็นเหตุถูกทารุณกรรมสูง

สุพัตร์ เวศม์วิบูลย์ (2540:3-9) ศึกษาลักษณะสภาพครอบครัว สภาพจิตใจของ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศรวมทั้งกลไกของการทารุณทางเพศต่อเด็ก ในปี พ.ศ. 2504 โดยการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก เด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่อาศัยอยู่ในมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและ มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี 8 เดือน ถึง 16 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย ผลการวิจัยพบ ว่าสภาพจิตใจภายหลังจากการถูกทารุณกรรมทางเพศพบว่าเด็กมีปัญหาด้านอารมณ์เป็นลักษณะเด่น คือ มีความวิตกกังวล อารมณ์เศร้า มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีความคิดฆ่าตัวตายหรือ ต้องการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังแสดงปัญหาด้านพฤติกรรมเกรี้ยวด้านสังคม ขาดสมาธิ พฤติกรรมถดถอย พัฒนาการทางเพศผิดปกติ ปัญหาการสร้างสัมพันธภาพและปัญหาการเรียน

อุมาพร ตรังสมบัติ ได้รายงานผู้ป่วยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจำนวน 16 รายที่มา รับการตรวจรักษาที่แผนกจิตเวชศาสตร์เด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 1 ปี 8 เดือน ถึง 14 ปี จำนวนร้อยละ 87.5 ถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จัก เป็นบุคคลในครอบครัว ถึงร้อยละ 50 โดยเฉพาะบิดา 2 ใน 3 ถูกกระทำล่วงเกินทางเพศครั้งแรกเมื่ออายุ 8-13 ปี ลักษณะของการล่วงเกินทางเพศส่วนใหญ่เป็นการมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะครอบครัวของผู้ป่วยมีปัญหา ทางจิตสังคมหลายประการเช่น ปัญหาเศรษฐกิจ การหย่าร้าง หรือการแยกทางกัน ความสัมพันธ์ใน ครอบครัวไม่ดี บิดามารดามีปัญหาทางอารมณ์ และการอยู่ร่วมกันอย่างแออัด

3.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฟินเคลเลอร์ และคณะ (Finkelhor et al 1996 :1-9) ศึกษาการล่วงเกินทางเพศเด็กใน ทางด้านระบาดวิทยา เก็บข้อมูลโดยการสุ่มสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์บิดามารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 18 ปี ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,000 ครอบครัว ในประเทศอเมริกา ใช้เวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1995 ผลการศึกษาพบว่า อัตราอุบัติการณ์เป็นร้อยละ 19 อัตราความชุก ร้อยละ 57 ของบุตรที่ถูกล่วงเกินทางเพศ สัดส่วนระหว่างเพศหญิงและชาย 3 : 1 ซึ่งใกล้เคียงกับ การศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการรายงานของนักวิชาชีพ และการรายงานที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

วัยรุ่นผู้ใหญ่ที่พบสัดส่วนของผู้หญิงต่อผู้ชายเป็น 2:1 และ 4:1 ตามลำดับ ในด้านประวัติของบิดามารดา พบว่ามารดาร้อยละ 30 และบิดาร้อยละ 9 เคยมีประสบการณ์ถูกล่วงเกินทางเพศก่อนอายุ 18 ปี

เวอร์ และ พาร์ทริด (Wurr & Partridge 1996 : 867-872) ศึกษาอัตราความชุกของ ประวัติการถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็กของผู้ป่วยในโรงพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างมีอยู่ระหว่าง 16-65 ปี จากเด็กผู้ป่วยในที่มีอาการรุนแรง โรงพยาบาล Bootham Park York ประเทศอังกฤษ ซึ่ง กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษามากกว่า 3 เดือนก่อนการสำรวจโดยให้ผู้ป่วย ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งคำถามที่เกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของคำจำกัด ความของเบคเกอร์และดันแคน (Baker & Duncan) ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 46 ของผู้ป่วยมีประวัติ ของการถูกล่วงเกินทางเพศร้อยละ 73 ของผู้ที่มีประวัติถูกล่วงเกินทางเพศในช่วงอายุ 5 - 10 ปี

โกเมส – ซวาทซ์และคณะ (Gomes'– Schwartz et al 1990 : 19 -21) ได้ศึกษา ผลกระทบทางจิตใจอารมณ์ที่เกิดขึ้นในระยะแรกในเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศอายุตั้งแต่ 4 –18 ปี จำนวน 156 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4-6 ปี จำนวน 30 คน เด็กในวัยเรียน อายุ 7-13 ปี จำนวน 58 คน และวัยรุ่นอายุ 14 – 18 ปี จำนวน 25 คน ตามแบบวัดทางด้านอารมณ์ชื่อ Louisville Behavior Checklist ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเด็กที่มีประวัติการถูกล่วงเกินทางเพศมีความเครียด ทางด้านจิตใจอารมณ์สูงกว่าเด็กทั่วไป และความเครียดทางจิตใจอารมณ์จะปรากฏให้เห็นในปัญหาทาง พฤติกรรมหลายด้าน นอกจากนี้ยังได้พบว่าในกลุ่มเด็กวัยก่อนเรียนมีปัญหาพฤติกรรมน้อยกว่าเด็กวัยเรียน และวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเนื่องจากเด็กวัยก่อนเรียนยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องเพศสัมพันธ์และกิจกรรม ทางเพศ เด็กที่พบว่ามีปัญหาทางด้านจิตใจอารมณ์และพฤติกรรมมากที่สุดคือกลุ่มเด็กวัยเรียน ซึ่งผู้วิจัย ได้อธิบายว่าเด็กในวัยเรียนนั้นมีความเข้าใจในเรื่องเพศสัมพันธ์ และมีความเข้าใจว่าการกระทำทางเพศนั้น ผิดศีลข้อห้ามทางสังคม

อดัม ทักเกอร์ (Adams-Tucker. 1982 : 1252-1256) ศึกษาผลกระทบในระยะยาวจาก การถูกล่วงเกินทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มารับบริการคลินิกแนะแนวของมหาวิทยาลัยจำนวนทั้ง หมด 1,037 คน พบว่าเด็กที่มีประวัติการถูกล่วงเกินทางเพศร้อยละ 2.7 เป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 2 ปี 6 เดือน ถึง 15 ปี 6 เดือน เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และจากประวัติการรายงานของเด็กและบาง กรณีจากรายงานของผู้ปกครองร่วมกับแบบวัดคือ Louisville Behavior Checklist พบว่าเด็กที่ถูก ทารุณกรรมทางเพศจะมีความรู้สึกผิด มีความละอาย มีอาการซึมเศร้า ตีค่าตนเองต่ำและแยกตัวหนี สังคม โดยเฉพาะในเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศโดยบิดาผู้ให้กำเนิดหรือบิดาเลี้ยง มีอาการหนักมากจนต้อง เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล

มุลเลนและคณะ (Mullen et al. 1996:7-21) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการ ถูกล่วงเกินทางเพศกับผลกระทบในทางลบในวัยผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากผู้หญิงที่ศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ซึ่งสุ่มจากรายชื่อของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 2,250 คน ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพื่อคัดกรองผู้หญิงที่มีประวัติถูกล่วงเกินทางเพศก่อนอายุ 16 ปี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 497 คน และกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่เคยถูกล่วงเกินทางเพศจำนวน 390 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ใช้ระยะเวลาดำเนินตั้งแต่ปี 1989 ถึง ปี 1990 รวมระยะเวลา 14 เดือน ผลการศึกษพบว่า ผู้หญิงที่

ให้ประวัติการถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็ก รายงานว่ามีสุขภาพจิตที่ไม่ดี มีปัญหาการกินที่ผิดปกติ ซึมเศร้า มีประวัติการดื่มสุราที่อยู่ในระดับ พยายามที่จะฆ่าตัวตาย ในบางครั้งเคยเข้ารับการรักษาที่ในโรงพยาบาลจิตเวช มีปัญหาทางเพศ แต่งงานอายุน้อยและตั้งครรภ์ครั้งแรกก่อน อายุ 19 ปี นอกจากนั้นยังพบว่าผู้หญิงที่มีประวัติถูกล่วงเกินทางเพศมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดี

ฟามูราโรและคณะ (Famularo et al. 1992: 475-483) ศึกษาถึงการใช้สารเสพติดของบิดามารดา และการกระทำทารุณกรรมต่อบุตร เป็นการศึกษาย้อนหลัง โดยสุ่มเลือกข้อมูลของเด็กจากแฟ้มคดีเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมด้านร่างกาย ด้านเพศ และด้านการปล่อยปละละเลย สุ่มข้อมูลมาจำนวน 190 ชุดจากศาลเยาวชนขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกาบันทึกไว้ ระหว่างปี ค.ศ. 1985 - ปี ค.ศ. 1988 พบว่า บิดามารดาที่กระทำทารุณกรรมต่อบุตรร้อยละ 67 มีการใช้สารเสพติดเป็นประจำ ซึ่งการทารุณกรรมนั้นเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมด้านเพศ 36 คน ด้านร่างกายร่วมกับด้านเพศ 18 คน พบว่าบิดามารดาที่เสพยโคเคนกระทำทารุณกรรมทางเพศมากกว่าบิดามารดาที่ไม่เสพยโคเคน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จอดีและคณะ (Jaude et al. 1995:1065-1075) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารเสพติดกับการทารุณกรรมต่อบุตร โดยศึกษาย้อนหลัง เก็บข้อมูลจากการบันทึกการฝากครรภ์ และการคลอดที่โรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยชิคาโก สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ. 1985 - ปี ค.ศ. 1990 เลือกเก็บเฉพาะรายที่ได้รับการยืนยันจากแพทย์ว่าใช้สารเสพติด ได้กลุ่มตัวอย่าง 513 ราย สำหรับข้อมูลการถูกกระทำทารุณกรรมของเด็กรวบรวมจากข้อมูลที่บันทึกไว้ที่ศูนย์ฮอทไลน์เกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมเด็ก ผลการศึกษาพบว่า มารดาที่ใช้สารเสพติดร้อยละ 2.9 จะทารุณกรรมทางเพศบุตร

คาสซิม และคาสซิม (Kassim K. & Kassim MS. 1995:793-799) ศึกษาการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กชาวมาเลเซีย ในมุมมองด้านจิตวิทยาสังคม โดยวิธีสำรวจเก็บข้อมูลจากเด็กที่มีอายุเท่ากับหรือน้อยกว่า 16 ปี ที่มีประวัติถูกล่วงเกินทางเพศตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1985 - ปี ค.ศ. 1990 โดยสัมภาษณ์เด็กเป็นหลักและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว และสำรวจเพิ่มหากจำเป็น พบเด็กที่ได้รับการยืนยันว่าถูกกระทำล่วงเกินทางเพศ มีจำนวน 101 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ อยู่ในครอบครัวที่หย่าร้างหรือมีพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง และอยู่ในครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 36.7 และ 14.8 ตามลำดับ

สมิทและซาวเดอร์ (Smith & Saunders.1995 : 853-859) ศึกษาบุคลิกลักษณะของบิดาที่มีเพศสัมพันธ์กับบุตรและมารดาที่ไม่ได้ทารุณกรรมทางเพศ เก็บข้อมูลมาจากบางส่วนของ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการรักษาผู้ป่วยที่ถูกล่วงเกินทางเพศภายในครอบครัวได้กลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นบิดาที่เป็นผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศเพศบุตร 94 คน และมารดาที่ไม่ได้กระทำทารุณกรรมทางเพศบุตร 65 คน ผลการศึกษาพบว่า บิดาที่กระทำทารุณกรรมทางเพศบุตรสาว และมารดาที่ไม่ได้ทารุณกรรมทางเพศบุตรจะมีบุคลิกภาพคล้ายกันคือ ร้อยละ 40 มีบุคลิกที่เย็นชา อ่อนแอ 1 ใน 3 มีบุคลิกลักษณะที่อ่อนโยน มีรายได้ส่วนตัวสูง มากกว่า 1 ใน 3 มี

ความตึงเครียดสูงและมีนิสัยที่ไม่เปิดเผย ซึ่งจากผลการศึกษาได้เสนอแนะว่าผู้ที่กระทำผิดทางเพศกับบุตรหรือพี่น้องในครอบครัว ร้อยละ 30 - 40 มีความเป็นไปได้ที่จะขาดความเชื่อใจหรือไว้วางใจผู้อื่น แยกตัวออกจากสังคม มีรูปแบบทางด้านอารมณ์ที่ผิดปกติ ทักษะทางสังคมต่ำและมีความวิตกกังวลเมื่อดังมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ชักช้า ดิ้นเด่นตกใจง่าย ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะจัดการกับปัญหาดังกล่าวโดยการหลีกเลี่ยงที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

บอนนี่-แมคคอยและฟินเคลฮอร์ (Boney - McCoy & Finkelhor 1995 :1401-1421) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทารุณกรรมทางกายหรือปล่อยปละละเลยและการทารุณกรรมทางเพศเด็ก ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 10-16 ปี เป็นเด็กชาย 1,042 คน เป็นเด็กหญิง 958 คน ใช้คำถามคัดกรองแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองเป็นเด็กที่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศและกลุ่มควบคุมเป็นเด็กที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศ และผู้ใหญ่ที่ให้การดูแลเด็กก็จะถูกสัมภาษณ์ร่วมด้วย ผลการศึกษาพบว่า การที่เด็กเคยถูกทำร้ายร่างกายและถูกทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศที่เพิ่มขึ้นในเวลาต่อมา นอกจากนั้นเด็กที่มีอายุมากกว่า 12 ปี และเด็กที่มีสัมพันธ์ภาพกับพ่อแม่ไม่ดีพบว่าถูกทารุณกรรมทางเพศมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ

คริสซาติและแมคเคลริก (Craissati & McClurg 1996 : 1067-1077) ศึกษาประวัติของผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ และเปรียบเทียบลักษณะของผู้ที่กระทำผิดทางเพศเด็กกับผู้กระทำความผิดทางด้านความรุนแรงและทรัพย์สิน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากโปรแกรมการรักษาเบื้องต้นสำหรับผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กในชุมชนจำนวนทั้งหมด 80 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ดำเนินการสัมภาษณ์มากกว่า 2 ปี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 19-72 ปี เฉลี่ยอายุ 41.3 ปี ร้อยละ 42.5 เป็นโสด ร้อยละ 63 รายงานว่าเคยมีประสบการณ์การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและทอดทิ้งทางด้านอารมณ์ในวัยเด็ก ร้อยละ 51.5 เคยถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็ก ร้อยละ 42 และ 31 ถูกทารุณกรรมทางร่างกายและทารุณกรรมทางร่างกายร่วมกับการทอดทิ้งทางอารมณ์ตามลำดับ

กิฟสันและ ฮาร์ทฮอร์น (Gibson & Hartshorne 1996 : 1087-1093) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็กและความโดดเดี่ยวและเครือข่ายทางสังคม เก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและผู้ที่ได้รับบริการจากศูนย์การรักษาผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ จำนวนทั้งหมด 257 คน โดยการตอบแบบตอบด้วยตัวเองร่วมกับแบบวัดที่ใช้วัดความโดดเดี่ยวชื่อ The UCLA Loneliness scale (ULS) และแบบวัดเครือข่ายทางสังคมใช้แบบวัดที่ชื่อ The Network Orientation Scale (NOS) ผลการศึกษาพบว่าผู้หญิงที่ถูกทำทารุณกรรมทางเพศมีแนวโน้มที่จะแยกตัวออกจากสังคม มีความโดดเดี่ยวอ้างว้างและไม่มีเครือข่ายทางสังคมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยถูกทารุณกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชานดีและคณะ (Chandy et al. 1996 :1219-1231) ศึกษาผลที่เกิดจากการถูกล่วงเกินทางเพศระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง ข้อมูลได้มาจากการสำรวจภาวะสุขภาพของวัยรุ่นในรัฐมินิโซตาระหว่างปี ค.ศ.1986-ค.ศ.1987 จากนักเรียนวัยรุ่นชายหญิงที่ศึกษาอยู่ในเกรด 7-12 มาก

กว่า 36,000 คน คัดกรองวัยรุ่นที่รายงานว่ามีประวัติถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็ก ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 370 คน และผู้หญิง 2,681 คน ผลการศึกษาพบว่าผู้ชายที่รายงานว่าเคยถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็กมีผลการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกพักการเรียน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นหญิงที่รายงานการถูกล่วงเกินทางเพศมีการเกี่ยวข้องกับความคิดและพฤติกรรมฆ่าตัวตาย พฤติกรรมการกินที่ผิดปกติแตกต่างจากผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการประพฤติชั่วเหลวไหล ผู้ชายจะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ทำลายข้าวของ ชกต่อยกับคนอื่น ยกพวกตีกัน ลักขโมย ช่มชู้ทางเพศ เกี่ยวพันกับการขายตัว มากกว่าและแตกต่างจากผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วอร์เทิล และคณะ (Wurtele et. al.1986 : 688-692) ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนรู้ทักษะความปลอดภัยส่วนตัวเพื่อป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในระดับชั้นกลางในโรงเรียนของเมืองวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวนทั้งสิ้น 71 คน ประกอบด้วยเพศหญิงและเพศชาย จากระดับชั้นเรียน 4 ระดับคือ อนุบาลเกรด 1 เกรด 5 และเกรด 6 แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองจะได้รับการเรียนทักษะความปลอดภัยส่วนตัวเพื่อป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน กลุ่มควบคุมจะอภิปรายในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับตนเองและค่านิยมส่วนบุคคล โดยไม่กล่าวถึงเรื่องการทารุณกรรมทางเพศ ใช้เวลา 50 นาที หลังการชมภาพยนตร์จะมีอภิปรายในเนื้อหาของภาพยนตร์ 15 นาที โดยมีนักเรียนในระดับปริญญาตรีเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย กลุ่มทดลองที่ 2 จะได้รับโปรแกรมทักษะทางด้านพฤติกรรม ใช้เวลา 50 นาที ทักษะที่สอนจะประกอบด้วย 1) มีความสามารถที่จะบอกถึงบริเวณที่เป็นส่วนตัว 2) การรู้ว่าเมื่อใดควรตอบตกลงและไม่ตกลงต่อการสัมผัสบริเวณที่เป็นส่วนตัวในร่างกาย หลังจากนั้นเด็กจะถูกทดสอบด้วยแบบทดสอบทางด้านพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการชมภาพยนตร์ร่วมกับโปรแกรมทักษะทางด้านพฤติกรรม หรือกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมทักษะทางด้านพฤติกรรมเพียงอย่างเดียวมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทลโจฮาน และคณะ (Telljohann et al.1997 :149-156) ได้ประเมินผลของโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศหลักสูตรสำหรับนักเรียนเกรด 3 เก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนเกรด 3 ที่เข้าร่วมในโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในหลักสูตรสำหรับนักเรียนเกรด 3 กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียน 9 แห่ง ในรัฐโอไฮโอประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวพัฒนามาจากโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศและการทบทวนจากเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมา การสอนใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายการสาธิตและชมวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างจะมีการทดสอบก่อนการเข้าร่วมหลักสูตร 1 สัปดาห์ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นทำการทดสอบหลังการเข้าร่วมหลักสูตร 1 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ในเรื่องการล่วงเกินทางเพศมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังมีความรู้มากกว่าแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับ

ความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมการป้องกันตนเองมากกว่าก่อนการทดลอง

โอลฟิลด์และคณะ (Oldfield et al. 1995 : 821-32) ประเมินประสิทธิภาพของโครงการ TRUST ซึ่งมีชื่อย่อมาจากคำว่า "Teach in Reaching Using Student and Theater" โครงการดังกล่าวเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการป้องกันการตกเป็นเหยื่อทางเพศในนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในเกรด 1 - 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 1994-1995 จำนวน 1,269 คน จากโรงเรียน 4 แห่งของเมืองทางภาคตะวันออกเฉียงกลางของสหรัฐอเมริกา แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 658 คน และกลุ่มควบคุม 611 คน กลุ่มทดลองจะได้ชมการแสดงในเรื่องการสัมผัส ซึ่งดัดแปลงเนื้อเรื่องมาจากภาพยนตร์เรื่อง "การสัมผัส" (Touch) พัฒนาโดย ไมเคิล แอดคินร่วมกับ Toy Towne Troupers ซึ่งเป็นกลุ่มแสดงละครที่เชี่ยวชาญสำหรับเด็ก ภาพยนตร์ดังกล่าวเนื้อหาแสดงเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศหลาย ๆ เหตุการณ์ที่แตกต่างกันและในแต่ละเหตุการณ์ก็จะแสดงทักษะการป้องกันตัวเอง ประกอบด้วย การพูดคำว่า "ไม่" การตะโกนขอความช่วยเหลือ การเตรียมตัวที่จะหนี และการเล่าให้คนอื่นฟังจนกว่าจะมีคนเชื่อ โดยใช้ผู้แสดงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมมาก่อน ใช้เวลาในการแสดง 30 นาที หลังการชมการแสดงให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม 15 นาที การประเมินนักเรียนจะประเมินในด้านความรู้ ความวิตกกังวล การเปิดเผยการถูกล่วงเกินทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นภายหลังจากการทดลอง 3 เดือนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อแยกตามระดับเกรดพบว่ากลุ่มทดลอง คะแนนความรู้จะเพิ่มตามระดับเกรดที่สูงขึ้นและมากกว่าแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วอร์เทิลและคณะ (Wurtele et al. 1987 : 127-136) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนโปรแกรมความปลอดภัยส่วนตัวสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนระหว่างบิดามารดาและครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยก่อนเรียนจำนวน 61 คน เป็นชาย 33 คน และเป็นหญิง 28 คน ในชุมชนเมืองโคโรลาโด ครูจะสอนโปรแกรมการทดลองภายในห้องเรียน และผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดีเป็นผู้สอนโปรแกรมการควบคุมซึ่งเนื้อหาของโปรแกรมการควบคุมจะเกี่ยวกับความปลอดภัยส่วนตัวในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในเรื่องเกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศ ในขณะที่บิดามารดาจะสอนโปรแกรมซึ่งมีลักษณะคล้ายกับโปรแกรมที่สอนโดยครู โดยบิดามารดาจะสอนที่บ้านก่อนการทดลอง 1 อาทิตย์ สุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง 1 ครั้งและเก็บข้อมูลอีก 2 ครั้งคือหลังการทดลอง 2 วัน และ 2 เดือนตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการฝึกทักษะตามโปรแกรมทั้งที่ได้รับจากครูและบิดามารดา มีความสามารถในการเรียนรู้การสัมผัสที่ไม่เหมาะสมพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการล่วงเกินทางเพศอยู่ในระดับที่สูง แต่เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม มีเพียงเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการสอนจากพ่อแม่มีคะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุม

ฮาซาร์ดและคณะ (Hazard et al. 1991:123-136) ศึกษาประเมินประสิทธิภาพของโครงการ "ตัวฉันเป็นของฉัน (Feeling Yes, Feeling No)" ในปี ค.ศ. 1991 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 3 ถึง 4 จำนวน 286 คน ในประเทศอเมริกา และครูของกลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการอบรมร่วมด้วยผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมในมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทาง

เพศเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง 6 สัปดาห์แตกต่างจากก่อนการทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อ ติดตามไประยะนานกว่า 1 ปี พบว่านักเรียนยังคงมีความรู้และทักษะในการป้องกันการถูกทารุณกรรมทางเพศเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ทูลตี้ (Tutty 1994:179-192) ศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในการเรียนรู้แนวคิดการป้องกันจากการถูกล่วงเกินทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียน 8 แห่งในเมือง Hamilton-Wentworth ประเทศแคนาดา จำนวน 400 คน แบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนเท่า ๆ กันในแต่ละกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเด็กในระดับชั้นต่าง ๆ คือ ชั้นอนุบาลเกรด 1 เกรด 3 และเกรด 6 รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยกลุ่มทดลอง จะได้เข้าร่วมในโปรแกรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ โปรแกรมดังกล่าวมีหลักที่สำคัญคือการแสดง "การสัมผัส" (Touch) กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ของเด็กเป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นใหม่ชื่อ The Child's Knowledge of Abuse Questionnaire (C.K.A.Q.) ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่เข้าร่วมในโปรแกรมการป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศมีคะแนนความรู้สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับคะแนนความรู้ของเด็กทุกคนหลังการทดลอง 5 เดือนยังคงอยู่ในระดับเดิม

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาการล่วงเกินทางเพศเป็นปัญหาหนึ่งในสังคมไทย ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้น การใช้สถานการณ์จำลองและการนำตัวแบบมาพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ เป็นทางเลือกหนึ่งที่นักศึกษาวิจัย เพราะนอกจากการเรียนรู้ในด้านวิชาการแล้ว ความรู้ทางด้านสังคมก็เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโดยความไม่ประมาท แนวความคิดพื้นฐานที่สำคัญในการป้องกันการล่วงเกินทางเพศคือการพัฒนาให้เด็กมีพฤติกรรมในการแสดงออกด้านความคิดมีวิจารณญาณรู้จักแยกแยะ มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมีพฤติกรรมการสื่อสารในสถานการณ์ที่รู้สึกดีหรือไม่ดีเพื่อป้องกันการถูกล่วงเกินทางเพศ เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นตนเองสามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ แขวงหลักสี่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 คน ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล่องเกินทางเพศ ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ แขวงหลักสี่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล่องเกินทางเพศ ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ซึ่งได้รับการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 203 คน ทำแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการล่องเกินทางเพศ

2.2 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงลำดับจากสูงมาต่ำและคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาได้ จำนวน 50 คน

2.3 ผู้วิจัยสอบถามความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนสนใจทุกคน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มอย่างง่ายนักเรียนในข้อ 2 โดยการจับสลากมา 30 คนแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการล่องเกินทางเพศ
2. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
3. โปรแกรมการใช้ตัวแบบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับความหมายที่ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะ

1.2 สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศจำนวน 27 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และจุดมุ่งหมายของการวิจัยแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรนรินทร์ พลอยล้อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ แพทย์หญิงรัตโนทัย พลับภูการ กุมารแพทย์และจิตแพทย์เด็ก หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และนายบัณฑิตย์ ศรีประไพรัฐ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ สถาบันร่วมผลิตแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ตรวจสอบรายละเอียดแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศและวิธีทัศน์ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชาวิเศษ กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าของคะแนนเฉลี่ยของคำถามแต่ละข้อ โดยใช้ t - Test แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 1.79 - 7.15 มาใช้ในการทดลอง ได้จำนวน 20 ข้อ

1.4 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 1.2.2 โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศทั้ง 20 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นสถานการณ์ แล้วให้นักเรียนตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้นๆ โดยมี 3 ตัวเลือก ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวและสถานการณ์ที่ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้เรียนอ่านเรื่องราวอย่างละเอียด และปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่เหมาะสมเพียงคำตอบเดียว และกากบาท (X) ทับตัวอักษรนั้นเพียงหนึ่งตัวเลือก

2. ให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ เพราะแบบสอบถาม ต้องการทราบเพียงว่าหากนักเรียนพบเหตุการณ์ตามเรื่องราวนั้นแล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร คำตอบของนักเรียนจะไม่เกิดผลเสียหายใดๆ แก่ นักเรียนทั้งสิ้น

1. วันนี้สมหญิงต้องเดินทางกลับบ้านคนเดียว เพราะพี่สาวทำกิจกรรมที่โรงเรียนต่อ โรงเรียนของสมหญิงอยู่ไม่ไกลจากบ้านนัก สมหญิงจึงตัดสินใจที่จะเดินทางกลับบ้านคนเดียวโดยไม่รอพี่สาว ระหว่างทางมีชายแปลกหน้าเข้ามาทักทายสมหญิง และบอกว่ารู้จักพ่อแม่ของสมหญิงเป็นอย่างดี ในสายตาของสมหญิงผู้ชายคนนี้แต่งตัวดีมาก และพูดจาไพเราะ ระหว่างทาง เดินผ่านร้านไอศกรีม ชายแปลกหน้าชวนสมหญิงรับประทานไอศกรีม สมหญิงอยากทานแต่ตอนนี้ก็เป็นเวลาเย็นมากแล้ว สมหญิงกลัวแม่เป็นห่วง และที่สำคัญสมหญิงไม่สบายใจกับความใจดีเกินไปของชายคนนี้ ซึ่งสมหญิงไม่รู้จักมาก่อน ถ้านักเรียนเป็นสมหญิงจะตัดสินใจอย่างไร

(3) ก. พูดคำว่าขอบคุณ และบอกว่ากลัวแม่เป็นห่วง และรีบวิ่งกลับบ้านทันที

(2) ข. พูดคำว่าขอบคุณ และบอกว่าทานได้แป๊บเดียว และต้องรีบกลับบ้าน

(1) ค. พูดคำว่าขอบคุณ ไว้โอกาสหน้า แล้วนัดเวลาใหม่ที่ไม่ค่า

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้ามีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ มาก ให้คะแนน 3

ถ้ามีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ปานกลาง ให้คะแนน 2

ถ้ามีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ น้อย ให้คะแนน 1

2. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ และการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลองจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมสถานการณ์จำลอง

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง โดยกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำโปรแกรมสถานการณ์จำลองไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และแพทย์หญิงรัตโนทัย พลับรูการ กุมารแพทย์และจิตแพทย์เด็ก หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ตรวจสอบรายละเอียดให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

2.5 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้เวลา 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละคร 2 วัน ละคร 50 นาที คือวันทุกจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการใช้ตัวแบบ ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษารายละเอียดของพฤติกรรมกำกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ และการใช้โปรแกรมตัวแบบจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมตัวแบบ

3.2 สร้างโปรแกรมขึ้นตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมของแบนดูรา (Bandura), ตัวแบบที่ใช้สัญลักษณ์ (วีดิทัศน์ในโครงการ “ ตัวฉันเป็นของฉัน ” Feeling yes ,Feeling No ของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก) ที่ทางมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กสร้างขึ้นฉบับภาษาไทยให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 นำโปรแกรมการใช้ตัวแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา แพทย์หญิงรัตโนทัย พลับรูการ กุมารแพทย์และจิตแพทย์เด็ก หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และนายบัณฑิต ศรีประเสริฐ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ สถาบันร่วมผลิตแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ตรวจสอบรายละเอียดให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำโปรแกรมการใช้ตัวแบบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

3.5 นำโปรแกรมการใช้ตัวแบบที่นำไปทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการใช้ตัวแบบ ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้เวลา 14 ครั้งเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละ 2 วัน ละ 50 นาที คือทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 - 16.30 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ Multigroup Pretest - Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2528 : 105 - 107) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Multigroup Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบ	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
(R) E ₁	T ₁ E ₁	X ₁	T ₂ E ₁
(R) E ₂	T ₁ E ₂	X ₂	T ₂ E ₂
(R) C	T ₁ C	-	T ₂ C

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
E ₁	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 1
E ₂	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 2
C	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มควบคุม
X ₁	แทน	การใช้สถานการณ์จำลอง
X ₂	แทน	การใช้ตัวแบบ
T ₁ E ₁ , T ₁ E ₂ , T ₁ C		การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ของกลุ่มทดลองที่ 1, 2 และกลุ่มควบคุม ตามลำดับ
T ₂ E ₁ , T ₂ E ₂ , T ₂ C		การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ของกลุ่มทดลองที่ 1, 2 และกลุ่มควบคุมตามลำดับ

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ Multigroup pretest - posttest design โดยแบ่งระยะการทดลอง ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มการทดลองทั้ง 3 กลุ่มทำแบบทดสอบพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ในวันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2543 นำมาตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกไว้เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเองในกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยทำการทดลองโดยการใช้สถานการณ์จำลองตามโปรแกรมที่กำหนดไว้โดยใช้เวลา 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ๆละ 2 วันๆละ 50 นาที คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. เริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงวันพุธที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2544

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยใช้ตัวแบบตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ๆละ 2 วัน คือวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 - 16.30 น. เริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 - 18 มกราคม พ.ศ.2544

2.3 กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยไม่ได้ให้การเรียนรู้ใดๆ คือไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มทำการทดสอบโดยตอบแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ โดยใช้แบบทดสอบเดียวกันที่ให้นักเรียนทำก่อนการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มควบคุมในวันพุธที่ 17 มกราคม พ.ศ.2544 และทำการทดสอบกับกลุ่มทดลองที่ 2 ในวันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2544 และเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ
4. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ นักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบแบบ t - test
 - 2.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
 3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่า t สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test for Dependent Samples) ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 - 3
 - 3.2 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4
- เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ต่อไปโดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (scheffe ')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศก่อนและหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
df	แทน	Degree of Freedom
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F- distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้ t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for Dependent Samples)

2. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ โดยใช้ t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for Dependent Samples)

3. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ โดยใช้ t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for Dependent Samples)

✓ 4. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ระหว่างนักเรียนในกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการสถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว

5. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถของนักเรียนในด้านพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนด้านพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	N	$\bar{X}$	S.D	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	10	42	0.67	119	1,435	4.15 **
หลังการทดลอง	10	53.9	2.1			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 (ดังแสดงในตาราง 8 ในภาคผนวก)

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ

กลุ่มทดลองที่ 2	N	$\bar{X}$	S.D	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	10	43	3.11	137	1,895	30.58 **
หลังการทดลอง	10	56.7	2.23			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ (ดังแสดงในตาราง 9 ในภาคผนวก)

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของเรียนในกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

ตาราง 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S.D	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	10	42.6	1.38	69	655	4.89 **
หลังการทดลอง	10	49.5	17.6			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ดังแสดงในตาราง 10 ในภาคผนวก)

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนในกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

แหล่งความแปรปรวน	N	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	10	2	248.26	124.13	15.52 *
ภายในกลุ่ม	10	27	215.91	8.00	
ทั้งหมด	20	29	464.17	132.13	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ สามารถพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศได้แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้/จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไปว่าทั้ง 3 กลุ่ม มีกลุ่มใดบ้างที่แตกต่างกันโดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นรายคู่

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง		
	$\bar{X}_3 = 6.9$	$\bar{X}_1 = 11.9$	$\bar{X}_2 = 13.7$
$\bar{X}_3 = 6.9$	—	5*	6.8 *
$\bar{X}_2 = 11.9$		—	1.8
$\bar{X}_3 = 13.7$			—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม และนักเรียนในกลุ่มที่ 2 ซึ่งได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในกลุ่มที่ 2 มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง กับนักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ
4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ นักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับใช้ตัวแบบ
3. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ
- ✓ 4. นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ นักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 ที่มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มจากประชากรอย่างง่าย แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบ Multigroup pretest - posttest design โดยแบ่งระยะการทดลอง ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มทำแบบทดสอบพฤติกรรมป้องกันการล้วงเกินทางเพศในวันพฤหัสบดีที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 นำมาตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกไว้เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเองในกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยทำการทดลองโดยใช้สถานการณ์จำลองตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ 14 ครั้งเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละ 2 วัน ละ 50 นาที คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40-16.30 น. ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 - วันพุธที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2544

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดลองโดยใช้ตัวแบบตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ 14 ครั้งเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละ 2 วัน ละ 50 นาที คือวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40-16.30 น. ตั้งแต่วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 - วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2544

2.3 กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มทำการทดสอบแบบทดสอบพฤติกรรมป้องกันการล้วงเกินทางเพศ โดยใช้แบบทดสอบเดียวกันโดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มควบคุมทำการทดสอบในวันพุธที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2544 ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ทำการทดสอบในวันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2544 แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันการล้วงเกินทางเพศ ของนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent samples) ตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้ตัวแบบ โดยการใช้การทดสอบค่าที่สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent samples) ตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ ของนักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ โดยการใช้การทดสอบค่าที่สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent samples) ตามสมมติฐานข้อที่ 3

4. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศระหว่างนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป โดยการใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) ตามสมมติฐานข้อที่ 4

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้ามียังดังต่อไปนี้

1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการสถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

4.2 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการสถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการสถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

4.3 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อารมณ์ให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 47-60) และจากการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 : 50-55) พบว่าการเลียนแบบจากตัวแบบที่ดีเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลอง กระทำพฤติกรรมนั้นตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ทดลองวิธีหนึ่ง เพราะเป็นวิธีที่เด็กลอกเลียนแบบโดยไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกชักจูง จากการศึกษาของแบนดูราและ วอลเตอร์ (Bandura และ Walter. 1963 : 47-49) พบว่าตัวละครสามารถโน้มน้าวจิตใจให้เด็กเลียนแบบได้ หรือถ่ายโยงพฤติกรรมหรือสร้างพฤติกรรมขึ้นใหม่ของแต่ละบุคคลได้ ตัวแบบนี้นับว่าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะจดจำแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะยอมรับพฤติกรรมนั้นๆมาเป็นแบบอย่างบุคลิกภาพของตน ซึ่งวีดิทัศน์เป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งจะช่วยพัฒนาได้

จากการสังเกต นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความเข้าใจในเนื้อหา เนื่องจากบทละครเป็นบทที่ง่าย น่าสนใจ เป็นเรื่องใกล้ตัว มีความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ที่แสดง มีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจจริง ประกอบกับผู้ปกครองให้ความสำคัญและเข้าใจเนื่องจากสละเวลามารับบุตรหลังเลิกกิจกรรมทุกครั้ง มานั่งรอบุตรด้วยท่าทางที่มีไมตรีจิต สีหน้ายิ้มแย้ม ทักทายและได้ทำความรู้จักกับผู้วิจัย ส่วนตัวนักเรียนเองสามารถแสดงบทบาทได้ดี ได้ทราบความคิดเห็นของเขาเป็นอย่างไร ถูกต้อง ผิดพลาด หรือเหมือนกับเพื่อนอย่างไร จากการอภิปรายร่วมกับเพื่อนและผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา จันทรแต่งผล (2530 : 65) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ที่มีต่อความขยันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความขยันหมั่นเพียรสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกัลยาณกุล จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีความประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า การใช้ตัวแบบสามารถพัฒนานักเรียนหญิงให้มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นได้

3. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ ก็แสดงให้เห็นว่าการที่เด็กนักเรียนหญิงไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ สามารถพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะสารนิเทศ เช่นข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อเสนอแนะ สารสนเทศทั้งในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ต่างๆและสื่อทัศนวัสดุมีความสำคัญและมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของสังคมยุคข่าวสารมีความสำคัญต่อสังคมก่อให้เกิดการศึกษาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสารนิเทศเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองและบุคคลต่างๆ เมื่อต้องตัดสินใจ แก้ปัญหา ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศต่างๆถูกตีพิมพ์ออกมาในข่าว ได้รับการกระตุ้นทางความคิดในทางอ้อมให้

เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แม้นมาส ชาลิต. (2532 : 13) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารนิเทศไว้ว่า สารนิเทศทำให้บุคคลสามารถเรียนความรู้ที่จะนำไปต่อสู้อะไรและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตประจำวัน สามารถต่อสู้กับความไม่รู้ ความมั่งงายและความหวาดกลัว เป็นคนฉลาดเกิดความรู้ความเข้าใจธรรมชาติแวดล้อม แก้ปัญหา และมีการตัดสินใจที่ถูกต้องและรอบคอบ สร้างความเจริญทางจิตใจ ก่อให้เกิดการศึกษาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม จากสภาพการณ์ปัจจุบันเด็กนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศมากที่สุด (อุมาพร ตรังคสมบัติ . 2537 : 6) สภาพชีวิตของเด็กและครอบครัวต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ประกอบกับสังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้เด็กนักเรียนได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศอยู่เสมอ จึงเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศมาก่อน

4. นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 และเมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่แล้วพบผลดังนี้

4.1 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ ทั้งนี้เนื่องจาก การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและร่วมฝึกพฤติกรรมด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธุ์มณี.(2534:94) ที่กล่าวว่าในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามถ้าผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่มองดูสมจริง ย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เช่น การหัดขับรถ ถ้าเพียงเราบอกวิธีการโดยที่ไม่ให้ผู้เรียนได้ทดลองกับตัวเอง ผลก็คือไม่อยู่ในสภาพการณ์ที่เหมาะสมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามถ้ามีการเรียนรู้โดยการฝึกหัด หมั่นทบทวนบ่อยครั้งย่อมทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งนั้น ๆ ได้นานและการรู้ผลของการสอน เมื่อผู้เรียนรู้ผลของการสอน ย่อมทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจมากขึ้น เพราะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจต่อการปรับตัวต่อการเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จึงเกิดการเรียนรู้ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองได้ฝึกฝนและรู้ผลการทดลอง ถ้ามีการแสดงไม่เหมาะสมก็จะมีผู้ฝึกซ้ำติชมให้กำลังใจและให้นำไปฝึกปฏิบัติต่อที่บ้าน จึงทำให้นักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4.2 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบ และนักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้ตัวแบบเป็นการที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยการผ่านตัวแบบที่เป็นตัวแบบที่เห็นทั้งภาพ ได้ยิน

น้ำเสียงของตัวละคร และการกระทำ กระตุ้นให้เกิดความสนใจเห็นภาพพจน์ ไม่เบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวดี ศรีเลณวัต (2525 : 31) พบว่าเด็กส่วนใหญ่ชอบดูโทรทัศน์โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียน ชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด ในปัจจุบันเทป โทรทัศน์เป็นสิ่งเร้าที่จูงใจได้มากสำหรับเด็กวัยเรียน ซึ่งสนใจใคร่รู้สิ่งแปลกๆใหม่ๆ เป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้ สามารถเสนอให้เด็กดูกลับไปมาได้หลายครั้งและครั้งละหลายคน เทปโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลและความเชื่อของเด็ก เป็นสิ่งเร้าที่ดีและเหมาะสมสำหรับเด็ก มีการเลียนแบบจากตัวแบบและฝึกปฏิบัติมีการดิ้นรนให้กำลังใจและให้นำไปฝึกปฏิบัติต่อบ้าน จึงทำให้นักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4.3 นักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนหญิงที่ได้รับการใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้สถานการณ์จำลองมีการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงหรือเลียนแบบสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด ได้เผชิญกับสภาพแวดล้อมด้วยตนเองโดยการปฏิบัติแสดงบทบาทและแสดงความคิดเห็นของตนเองพร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ บุญทัน อยู่ชมบุญ. (2533 : 54) ที่กล่าวว่า วิธีการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนได้กระทำหรือฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเองจากสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง นอกจากนี้การใช้สถานการณ์จำลองยังทำให้นักเรียนมีโอกาสทราบว่า ความคิดเห็นของเขาเป็นอย่างไร ถูกต้อง แตกต่างหรือเหมือนกับเพื่อนอย่างไร จากการอภิปรายร่วมกับเพื่อนและผู้วิจัย และจากประสบการณ์ที่ได้รับในขณะที่แสดงบทบาทในสถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดความเข้าใจในเนื้อหา มีความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ที่แสดง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศได้มากขึ้น

สำหรับนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นการให้นักเรียนได้เลียนแบบจากวีดิทัศน์ ซึ่งตัวแบบที่แสดงในเรื่องเป็นเรื่องที่สามารถฝึกง่าย เข้าใจง่าย เนื้อหาเป็นเรื่องในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นทุกวันเป็นเรื่องใกล้ตัว เด็กหญิงจะสนใจ ประกอบกับเป็นวัยที่สนใจในเรื่องการป้องกันตัวเองจากภัยทางเพศสนใจเรื่องเพศ จากการสังเกตและสัมภาษณ์เด็กนักเรียนหญิงจะจำชื่อตัวแสดงที่เป็นชายได้แม่นยำ และจะพูดในกลุ่มเพื่อนๆว่าอย่าทำตัวแบบนำใจนะ เด็กก็จะรับการจดจำและเรียนรู้ตลอดของการทดลอง

จากการสังเกตพบว่านักเรียนหญิงทั้ง 2 กลุ่มทดลองมีความกระตือรือร้นมีความตั้งใจจริง สนใจเท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ เพราะเป็นการฝึกปฏิบัติกระทำจริงๆ จึงเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้ตัวแบบ มีผลเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบนั้นสามารถพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศให้เพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครู อาจารย์และครูแนะแนวที่ได้รับการฝึกอบรมให้มีความชำนาญในการนำสถานการณ์จำลอง และการนำตัวแบบไปใช้ในการสอน

เด็กนักเรียนโดยให้สอดแทรกอยู่ในวิชาต่างๆที่ทำให้เด็กมีการผ่อนคลายมีบรรยากาศของการเรียนการสอนหรือช่วงกิจกรรมที่เสริมทักษะความรู้รอบตัว สังคม ทั่วไป เด็กจะรู้สึกสนุกมีการแสดงออก สามารถซึมซับความรู้ได้ดีสามารถพัฒนาทักษะชีวิตได้ และวิธีทัศนที่ใช้ในตัวแบบเป็นวิธีทัศนซึ่งมีลักษณะพิเศษที่ป้องกันการล่วงเกินทางเพศ สื่อสารได้ชัดเจนแยกประเภท เช่น การหลีกหนีหรือถอยห่าง กับคนใกล้ชิดหรือคนแปลกหน้า เป็นต้น จึงเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่

1.2 ในการนำการวิธีใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบมาพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศนั้น ซึ่งผลปรากฏว่าให้ผลดีทั้ง 2 วิธี ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้นำไปใช้ควรเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 ควรนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบไปพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศกับกลุ่มทดลองหรือกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการศึกษาเปรียบเทียบ

2.2 ควรพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศด้วยเทคนิคอื่น เช่น การใช้กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น

2.3 ควรนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้ตัวแบบไปพัฒนาตัวแปรอื่นๆ เช่น พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ พฤติกรรมการป้องกันการติดยาเสพติด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กมล รอดคล้าย มนตรี สันทวิชัยและทวีคุณ มาลยภรณ์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาขนาดปัญหาและสาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิ : แนวทางและมาตรการในการป้องกันแก้ไข ปัญหาทั้งภาครัฐและเอกชน (ร่างครั้งที่ 1). ม.ป.ท.
- กรรณิการ์ สุปโคกสูง. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดอนขวาง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กนกรัตน์ พงษ์สมุทร. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กษมา จันทรแต่งผล. (2535). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลángัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ขจรศักดิ์ จอมหงษ์. (2535). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ติ๊กฤทธิ์ บุขบา. (2526). ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและวิธีไม่ใช้สถานการณ์จำลองวิชาสังคมศึกษา หน่วยปัญหาในโลกปัจจุบัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2540). การคุ้มครองเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กถูกทารุณกรรม เด็กถูกละเมิดในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทวิส พันธุ์สุข. (2530). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางแดง จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

จิรวรรณ วัฒนจิตพงศ์. (2537). เปรียบเทียบผลของกิจกรรมและสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา อำเภอเทพสถิตย์ จังหวัดชัยภูมิ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

จุไรรัตน์ อภัยรัตน์. (2538, 13-17 มีนาคม). "การส่งเสริมจิตทางเพศต่อเด็ก," ใน บทความย่อการประชุมวิชาการ ประจำปี ครั้งที่ 36. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2525). ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร.

✓ ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ณัฐภา ระกำผล. (2535). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). ผลของการใช้แม่แบบหนังสือเล่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิน. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ดุขฎี เจริญสุข. (2540). ผลของการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินุญานินพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ต้องจิตต์ ทะสุวรรณ. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญศึกษา จังหวัดนันทบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

✓ ทิศนา แคมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาการพิมพ์.

ทรายทอง ตั้งวงศ์เจริญกิจ. (2537). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง (เรือนเขียวสะอาด) กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ธำรงค์ น่วมศิริ. (2537). การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นาคยา ภัทรแสงไทย. (2525). ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิติไทย นัมคณิสร์ณ. (2537). เปรียบเทียบผลของการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อโดยใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีต่อความกังวลก่อนการแสดงของนักเรียนนาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ จันทบุรี. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญทัน อยู่ชมสุข. (2533). หลักการสอน, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่.
- ประนอม เดชชัย. (2531). นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติ สังคมศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริทรรศ ติลปกิจ. (2529). การกระทำทารุณทางเพศในเด็ก. วารสารสวนปรง. 2 : 1-6
- พรพรรณ วันศุกร์. (2534). การเปรียบเทียบแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับการพัฒนาสุขนิสัยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า จังหวัดนครราชสีมา. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมตำราการแต่ง ตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- แมนมาส ขวลิต. (2532, มกราคม-มีนาคม). "นโยบายนิเทศระบบสารสนเทศแห่งชาติ," วารสารห้องสมุด. 29(1) : 5-15
- วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. (2533). ผลกระทบของเด็กถูกทารุณกรรม : มาตรการ ป้องกันแก้ไข ศึกษาเฉพาะเด็กเยาวชนที่เคยต้องคดี. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสวัสดิการแห่งประเทศไทย.
- วัชรพร จีบเกตุ. (2534). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์พรชัยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ วัชร ทรัพย์มี. (2525). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลพรรณ กลางมณี. (2534). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะ ธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านไฉ่ อำเภอบุขัน จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2536). "การพัฒนาบุคลิกภาพ," ใน ตำราจิตเวชศาสตร์. หน้า 163-173.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2541). เอกสารประกอบวิดิทัศน์เรื่อง โครงการ "ตัวฉันเป็นของฉัน" (Feeling Yes, Feeling No)," อัดสำเนา

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. (2530). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชลกลยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ศรีธรรม ธนะภูมิ. (2535). พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศุทธิณี สันตะบุตร และคณะ. (2537). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก.

กรุงเทพฯ : สมาคมสวัสดิการเด็กในประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2535). แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ.2535-2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็โปรดักชั่น (3-4).

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2540). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สาห์ จิตตินันท์. (2536, 24-27 สิงหาคม). การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก. ใน : เอกสารประกอบการฝึกอบรมการค้นหาเด็กถูกทอดทิ้งและถูกทารุณในชุมชน. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมบูรณ์ เสนียวงศ์ ณ อยุธยา. (2525). การเปรียบเทียบผลของการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วยการเรียนรู้ ทำมาหากินด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2527). "การสอนจริยธรรมด้วยสถานการณ์จำลอง," ประชากรศึกษา. 34(6) : 15-21.

✓ สวนา พรพัฒน์กุล. (2525). อิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ทางสังคมไทยของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยฉบับที่ 13 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สหพรษ์ เพชรดำรง. (2539). บนเส้นทางความรุนแรงต่อเด็กในรอบปี 2539. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาเด็ก.

✓ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันทรเฒ. (2536). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุภา กิจจาทร. (2529). "การใช้สถานการณ์จำลอง," ใน : เอกสารประชุมเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวดี ศรีเลณวัดและคณะ. (2525). "ความสนใจของเด็กต่อการเล่น". คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.

สุวพักรตร์ เวศม์วิบูลย์. (2540). *สภาวะทางจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
และมูลนิธิคุ้มครองเด็ก. ปรินญาณินพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สุขภาพจิต).*
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สรรพสิทธิ์ คุ่มประพันธ์. (2537). *มุมมองด้านกฎหมาย ใน Neal L editor. Our children - Our Future.*
กรุงเทพฯ : Publication of the Nation.

✓ อารี พันธุ์มณี. (2534). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน.* กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2537). *คู่มืออาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็กทางเพศ.* ม.ป.ท.

อัจฉรา ชีวพัฒนานพวงศ์. (2536). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการใช้เวลาในการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.*

อินทิรา พัวสกุลและคณะ. (2542). *การทารุณทางเพศในเด็ก.* กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขวิทยาจิต
กรมสุขภาพจิต.

อมรา รสสุข. (2529). *การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ. วิทยานิพนธ์
ค.ม. โสวัตต์ศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.*

อัญชลี แจ่มเจริญ. (2522, พฤษภาคม). *สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน. มิตรครู. 21(9) : 5-9.*

Adam - Tacker c. (1982). " Proximal effect of sexual abuse in childhood," *Am J of Psychia.*
139(10) : 1252-1256.

Anderson, Robert T. (1979). " Charge...A. Simulation Game Designed to Teach Group Member
Role Prospective Teach...Found to be Effective," *Research in Education. (ERUC)*
12 :181.

✓ Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory.* New Jersey : Prentice-Hall.

✓ Bandura, Albert Ross and Ross. (1963). " Imitation of film Mediated Aggressive Models," in
Child Development and Behavior. New York : Alfred A Knapp.

Bandura and Walters. (1963). *Social Learning and Personality Development.* New York : Holt,
Rinehart and Winston.

- Bentrovim A, Smith M. (1993, January 8-11). "Child Sexual Abuse-an Overview of current Knowledge," In *Child sexual abuse & neglect*, Kasim SM., editor : Asian perspective proceedings of 3rd Asian conference on child abuse & neglect. Kuala Lumpur : 12 : 17-32.
- Backman, Garth j. And Adolph Siberman. (1969, August). Modification of Child and Adolescent Behavior. *Dissertation Abstract International*. 29 : 3411 - A.
- Backman, Garth j. And Siberman Adolph. (1975). *Modification of Child and Adolescent Behavior*. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company Inc.
- Bonney-McCoy S, Finkelhor D. Prior victimization. (1995). "A risk factor for child sexual and for PTSD- related symptomatology among sexually abused youth," *Child Abuse Negl.* 19(12) : p1401-1421
- Chady JM, Blum RW, Resnick MD. (1996, February). "Gender-Specific outcomes for sexually abused adolescents," *Child Abuse Neglect*. 20(11) : p1095-1099.
- Cherry, Kendrick Houch. "Simulation in High school Social studies ; student cognitive Retention and Pupil Teaching Affective Perception," *Dissertation Abstracts International*. 34 : 5086-5087.
- Craissathi J, McClurg G. (1996). "The challenge project : preparators of child sexual in South East London," *Child Abuse Neglect*. 20 : 1067-1077.
- Cruickshank D. (1972, July). "Nature of Simulation and Game ; Preliminary Inquiry," *Education Technology*.
- Daro D. (1983). "Child sexual abuse preventive ; Separating fact from fiction," *Child Abuse Neglect*. 15 : 1-4.
- Elliot M, Browne K, Kilcocyne J. (1995). "Child Sexual prevention what offender tell us," *Child Abuse Neglect*. 19(5) : 579-594.
- Famularo R, Kinscherff R, Fenton T. (1992). "Parental substance abuse and nature of child maltreatment," *Child Abuse Neglect*. 16 : 475-483.
- Finkelhor D, Moore D, Hsmy SI, Straus MA. (1996). "Sexually abused children in a national survey of parents : Methodological issues," 21(1) : 1-9.
- Gellor, Daniel M. (1978, March). "Involvement in Role-playing Simulations a Demonstration with Studies on Obedience," *Journal of Personality and Social Psychology*. 36 : 235
- Gibson RL, Hartshome. (1996). "TS. Children sexual abuse and adult loneliness and network orientation," *Child Abuse Neglect*. 20(11) : 1087-1093.
- Glaser D, Frosh S. (1988). *Child sexual abuse*. Chicago : The Dorsey press.
- Gomes-Schwartz B, Horowitz JM, Cardarell AP. (1990). *Child Sexual Abuse ; the initial effects* USA : Sage Publication.

- Hazzard A, Webb C, Kleemeier C, Angert L, Pofi J. (1991). "Child sexual abuse prevention evaluation and one-year follow up," *Child Abuse Neglect*. 15 : 123-136.
- Holden, Susan. (1981). *Drama in language Teaching*. London : Group Joner.
- Jaudes PK, Ekwo E, Voorhis JV. (1982). Association of drug abuse and child abuse. *Child Abuse Neglect*. 19(6) : 1065-1075.
- Jone, Ken. (1982). *Simulation in Language Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Kassim K, Kassim MS. (1995). "Child sexual abuse psychosocial aspect of 101 case seen in an urban Malaysia setting," *Child Abuse Neglect*. 19(5) : 793-799.
- Krugman R. (1993, January 8-11). "Child sexual abuse-an overview of current knowledge, in Kasim SM., editor. *Child Abuse Neglect and neglect*. Kua Lumper : 9-16.
- Leopoldo, Joseph Macias. (1972). "The Use of Simulation Teaches Education in activity Specific Teaching Simulation." *Dissertation Abstracts international*. 33 : 1567-1568.
- Mildarsky, E, James H. Bryan and Philip Brickman. (1973). "Aversive Approve Interaction Effect of Modeling and Reinforcement on Australia Behavior," *Child Development*. 44 : 321-328.
- WHO. (1994). *Life skill education for children and adolescent in schools*. Geneva, Switzerland : WHO.
- Wurr CJ, Partridge IM. (1996). "The prevalence of history of children sexual abuse in an acute adult inpatient population," *Child Abuse Neglect*. 20(20) : 867-872.
- Wurtele SK, Salawsky DA, Miller CL, Marrs MSR, Britcher JC. (1986). *Child Abuse Neglect*. 54(5) : 688-692.
- Wurtele SK. (1987). "School-based sexual prevention programmes ; a review," *Child Abuse Neglect*. 11 : 485-487.
- Wurtele SK, Gillispie EL, Currier LL, Franklin CF. (1992). "A comparison of teacher vs. Parents as instructors of a personal safety program for preschoolers," *Child Abuse Neglect*. 16 : 127-136.
- O'connor, Robert D. (1969). "Modification of Social Withdrawal Through Symbolic Modeling," *Journal of Applied Behavior analysis*. 2 : 15-22.
- Oilfield D, Hays BJ, Megel EM. (1996). "Evaluation of the effectiveness of project Trust ; an elementary school-based victimization prevention strategy," *Child Abuse Neglect*. 20(9) : 821-832.
- Piaget, Jean and Inhelder Barbel. (1969). *The Psychology of the Child*. New York : Weaver, Helen, Basic Books.
- Schultz, Landall L. (1972). *Simulation in Social and Administration Science*. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.

- Smith DW, Saunderson BE. (1995). " Personality characteristics of father perpetrators and nonoffending mothers in incest family ; individual and dynamic analysis, *Child Abuse Negl.* 19(5) : 853-852.
- Teljhann SK, Everett SA, Everette SA, Price JH. (1997). *Evaluation of a third grade sexual abuse curriculum.* J Sch Health. 67(4) ; 149-156.
- Tutty IM. (1994). " Development issues in young children ' s learning of sexual abuse prevention concepts," *Child Abuse Neglect.* 18(2) : 179-192.
- Van Den Pol, Richard A. (1981). " Teaching and Handicapped to Eat in public Places ; Acquistipn, Generalization, and Maintenance of Restaurant skills," *Journal of Applied Behavior Analysis.* 17(5) : 49-52.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 258 - 4119, 664 - 1000 ต่อ 5644

ที่ ทม 1012/ ๐๑๔๖๒

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวทรง ตันประเสริฐ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี และ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลี่ยมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวทรง ตันประเสริฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๐๒4 ๖3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘4 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวทรง ตันประเสริฐ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี และ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ แพทย์หญิงรัตโนทัย พลับรู้การ นายแพทย์ 9 หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัด เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวทรง ตันประเสริฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสวิมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 02522

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันร่วมผลิตแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยังรังสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวตวันประเสริฐ นิลิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี และ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายบัณฑิต ศรีประเสริฐ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวตวันประเสริฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม ๑๐๑๒/ว.๗.๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวทรง ตันประเสริฐ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้ตัวแบบที่มีสื่อเหตุการณ์การป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาริ พันธุ์ณี และ รองศาสตราจารย์ กัมลรัตน์ กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่และขอให้นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ จำนวน ๒๐๓ คน ตอบแบบสอบถามเหตุการณ์การป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ในระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม ๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวทรง ตันประเสริฐ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๕-๑๐๐๐ ต่อ ๕๙๒๖, ๕๖๔๖

โทรสาร. ๒๕๘-๕๑๑๘

ภาคผนวก ข

ตารางและรายละเอียดโปรแกรมการสอน

**โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1**

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนแนะนำตนเอง 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยผู้วิจัยให้นักเรียนหยิบบัตรคำพังเพย คนละ 1 ส่วน 3. ให้นักเรียนจับคู่คำพังเพยแต่ละส่วนมาต่อกันให้สมบูรณ์มีความหมาย 4. ให้เวลาจับคู่อยู่ละ 5 นาที ให้นักเรียนออกมาแนะนำข้อมูลของเพื่อนซึ่งเป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นทราบจนครบทุกคน 5. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายตลอดวิธีการและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 6. อภิปรายกับนักเรียนในความหมายของการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ การสื่อสารที่ใช้ตลอดจนการตัดสินใจ การสัมผัสที่รู้สึกดีและไม่ดี และเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย 7. ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป	1. บัตรคำพังเพย แบ่งเป็น 2 ส่วน 2. แบบสอบถาม พฤติกรรมการป้องกัน การล่วงเกินทางเพศ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2-4	การพัฒนาพฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกินทางเพศ ด้านการ ปฏิเสธต่อ คำเชิญชวนทางเพศ	1. เพื่อสร้างความเข้าใจ ในวิธีการป้องกันตัวเอง ด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ 2. ฝึกทักษะการป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-13 ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้สถานการณ์จำลอง ทุกครั้งเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยสนทนาซักถามเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ แล้วขออาสาสมัครจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ 2. <u>ขั้นดำเนินกิจกรรม</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ในเวลาประมาณ 10-15 นาที โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงและผู้สังเกตตลอดการทดลอง 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์และอภิปรายสิ่งที่ได้จากการสังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลอง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	เอกสาร เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับ การปฏิเสธ ต่อคำเชิญชวนทางเพศ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			การประเมินผล สังเกตจากความสนใจ การ ตอบคำถาม การอภิปรายและ การสรุป	
5-7	การพัฒนา พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศ ด้านการ หลีกหนี หรือถอย ห่าง	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ถึงความหมายของ สถานการณ์เสี่ยงทั้งใน ที่ๆมีคนมากและในที่ๆ ปลอดภัย 2. ฝึกการสังเกตเจตนา ของคนที่เข้ามา ปฏิสัมพันธ์กับเรา 3. เข้าใจทักษะในการ หลีกหนีหรือถอยห่าง		เอกสาร เนื้อเรื่องที่ เกี่ยวกับ การหลีกหนี หรือถอย ห่าง
8-10	การพัฒนา พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศ ด้านการร้อง ขอความ ช่วยเหลือ	1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าโดยการสังเกตคน แปลกหน้าที่เข้ามา ปฏิสัมพันธ์ 2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอ ความช่วยเหลือโดยการ ใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ		เอกสาร และเนื้อเรื่อง ที่เกี่ยวกับ การร้องขอ ความช่วยเหลือ โดย การใช้ เครื่องมือ สื่อสารต่างๆ
11-13	พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศด้าน การบอกเล่า กับบุคคลที่ น่าไว้วางใจ	1. เพื่อให้นักเรียนสื่อ สารพูดบอกความรู้สึก ของตัวเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สังเกตและเข้าใจวิธีการ บอกเหตุการณ์ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธี การขอความช่วยเหลือ		เอกสาร และเนื้อเรื่อง ที่เกี่ยวกับ การบอกเล่า กับบุคคล ที่น่าไว้วางใจ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องยาก		
14	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม การป้องกันการล่วงเกินทางเพศ	1. ให้นักเรียนกล่าวถึงผลที่ได้รับจากการทดลอง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง แล้วกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ

ในการทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที โดยแบ่งดังนี้

1. ชี้นำ ใช้เวลา 5 นาที
2. ชี้นสอน ใช้เวลา 35 นาที
3. ชี้นสรุป ใช้เวลา 10 นาที

**โปรแกรมการใช้ตัวแบบ
ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2**

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนแนะนำตนเอง 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยผู้วิจัยให้นักเรียนหยิบบัตรคำฟังเพลง คนละ 1 ส่วน 3. ให้นักเรียนจับคู่คำฟังเพลงแต่ละส่วนมาต่อกันให้สมบูรณ์มีความหมาย 4. ให้เวลาจับคู่ๆละ 5 นาที ให้นักเรียนออกมาแนะนำข้อมูลของเพื่อนซึ่งเป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นทราบจนครบทุกคน 5. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายตลอดวิธีการและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 6. อภิปรายกับนักเรียนในความหมายของการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ การสื่อสารที่ใช้ตลอดจนการตัดสินใจ การสัมผัสที่รู้สึกดีและไม่ดี และเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย 7. ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป	1. บัตรคำ ฟังเพลง แบ่งเป็น 2 ส่วน 2. แบบ สอบถาม พฤติกรรม การป้องกัน การ ล่วงเกิน ทางเพศ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2-4	การพัฒนา พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศ ด้านการ ปฏิเสธต่อ คำเชิญชวน ทางเพศ	1. เพื่อสร้างความเข้าใจ ในวิธีการป้องกันตัวเอง ด้วยการปฏิเสธในรูปแบบ ต่างๆ 2. ฝึกทักษะการป้องกัน ตัวเองขั้นพื้นฐานด้วย การปฏิเสธ	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-13 ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้ตัวแบบทุกครั้ง เป็นขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ เรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ และ พฤติกรรมที่ป้องกันการล่วง เกินทางเพศ 2. <u>ขั้นเสนอตัวแบบ</u> 2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้ วีดิทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันการล่วงเกินทาง เพศ ให้นักเรียนสังเกต พฤติกรรมจากตัวแบบ 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบ พฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้า เลียนแบบได้เหมาะสม ผู้วิจัย จะให้การเสริมแรงถ้าเลียนแบบ พฤติกรรมยังไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจะให้กำลังใจแล้วให้ฝึก ต่อไป 2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกัน อภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่เกี่ยวกับการ เลียนแบบ 3. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิด เห็นและประโยชน์ที่ได้จากการ ใช้ตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่ม เติม และให้ฝึกปฏิบัติต่อที่ โรงเรียนและที่บ้าน	วีดิทัศน์

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<u>การประเมินผล</u> สังเกตจากความสนใจ การ ตอบคำถาม การอภิปรายและ การสรุป	
5-7	การพัฒนา พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศ ด้านการ หลีกเลี่ยง หรือถอย ห่าง	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ถึงความหมายของ สถานการณ์เสี่ยงทั้งใน ที่ๆมีคนมากและในที่ๆ พลอดคน 2. ฝึกการสังเกตเจตนา ของคนที่เข้ามา ปฏิสัมพันธ์กับเรา 3. เข้าใจทักษะในการ หลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง		วีดิทัศน์
8-10	การพัฒนา พฤติกรรม การป้องกัน การล่วงเกิน ทางเพศ ด้านการร้อง ขอความช่วยเหลือ	1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าโดยการสังเกตคน แปลกหน้าที่เข้ามา ปฏิสัมพันธ์ 2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอ ความช่วยเหลือโดยการ ใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ		วีดิทัศน์
11-13	พฤติกรรม การป้องกัน การล่วง เกินทาง เพศด้าน การบอก เล่ากับ บุคคลที่น่า ไว้วางใจ	1. เพื่อให้นักเรียนสื่อ สารพูดบอกความรู้สึก ของตัวเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สังเกตและเข้าใจวิธีการ บอกเหตุการณ์ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก วิธีการขอความช่วยเหลือ		วีดิทัศน์

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องยาก		
14	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม การป้องกันการล่วงเกินทางเพศ	1. ให้นักเรียนกล่าวถึงผลที่ได้รับจากการทดลอง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง แล้วกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ ในการทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที โดยแบ่งดังนี้

1. ขั้นนำ ใช้เวลา 5 นาที
2. ขั้นสอน ใช้เวลา 35 นาที
3. ขั้นสรุป ใช้เวลา 10 นาที

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้วิจัยกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนรู้จักกันมากขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการของการใช้ตัวแบบ และจุดมุ่งหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้งและสถานที่ใช้ในการทดลอง
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศโดยใช้สถานการณ์จำลอง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ บัตรคำและรูปภาพ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนหยิบบัตรคำซึ่งประกอบด้วยคำสุภาษิตต่างๆแต่ละส่วน
2. ให้นักเรียนจับคู่บัตรคำและต่อคำสุภาษิตให้สมบูรณ์
3. ให้เวลาจับคู่ๆละ 5 นาที เพื่อพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน
4. ให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นรู้จัก
5. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่า กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จักด้วย
6. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการและหน้าที่ของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม
7. อภิปรายร่วมกับนักเรียนในเรื่องความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมป้องกันการล่วงเกินทางเพศ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
8. ผู้วิจัยนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลาและสถานที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 2

เรื่อง ที่บ้านคนรู้จักกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ที่บ้านคนรู้จักกัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ผู้กระทำส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลประเภทใดบ้างที่นักเรียนต้องพึงระวัง ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 3

เรื่อง ครูสอนเป่าขลุ่ย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ครูสอนเป่าขลุ่ย

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ผู้กระทำส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลประเภทใดบ้างที่นักเรียนต้องพึงระวัง ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 4

เรื่อง ที่สวนสาธารณะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ที่สวนสาธารณะ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ สถานที่ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศมีที่ใดบ้าง ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 5

เรื่อง คนบ้านใกล้เรือนเคียง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่ๆมีคนมากและในที่ๆปลอดภัย
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับเรา
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง คนบ้านใกล้เรือนเคียง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศเป็นอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 6

เรื่อง ขยายถามทาง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่มีคนมากและในที่ๆปลอดภัย
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับเรา
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ขยายถามทาง
วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศเป็นอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 7

เรื่อง บทรดเมล์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่ๆมีคนมากและในที่ๆปลอดภัย
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับเรา
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง บทรดเมล์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศเป็นอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 8

เรื่อง คนแอบดู

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์
2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง คนแอบดู

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเองนักเรียนจะอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 9

เรื่อง ฉันก็ช่วยเพื่อนได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์
2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ฉันก็ช่วยเพื่อนได้

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเพื่อนและเพื่อนมาปรึกษานักเรียนจะอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 10

เรื่อง พ้อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์

2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง พ้อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเพื่อนและเพื่อนมาปรึกษานักเรียนจะให้การช่วยเหลือเพื่อนได้อย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์อภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 11

เรื่อง เรื่องราวของฉัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องยาก

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง เรื่องราวของฉัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ นักเรียนจะอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 12

เรื่อง เหตุเกิดในบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่า

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง เหตุเกิดในบ้าน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ นักเรียนจะอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 13

เรื่อง พ่อหมอเจ้าเล่ห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่า

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง พ่อหมอเจ้าเล่ห์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ นักเรียนจะอย่างไร ขออาสาสมัครแสดงจำนวนหนึ่งให้แสดงบทบาทที่กำหนดตามสถานการณ์

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลา 10-15 นาที และนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกต โดยนักเรียนทุกคนจะสลับกันเป็นผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตตลอดการทดลอง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนที่แสดงบทบาทวิเคราะห์และอภิปรายประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรม และนักเรียนที่สังเกตวิเคราะห์หรืออภิปรายสิ่งที่สังเกตที่ได้จากการแสดงของเพื่อน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมสถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง การทดลองครั้งที่ 14

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง

2. เพื่อให้นักเรียนสรุปถึงวิธีการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษ ปากกา

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวถึงผลที่ได้รับจากการทดลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
2. ผู้วิจัยมอบรางวัลแก่นักเรียนที่ตั้งใจมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง แล้วกล่าวปิดการทดลอง

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้วิจัยกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนรู้จักกันมากขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการของการใช้ตัวแบบ และจุดมุ่งหมายของการใช้ตัวแบบ ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้งและสถานที่ใช้ในการทดลอง
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศโดยใช้ตัวแบบ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ บัตรคำและรูปภาพ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนหยิบบัตรคำซึ่งประกอบด้วยคำสุภาษิตต่างๆแต่ละส่วน
2. ให้นักเรียนจับคู่บัตรคำและต่อคำสุภาษิตให้สมบูรณ์
3. ให้เวลาจับคู่อยู่ละ 5 นาที เพื่อพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน
4. ให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นรู้จัก
5. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่า กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักกันและแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จักด้วย
6. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการและหน้าที่ของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม
7. อภิปรายร่วมกับนักเรียนในเรื่องความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
8. ผู้วิจัยนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลาและสถานที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

การประเมินผล

- สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 2

เรื่อง ที่บ้านคนรู้จักกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง ที่บ้านคนรู้จักกัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ผู้กระทำส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลประเภทใดบ้างที่นักเรียนต้องพึงระวัง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วิธีทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวิธีทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 3

เรื่อง ครูสอนเป่าขลุ่ย
วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง ครูสอนเป่าขลุ่ย
วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ผู้กระทำส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลประเภทใดบ้างที่นักเรียนต้องพึงระวัง

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 4

เรื่อง ที่สวนสาธารณะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการป้องกันตัวเองด้วยการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะป้องกันตัวเองขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง ที่สวนสาธารณะ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศมีที่ใดบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วิธีทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวิธีทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 5

เรื่อง คนบ้านใกล้เรือนเคียง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่ ๆมีคนมากและในที่ ๆ
ปลอดภัย
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับเรา
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง คนบ้านใกล้เรือนเคียง

วิธีดำเนินการ

1. ชี้แนะ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ สถานการณ์
ที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศเป็นอย่างไร

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียน
สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การ
เสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและ
ให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย
และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 6

เรื่อง ชายฉกรรจ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่ๆมีคนมากและในที่ๆ
ปลอดภัย

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์กับเรา

3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง ชายฉกรรจ์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่
เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเกินทางเพศเป็นอย่างไร

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่อลวงเกินทางเพศ ให้นักเรียน
สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การ
เสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและ
ให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย
และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 7

เรื่อง บนรณเมล์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของสถานการณ์เสี่ยงทั้งในที่ๆมีคนมากและในที่ๆปลอดภัย
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกสังเกตเจตนาของผู้คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับเรา
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือถอยห่าง

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง บนรณเมล์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเกินทางเพศเป็นอย่างไร

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่อลวงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 8

เรื่อง คนแอบดู

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์

2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง คนแอบดู

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล้วงเกินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเองนักเรียนจะทำอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 9

เรื่อง ฉันก็ช่วยเพื่อนได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์

2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง ฉันก็ช่วยเพื่อนได้

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล้วงเงินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเพื่อนและเพื่อนมาปรึกษานักเรียนจะทำอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วิธีทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล้วงเงินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวิธีทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 10

เรื่อง พ่อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์
2. เพื่อให้นักเรียนร้องขอความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง พ่อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเพื่อนและเพื่อนมาปรึกษานักเรียนจะให้การช่วยเหลือเพื่อนได้อย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 11

เรื่อง เรื่องราวของฉัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่า

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วัสดุทัศนประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง เรื่องราวของฉัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง นักเรียนจะทำอย่างไร

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วัสดุทัศนที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวัสดุทัศนตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 12

เรื่อง เหตุเกิดในบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่า

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วิดีทัศน์ประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง เหตุเกิดในบ้าน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง นักเรียนจะทำอย่างไร

2. ขั้นเสนอแนะแบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์ตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ การทดลองครั้งที่ 13

เรื่อง พ่อหมอเจ้าเล่ห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารพูดบอกความรู้สึกของตัวเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเข้าใจวิธีการบอกเหตุการณ์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ
4. เพื่อให้นักเรียนฝึกความกล้าที่จะบอกบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ แม้ว่าเรื่องที่เล่า

จะเป็นเรื่องยาก

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ วัสดุทัศนประกอบการใช้ตัวแบบ เรื่อง พ่อหมอเจ้าเล่ห์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้านักเรียนมีเรื่องเดือดร้อนเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนเองและไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง นักเรียนจะทำอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอตัวแบบโดยใช้วัสดุทัศนที่เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนพฤติกรรมจากตัวแบบ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ถ้าเลียนแบบยังไม่เหมาะสมผู้วิจัยจะให้กำลังใจ แล้วให้ไปฝึกต่อไป

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากตัวแบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการดูวัสดุทัศนตัวแบบ การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป

**รายละเอียดโปรแกรมการใช้ตัวแบบ
การทดลองครั้งที่ 14**

เรื่อง ปัจฉินนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ตัวแบบ
2. เพื่อให้นักเรียนสรุปถึงวิธีการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษ ปากกา

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวถึงผลที่ได้รับจากการทดลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
2. ผู้วิจัยมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่ตั้งใจมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง แล้วกล่าวปิดการทดลอง

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

ภาคผนวก ค

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ
แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 2
เรื่องที่บ้านคนรู้จักกัน

- ฉาก : หลานดาวถือห่อของมากดริงที่หน้าบ้านน้ำเขย น้ำเขยออกมาเปิดประตูให้
ดาว : สวัสดีจะน้ำใจ คุณแม่ให้อาของมาให้คะ
น้ำใจ : อ้อ ขอบใจมากนะ เข้ามาก่อนสิ ไม่ได้เจอกันตั้งนาน โตขึ้นเยอะเลยนะ
ดาว : ขอบคุณคะ แต่ดาวต้องรีบไป
น้ำใจ : เตี่ยวสิ อะไรกัน (รั้งตัวหลานไว้) ชิมกับข้าวฝีมือน้ำก่อน วันนี้ทำแกงเทโพ
ด้วยนะ
ดาว : ไม่เป็นไร หนูไปก่อนนะคะ (สะบัดแขนน้ำออกแล้ววิ่งออกไป)

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 3
เรื่องครูสอนเป่าขลุ่ย

- จาก : ในห้องสอบครูดนตรีกำลังสอบนักเรียน 2 คน
ด.ญ.ป๊องและด.ญ.หนึ่งเป่าขลุ่ยไล่เสียง โด เร มี ฟา ซอล....
- ครู : ดีมาก เอาละ พอแค่นี้
- ป๊อง : ฉันไปก่อนนะ โชคดีจะ
- (ด.ญ. ป๊องสวัสดีคุณครูแล้วจึงเดินออกไป เหลือแต่ด.ญ.หนึ่งเท่านั้น)
- ครู : ไหนไล่เสียงดูซิ
- (ด.ญ.หนึ่งไล่โน้ตไปบนขลุ่ย)
- ครู : หนูยังปิดรูไม่สนิทนะ นี่ เอานิ้วปิดรูแบบนี้...
- หนึ่ง : ค่ะ
- ครู (เริ่มมีท่าทางเจ้าชู้ จับนิ้วหนึ่งมากเกินไปจนหนึ่งเริ่มรู้สึกอึดอัดนิดหน่อย แต่ก็พยายามทำให้ถูกต้อง ครูเดินอ้อมมาทางด้านหลัง เอามือโอบมาช่วยปิดรูขลุ่ย)
- ครู : ปิดให้แน่นๆ...ใช่...อย่างนี้แหละ (ครูทำท่ากอดหนึ่ง)
- หนึ่ง : (ตะโกน) ไม่ ! (หนึ่งวิ่งออกจากห้องไป)

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 4
เรื่องที่สวนสาธารณะ

ฉาก ที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง ด.ญ.โบว์กำลังเล่นกระดานหกอยู่กับ ด.ญ.ป๋อง เพื่อนบ้าน คนหนึ่งที่อยู่ใกล้กัน ทำท่าส่งเสียงเรียกสุนัข แล้วเขาก็เดินมาคุยด้วย

ชาย : นี่ หนูๆ...หนูเห็นลูกหมาของน้ำหรือเปล่าจ๊ะ

โบว์และป๋อง : ไม่เห็นค่ะ

ชาย : มันเป็นลูกหมาตัวเล็กๆ สีน้ำตาล ชื่อโกโก้

โบว์และป๋อง : แต่หนูไม่เห็นค่ะ

ชาย : ถ้ามันหายไปล่ะก็ น่าคงแย่นะเลย หนูมาช่วยตามหามันให้น้ำ หน่อยได้ไหมะ น้ำคิดว่ามันคงจะวิ่งเล่นไปด้านโน้น

(ตัวละครทุกตัวแซ่แข็งชั่วคราว “ตัวความคิด” กระโดดออกมา)

ความคิดที่ 1 : เดี่ยวก่อน อย่าฟังไป เธอรู้สึกดีหรือไม่ดี

โบว์ : ก็นี่ น้ำคนนี้ดูท่าทางคงจะตามหมาของเขาจริงๆ

ความคิดที่ 2 : เดี่ยวก่อนสิ... ถ้าเธอทำตามทีคนนี่ขอ แล้วคุณแม่ของเธอจะรู้ว่าเธอ หายไปไหน

โบว์ : ไม่รู้หรอก แม่ยังคงเข้าใจว่าฉันอยู่ที่สนามเด็กเล่น

ความคิดที่ 3 : ถ้าเธอไปกับคุณน้ำคนนั้นแล้วถ้าเกิดเหตุร้ายขึ้น เธอแน่ใจหรือว่าจะมีคนคอยช่วยเหลือเธอ

โบว์ : นั่นสินะ ถ้าเกิดอะไรขึ้นใครจะช่วยเหลือเราได้

ความคิดที่ 1,2,3 : แล้วเธอจะตอบเขาไปว่าอย่างไร

ชาย : หนูช่วยน้ำทีนะจ๊ะ น้ำคิดว่ามันคงจะต้องหลงทางแน่ๆเลย

โบว์ : หนูไปไม่ได้ค่ะ คุณแม่ยังไม่ได้อนุญาต คุณน้ำให้คนอื่นช่วยก็แล้วกัน ขอโทษด้วยนะค่ะ

ชาย : ไม่เป็นไร จัมน้ำไปก่อน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 5
เรื่องคนบ้านใกล้เรือนเคียง

- จาก ด.ญ.หนึ่ง กำลังอ่านหนังสืออยู่คนเดียวหน้าบ้าน มีเสียงนก เสียงรถยนต์แล่นผ่าน
- พี่เอ : อ้าวหนึ่งหนึ่งเป็นอะไรหรือ หน้าตาไม่สบายเลย
- หนึ่ง : เปลา่ะคะ นี่พี่เอจะไปไหนหรือ
- พี่เอ : พี่เพิ่งกลับมาจากข้างนอก กำลังจะเข้าบ้านจ๊ะ มีเรื่องกลุ้มใจอะไรเล่าให้ พี่ฟังบ้างก็ได้
- หนึ่ง : อาทิตย์หน้า หนึ่งจะตั้งสอบเข้า ม.1 แล้วคะ
- พี่เอ : โห่ นี่กว่าเรื่องอะไร เอาจิตไม้ หนึ่ง หนึ่งมาดูหนังสือที่บ้านพี่สิ
- หนึ่ง : จะดีหรือพี่
- พี่เอ : โห่ หนึ่งไม่ต้องเกรงใจหรอกน้า พี่จะได้ช่วยติวให้ ที่บ้านพี่เงียบดี ไม่มีใครรบกวน มีหนังสือเยอะแยะด้วย
- หนึ่ง :
- (หนึ่งกำลังทำท่าตัดสินใจ แต่ทันใดนั้นเอง ก็เกิดนึกคิดขึ้นถึงคำถาม 3 ข้อ ตัวละคร “ความคิด” วิ่งออกมา ทำให้เหตุการณ์หยุดนิ่งแช่แข็งไปชั่วขณะ)
- ความคิดที่1 : เดี่ยว ก่อนจะไปตอบคำถามก่อนสิว่าเธอรู้สึกดีหรือไม่ดี
- หนึ่ง : ดีสิ ก็อ่านหนังสือสอบไม่เข้าใจ พี่เอติงเลยที่ช่วยติวให้
- ความคิดที่2 : เดี่ยว เดี่ยว ถ้าเธอทำตามที่เขาเสนอ แล้วผู้ใหญ่ที่เธอไว้วางใจจะรู้หรือ เปลา่ะว่าเธออยู่ที่ไหน
- หนึ่ง : ผู้ใหญ่ที่ฉันไว้วางใจได้...ก็คุณพ่อคุณแม่...ท่านคงคิดว่าฉันนั่งอ่านหนังสือ อยู่หน้าบ้านนี่แหละ
- ความคิดที่3 : แล้วถ้าเกิดเหตุร้ายขึ้น จะมีใครช่วยเธอได้ในทันทีหรือเปล่า
- หนึ่ง : ที่บ้านพี่เอไม่มีใคร ถ้าเกิดเหตุร้ายขึ้น ก็คงไม่มีใครช่วยฉันได้แน่ๆ
- ความคิดที่1,2,3 : ใช่ ถ้าอย่างนั้นเธอจะบอกกับพี่เอว่าอย่างไร
- (ความคิดที่1,2,3 หายตัวไป เหตุการณ์กลับคืนสู่ปกติ)
- พี่เอ : ว่ายังไงล่ะหนึ่ง หนึ่งไม่ไว้วางใจพี่อย่างนั้นหรือ
- หนึ่ง : ไม่ใช่อย่างนั้นคะ แต่หนึ่งต้องขออนุญาตคุณพ่อคุณแม่ก่อนคะ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวท่านจะเป็นห่วงคะ
- พี่เอ : วันนี้พี่วางชะด้วยสิ
- หนึ่ง : แต่ว่าหนึ่งต้องไปแล้วล่ะคะ ขอตัวก่อนนะคะ
- (หนึ่งรีบเดินเข้าบ้านไป)

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 6

เรื่องชายฉาบทาง

ฉากที่ 1 ที่ริมถนนในซอยแห่งหนึ่ง มีคนขายไอศกรีมเข็นรถผ่านมา ด.ญ.ด็กจึงเดินออกมาเพื่อซื้อไอศกรีม

คนขาย : ไอศกรีมกะทิเจ้า...ร้อนๆกินดี ชุ่มคอชื่นใจ

ด็ก : พี่เอาไอศกรีมกะทิใส่หน้าถ้วยแดงกับลูกชิดถ้วยละเท่าไร

คนขาย : 2 อย่าง 10 บาทจะ

ด็ก : โอโห...แพงจัง เมื่อก่อนซื้อแค่เจ็ดบาทเอง

คนขาย : จันเอาไว้วันหลังค่อยซื้อก็แล้วกัน

(ด็กกำลังจะเดินกลับบ้าน ผู้ชายคนหนึ่งใส่เสื้อเชิ้ตผูกเนคไท มีโทรศัพท์มือถือถือเดินเข้ามาหาด็ก)

ชาย : นี่ หนูๆ หนูอยู่ซอยนี้หรือเปล่า

ด็ก : ค่ะ

ชาย : จันหนูพอบอกทางให้อาได้นะ คืออามามาเพื่อน เขาบอกว่า

บ้านเขาอยู่ท้ายซอยติดกับวัด หนูพอจะรู้จักไหม

ด็ก : รู้้อา..... พอเห็นป้ายโลโก้มะ

อาโก้เลี้ยงช่าย นันแหละวัด...

ชาย : อาเข้าไปที่หนึ่งแล้วนะ แต่หาไม่เจอ หนูพาไปหน่อยไม่ได้หรือ เตียว

อาให้ตังค์ไปกินขนมมะ

(ด็กทำท่าจะตกลงพาคนแปลกหน้าเดินไป แต่ทันใดนั้นเอง ก็ถูกคิดขึ้นคำถาม 3 ข้อ

ตัวละคร"ความคิด" วีนออกมา ทำให้เหตุการณ์หยุดนิ่ง แข็งแข็งไปชั่วขณะ)

ความคิด 1: เตียวสิ ก่อนจะไป ตอบคำถามก่อนสิว่าเธอรู้สึกดีหรือไม่ดี

ด็ก : ก็ดีนี่ หน้าเขาดูใจดีออก คงไม่เป็นไรมั้ง

ความคิด 2: เตียว เตียว ถ้าเธอทำตามที่เขาขอ แล้วผู้ใหญ่ที่เธอไว้วางใจจะรู้หรือว่า

เธออยู่ที่ไหน

ด็ก : ผู้ใหญ่ที่ฉันไว้วางใจ...คุณแม่ของฉันนะเธอ...คุณแม่คงคิดว่าฉันออกมาซื้อ

ไอติมหน้าปากซอย แต่ว่าคุณแม่คงไม่รู้หรือกว่าฉันไปไหนต่อ

ความคิดที่ 3: ถ้าเธอทำตามที่เขาขอแล้วเกิดเหตุร้ายขึ้น เธอแน่ใจไหมว่าจะมีคน

มาช่วยเธอในทันที

ด็ก : จริงด้วยสิ ถ้าเกิดอะไรขึ้น คงไม่มีใครช่วยเราได้แน่ๆเลย

ความคิดที่ 1,2,3 : ใช่ ถ้าอย่างนั้น เธอจะบอกกับคนแปลกหน้าว่ายังไง

ด็ก : เออ... พ่อติแม่สั่งไว้ให้รีบกลับบ้านนะ อารอถามคนอื่นก็แล้วกันนะ

(ด็กวิ่งกลับบ้าน)

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 7
เรื่องบนรถเมล์

- ฉาก บนรถเมล์ คนขับรถ ผู้โดยสารคนอื่นๆ ชายวัยรุ่น 2 คน
- ด.ญ.ป๋อง : เดินขึ้นไปบนรถเมล์ แล้วเดินไปนั่งที่เก้าอี้หลัง
- ชายวัยรุ่น 2 คน : ขึ้นมาบนรถเมล์ แล้วนั่งปะกบ ด.ญ.ป๋อง
- ชายวัยรุ่นคนที่ 1 : เริ่มพูดคุยกับด.ญ.ป๋องในลักษณะที่ไม่ค่อยสุภาพ “ เป็นไงจะ
 หนูคนสวยของพี่ ”
- ชายวัยรุ่นคนที่ 2 : พยายามเอามือมาแตะต้องด.ญ.ป๋อง
- ด.ญ.ป๋อง : พยายามจะลุกขึ้น
- ชายวัยรุ่นคนที่ 2 : เอามืออุดเอาไว้
- ด.ญ.ป๋อง : ตะโกนว่า “ ไม่ ช่วยด้วย ” พร้อมกับลุกขึ้นยืน
- คนขับรถ : ปิดประตูรถและเปิดเสียงไซเรน
- ผู้โดยสารคนอื่นๆ : เข้าไปช่วยด.ญ.ป๋อง

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 8
เรื่องคนแอบดู

- ฉาก พ่อกำลังนั่งดูโทรทัศน์อยู่ ด.ญ.ส้มวิ่งเข้ามาหา
- ส้ม : พ่อ
- พ่อ : มีอะไรหรือส้ม
- ส้ม : เมื่อกี้ส้มอาบน้ำ แล้วมีคนมาแอบดู ส้มก็เลยตะโกนว่า “ ไม่ ” ใส่มัน แล้วมันก็วิ่งหนีไป
- พ่อ : ลูกทำถูกแล้ว พ่อจะจัดการซ่อมแซมห้องน้ำใหม่หะลูก ไม่มีใครมีสิทธิมาทำแบบนั้นกับลูกนะ ลูกไม่ต้องกลัว” พ่อจะจัดการให้เอง
- ส้ม : ยิ้มด้วยความดีใจที่มีคนเชื่อเธอและให้การช่วยเหลือ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 9
เรื่องฉันก็ช่วยเพื่อนได้

ฉาก มีโทรศัพท์ เด็กโทรศัพท์ไปแจ้งเหตุหรือรายงานต่อองค์กรช่วยเหลือเด็ก เช่น ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

(เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น)

- เจ้าหน้าที่ : (รับโทรศัพท์) สวัสดีค่ะ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กค่ะ
- เด็ก1 : สวัสดีค่ะ หนูต้องการแจ้งเหตุเด็กถูกล่วงเกินทางเพศค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : ผู้แจ้งเหตุชื่ออะไรค่ะ
- เด็ก1 : หนูชื่อ ด.ญ.ศศิธร ชมชื่นค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : หนูต้องการแจ้งเหตุอะไรหรือค่ะ
- เด็ก1 : คือว่า เพื่อนหนู จีบแจ้งค่ะ มีผู้ชายคนหนึ่งเขาบอกว่าเขาเป็นแมวมอง แล้วก็ชวนจิบแจ้งไปล่วงเกินทางเพศ แล้วขู่ให้ไปพบที่ห้างสรรพสินค้า แถวบ้านบ่อยๆ
- เจ้าหน้าที่ : จีบแจ้งมีชื่อจริงว่าอะไรค่ะ
- เด็ก1 : ชื่อ ด.ญ.ปอแก้วค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : ด.ญ.ปอแก้ว อายุเท่าไร เรียนชั้นอะไร โรงเรียนอะไรค่ะ
- เด็ก1 : อายุ 10 ขวบ เรียนชั้น ป4/7 เรียนที่โรงเรียนสตรีเพลินใจค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : แล้วเราจะติดต่อกลับหนูศศิธรได้อย่างไรค่ะ
- เด็ก1 : โทรมาที่บ้านก็ได้ค่ะ เบอร์ 3334525 ค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : ขอขอบคุณมากนะคะที่แจ้งเหตุมา เราจะพยายามติดต่อช่วยเหลือไปนะคะ
- เด็ก1 : แล้วหนูจะเป็นอันตรายหรือเปล่าค่ะ
- เจ้าหน้าที่ : เราจะพยายามสืบสวนอย่างละเอียดและนุ่มนวลที่สุด เพื่อนหนูจะปลอดภัยค่ะ ขอขอบคุณมากค่ะ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 10
เรื่องพ่อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ

จาก มีโทรศัพท์ เด็กโทรศัพท์ไปแจ้งเหตุหรือรายงานต้องกรช่วยเหลือเด็ก เช่น ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

(เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น)

เจ้าหน้าที่	:	(รับโทรศัพท์) สวัสดีค่ะ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กค่ะ
เด็ก3	:	สวัสดีค่ะ คือเพื่อนหนู แว่วค่ะ ถูกพ่อเลี้ยงล่วงเกินทางเพศ
เจ้าหน้าที่	:	เพื่อนหนูชื่อจริงว่าอะไรคะ
เด็ก3	:	ชื่อ ด.ญ.แว่ว ดีเสมอค่ะ
เจ้าหน้าที่	:	ด.ญ.แว่ว เรียนที่ไหน ชั้นอะไร อายุเท่าไรคะ
เด็ก3	:	เรียนที่โรงเรียนสวนดอกไม้ ชั้นป.5 อายุ 11 ปีค่ะ
เจ้าหน้าที่	:	เหตุเกิดที่ไหนคะ
เด็ก3	:	เขาบอกว่าที่บ้าน หนูมีที่อยู่ด้วยนะค่ะ
เจ้าหน้าที่	:	ที่ไหนคะ
เด็ก3	:	อยู่ที่บ้านเลขที่2 ถนนลาดพร้าว ซอย 33
เจ้าหน้าที่	:	แล้วผู้แจ้งเหตุชื่ออะไรคะ
เด็ก3	:	ด.ญ.ทิวา สว่างใจค่ะ
เจ้าหน้าที่	:	เราจะติดต่อได้อย่างไรคะ
เด็ก3	:	หนูเรียนชั้นป.5/1 โรงเรียนสวนดอกไม้ โทรศัพท์ที่บ้านคือ 4483242ค่ะ
เจ้าหน้าที่	:	ขอบคุณน้องทิวามากที่แจ้งเหตุมา เราจะพยายามติดตามช่วยเหลือ น้องแว่วต่อไปนะค่ะ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 11
เรื่อง เรื่องราวของฉัน

ฉาก แม่กำลังโทรศัพท์อยู่ แม่วางหูโทรศัพท์ ลูกเดินเข้ามาหา

ลูก : แม่...แม่คะ หนูมีปัญหาค่ะ...

แม่ : ทุกคนก็มมีปัญหาทั้งนั้นแหละลูก

ลูก : แม่คะ ลุงเข้ามาในห้องนอนหนู แล้วเขาก็ทำสิ่งที่ไม่ดีแก่หนู..

แม่ : อะไรนะ ลุงนะเหรอ เป็นไปไม่ได้หรอก ลูกคงจะฝันไปหรือเปล่า

ลูก : หนูไม่ได้ฝันนะคะ หนูถูกล่วงเกินทางเพศค่ะ

แม่ : อะไรนะ เป็นไปไม่ได้หรอก นี่ลูกคงดูโทรทัศน์มากเกินไปนะสิ แล้วนี่ก็เลิกพูดเหลวไหลแบบนี้เสียทีนะ แม่ไม่ชอบฟัง

ลูก : (ลูกพูดกับคนดู) แม่ไม่ยอมเชื่อฉัน แต่ฉันทนไม่ได้ที่จะให้สิ่งนี้เกิดต่อไป ฉันคิดว่าบางทีคุณคนนี้น่าจะช่วยได้

(ครูพละเดินเข้ามา)

เด็ก : ครูขา...หนูมีเรื่องอยากปรึกษาค่ะ...

ครูคนที่1: มีอะไรเหรอ

เด็ก : คือ...คุณลุงหนู....เขา...

ครูคนที่1: เออ..วันนี้ครูไม่มีเวลาฟังหรอกนะ ครูต้องรีบไป

เด็ก : เออ...คือ

ครูคนที่1: เตี่ยวนี่ขาดบ่อยนะเรา เตี่ยวก็เรียนตามเพื่อนไม่ทันหรอก ครูไปก่อนนะ

(ครูคนที่1 เดินออกไป เด็กมองตาม)

เด็ก : (พูดกับคนดู) หลังจากที่ได้พูดกับครูคนแรกแล้ว ฉันก็ไปพูดกับแม่ของเพื่อน แม่ของเพื่อนฉันก็เชื่อฉัน แต่เขาไม่รู้ว่าจะทำให้เหตุการณ์เลวร้ายนี้หยุดลงได้ยังไง ฉันก็เลยไปบอกคุณครูประจำชั้น บางทีคุณครูอาจช่วยฉันได้บ้าง

(ในห้องเรียน เด็กเดินเข้าไปหาคุณครู)

เด็ก : ครูคะ ครูพอมีเวลาไมคะ หนูต้องการความช่วยเหลือค่ะ

ครู : มีอะไรหรือจะ

เด็ก : ครูคะ ลุงเขาเข้ามาในห้องนอนของหนู แล้วเขาก็ล่วงเกินทางเพศกับหนูค่ะ

ครู : (ปลอบใจ แต่ก็ไม่ได้แสดงท่าตกใจจนเกินไป) ครูเสียใจจริงๆที่เรื่องนี้เกิดขึ้นกับหนู ฟังนะ เรื่องที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความผิดของหนู หนูได้บอกใครบ้างหรือเปล่า

เด็ก : หนูบอกคุณแม่แต่คุณแม่ก็ไม่เชื่อ บอกคุณแม่เพื่อนแต่ท่านก็ช่วยอะไรหนูไม่ได้

ครู : แต่ครูเชื่อหนู และครูคิดว่าหนูเป็นเด็กที่กล้าหาญที่มากบอกเรื่องนี้กับครู หนูทำถูกแล้วนะจะ เรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะต้องไม่เกิดขึ้นกับหนูอีก ครูจะช่วยหนูเอง

เด็ก : ขอบคุณค่ะ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 12
เรื่องเหตุเกิดในบ้าน

จาก แม่กำลังนั่งเย็บเสื้ออยู่ ลูกเข้ามาปรับทุกข์

- เด็ก : แม่หนูมีเรื่องกับพี่บอย พี่บอยเขาบังคับให้หนูดูหนังสือไป
 แม่ : หนังสือไปอะไรกัน แม่เก็บกวาดทุกวัน ไม่เห็นมีสกเล็ม
 เด็ก : มีเต็มเลย เอาชุกไว้ใต้เตียง เขาบังคับให้หนูดูแล้วให้หนูทำอะไรบ้างด้วย
 แม่ : พุดเบาๆหน่อยสิ พี่บอยเขาเป็นลูกลุงนะ เขาไม่มีทางทำอย่างนั้นกับแกได้หรอก
 เด็ก : หนูไม่ได้กล่าวหาเขาอะแม่...หนูพุดเรื่องจริง...แม่ไม่เชื่อหนูเลยเธอ
 แม่ : ก็แกชอบพุดเพ้อเจ้อ คราวนี้เป็นเรื่องเลยนะถ้าพุดออกไปอีก

(เด็กลุกออกไปด้วยความน้อยใจ สวนทางกับน้ำหนึ่งพอดี)

- หนึ่ง : ทำอะไรเนี่ยยดาว อะอะตึงตึง นี่ทำการบ้านเสร็จหรือยังอ
 ดาว : ดาวไม่มีอารมณ์จะทำการบ้านหรืออะไรทั้งนั้น
 หนึ่ง : หนูไม่สบายใจอะไรหรือ
 ดาว : ก็ เอ่อ...มีคนบังคับให้ดาวดูหนังสือไป
 หนึ่ง : ถ้าเราไม่ยากดูก็ปฏิเสธไปสิ ไม่เห็นจะต้องไปสนใจเลย
 ดาว : เขาไม่ได้บังคับให้ดูหนังสืออย่างเดียวนะน้ำ...เขา...ให้ดาว...ทำอะไรที่ทุเรศจริงๆ
 หนึ่ง : ใครมันกล้ามาทำอย่างนั้นนะ
 ดาว : พี่บอย
 หนึ่ง : ตาบอย...ฉันไม่เชื่อเด็ดขาดเลย...ตาบอยไม่ใช่คนแบบนั้น
 ดาว : นึกแล้วเชียว บอกใครก็ไม่มีใครเชื่อ หนูไปหาเพื่อนดีกว่า

(ดาวเดินออกไปหาเพื่อน พบแม่เพื่อนกำลังกวาดบ้านอยู่)

- แม่เพื่อน: อ้าว..หนูอ้อยไม่อยู่หรือลูก ป้าใช้ไปซื้อของปากซอยนะ มะ..มากิน
 ขนมกับป้าก่อนมา
 ดาว : ขอบคุณค่ะ คุณป้าขา หนูมีเรื่องที่จะบอกคุณป้าค่ะ
 แม่เพื่อน: มีเรื่องอะไรหรือจ๊ะ
 ดาว : ก็พี่บอย..ลูกลุงเจ้าของบ้านที่หนูอาศัยอยู่นะค่ะ...เขาบังคับให้หนูดูหนังสือไป
 แม่เพื่อน: จั้นเธอ...แล้วไงต่อจ๊ะ...
 ดาว : แล้วเขาให้หนูทำอะไร...ที่ไม่ดี...มันเป็นสิ่งที่น่าทุเรศมากเลยค่ะ หนูบอกแม่..แม่ก็
 ไม่เชื่อ ที่บ้านไม่มีใครเชื่อหนูเลย
 แม่เพื่อน: ดีแล้วที่หนูมาเล่าให้ป้าฟัง
 ดาว : คุณป้าขา เขาขู่ว่าเขาจะทำร้ายถ้าดาวบอกใคร

แม่เพื่อน: ไม่เป็นไรจะ ไม่เป็นไร เขาไม่กล้าทำร้ายดาวหรือก็จะ เราจัดการเรื่องนี้
อย่างดีที่สุด หนูไม่ต้องกลัวหรือจะมีเด็กหลายคนที่พบเหตุการณ์เช่นหนู และ
พวกเขาก็ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ
ป้าจะช่วยให้หนูได้รับการช่วยเหลือตัวเอง

ดาว : ขอขอบคุณค่ะ

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบ ครั้งที่ 13
เรื่อง พ่อหมอเจ้าเล่ห์

ฉาก กิ่งแก้วกำลังร้อยพวงมาลัย แก้วเข้ามาหา
กิ่ง : แก้วทำไมยังไม่ไปรดน้ำมนตร์ล่ะ เย็นแล้วนะ กว่าจะเสร็จเดี๋ยวก็มีดหรือ
แก้ว : พี่กิ่งช่วยชั้นด้วยสิ ฉันไม่อยากไปรดน้ำมนตร์ที่บ้านพ่อหมอเลย เขาชอบทำอะไร
แปลกๆ เขาชอบมาแตะตัวแก้วเวลารดน้ำมนตร์
กิ่ง : ก็เป็นพิธีของเขาละมั้ง
แก้ว : แก้วไม่ชอบเลยพี่กิ่ง เขามาแตะในส่วนที่แก้วไม่ชอบ แม้ยังไม่เคยทำเช่นนี้กับฉันเลย
กิ่ง : งั้นลองไปเล่าให้แม่ฟังแล้วกัน

(แก้วเดินไปหาแม่)

แม่ : เย็นแล้วยังไม่ไปรดน้ำมนตร์อีกหรือ
แก้ว : แก้วไม่อยากไปหาพ่อหมอแล้ว
แม่ : ทำไมล่ะ แล้วเอ็งจะหายป่วยได้ยังไง
แก้ว : พ่อหมอเขาชอบทำอะไรแปลกๆ เขามาจับตัวแก้ว
แม่ : แกก็ว่าคาถาทำพิธีอะไรของแกนะสิ
แก้ว : เขาแตะตัวแก้วตรงที่แก้วไม่ชอบ
แม่ : เอ็งเอาอะไรมาพูด พ่อหมอเขาถือศีลแปดนะ เขาไม่ทำอะไรฟิสิกอย่างนั้นหรอก
แก้ว : เขาทำจริงๆนะแม่
แม่ : พอแล้ว...ไม่ต้องมาพูด ใครได้ยินเขาจะว่าเอ็งลบหลู่เขา ไปซะไป...เย็นแล้ว
แก้ว : โห้แม่

(แก้วเดินออกไป ทำทีว่าจะไปหาพ่อหมอแต่แท้ที่จริงแล้วแก้วแอบไปหาครู)

แก้ว : (กรากเข้าไปหาครูอย่างเสียขวัญ) ครูขา ครูช่วยหนูด้วยนะคะ หนูไม่สบาย แม่เลย
ให้หนูไปรดน้ำมนตร์กับพ่อหมอทุกวัน หนูไม่อยากไปแล้ว พ่อหมอเค้า...จับตัวหนู
แปลกๆนะคะ
ครู : หนูเล่าให้แม่ฟังหรือยังจะ
แก้ว : เล่าแล้วค่ะ แม่ไม่เชื่อ หว่าหนูลบหลู่พ่อหมอ บอกใครก็ไม่มีใครเชื่อค่ะครู
ครู : แล้วเขาทำอะไรหนูอีกจะ
แก้ว : เขา...เขา...หนูไม่ชอบเลยค่ะ
ครู : เขาสัมผัสหน้าอกและอวัยวะเพศของหนูหรือเปล่าจะ
แก้ว : (พยักหน้า)
ครู : ไม่ต้องกลัวนะจ๊ะ ครูเชื่อหนูทุกอย่างจ๊ะ ครูเสียใจจริงๆที่เรื่องนี้เกิดขึ้นกับหนู
ฟังนะ ครูจะโทรไปที่ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก คนที่นั่นจะช่วยหนูได้
แก้ว : แต่ครูขา... พ่อหมอบอกว่าถ้าหนูไปเล่าให้ใครฟัง เขาจะเสกให้หนูตาย

ครู : อย่างกลัวไปเลยลูก...หนูจะปลอดภัย ไม่มีใครมีสิทธิทำกับหนูแบบนั้น สิ่งที่พ่อหมอทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เราจะไม่ปล่อยให้มันเกิดขึ้นอีก ไม่ว่ากับหนูหรือกับใครทั้งนั้น หนูควรมีชีวิตที่ปลอดภัยและมีความสุข ไม่ต้องกลัวอะไรจะ ครูจะช่วยหนูเอง

แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้
นักเรียนอ่านเรื่องราวอย่างละเอียด และปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่เหมาะสมเพียงคำตอบเดียว และกากบาท (X) ทับตัวอักษร
นั้นเพียงหนึ่งตัวเลือก
2. ให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ เพราะแบบสอบถาม ต้องการทราบเพียงว่าหาก
นักเรียนพบเหตุการณ์ตามเรื่องราวนั้นแล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร คำตอบของ
นักเรียนจะไม่เกิดผลเสียใดๆ แก่นักเรียนหรือโรงเรียนอย่างใดทั้งสิ้น

ก. (ข้อ 1 - 7) เป็นสถานการณ์ในบ้าน

1. สมศรีต้องเฝ้าบ้านคนเดียวเพราะพ่อและแม่พาน้องไปโรงพยาบาล เพื่อนบ้านที่ย้ายมาอยู่ใหม่เป็น
ครูหนุ่มมากอดอดหน้าบ้าน สมศรีเดินไปเปิดประตูให้เพื่อนบ้านใหม่ๆ เข้ามาคุยในบ้านด้วย สมศรีให้
เข้ามานั่งในบ้านบอกว่าพ่อแม่ไม่อยู่ เพื่อนบ้านใหม่บอกว่าเห็นแล้วว่าพ่อและแม่ขับรถออกไปแล้ว บอก
เหตุผลที่มาคุยต้องการชวนเรียนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์ ได้แนะนำตัวเองว่าเป็นครูโรงเรียนเอกชนแห่ง
หนึ่งสอนคณิตศาสตร์ สนใจหรือไม่ จะสอนโดยไม่คิดเงินใน 2 ชั่วโมงแรกหลังเลิกเรียนที่บ้านเขาช่วง
เวลา 17.00-18.00 น. สมศรีคิดว่าช่วงเย็นแม่และพ่อจะกลับมิดเล็กลงประมาณ 2 ทุ่ม เป็นหัวหน้า
ตรวจสอบคุณภาพน้ำมันที่บางปะกง สมศรีอยากเรียนพิเศษ แต่ใจหนึ่งก็รู้สึกกังวลเล็กๆ ไม่ค่อยไว้วางใจ
เพื่อนบ้านคนนี้เท่าไรนักเพราะระหว่างที่นั่งคุยสายตาของครูหนุ่มจะมองมาที่หน้าอกสมศรีตลอด
สมศรีจะปฏิเสธอย่างไร

- ก. สมศรีตอบรับ คิดว่าดีเหมือนกันได้ทดลองเรียนดูก่อน
- ข. ปฏิเสธเพื่อนบ้าน รอถามความเห็นแม่และพ่อก่อน
- ค. ขอลงไปติดก่อนสัก 2-3 วันจึงจะให้คำตอบ

2. น้าพนธ์เป็นลูกพี่ลูกน้องทางฝ่ายพ่อ มาเยี่ยมพ่อและแม่ของสมหญิงที่บ้าน สมหญิงจำน้าพนธ์ไม่ได้
น้าพนธ์บอกว่าสมหญิงน่ารัก โตขึ้นมาก ระหว่างที่พ่อและแม่ไปงานหมั้นของเพื่อนบ้านที่อยู่หน้าซอย
ได้บอกให้น้าพนธ์นั่งพักผ่อนและคุยกับสมหญิงไปก่อนเดี๋ยวจะกลับมาคุย น้าพนธ์บอกสมหญิงว่ามี
VDO การ์ตูนเรื่องใหม่สนุกมากนำเอาติดมาด้วย ชวนสมหญิงดูด้วย ระหว่างนั่งดูช่วงแรกเป็นการ์ตูน
กลางเรื่องเป็นหนังโป๊ น้าพนธ์พูดเชิญชวนสมหญิงให้ดูต่อและกระเียบมานั่งใกล้ๆ กอดสมหญิง
สมหญิงจะปฏิเสธอย่างไร

- ก. ไม่กล้าพูด เจ็บใจ น้าพนธ์ เพราะเป็นญาติพ่อกลัวมีปัญหา
- ข. ลูกขึ้นเดินออกมาอย่างรวดเร็ว มานั่งรอพ่อแม่กลับที่หน้าบ้าน
- ค. ปฏิเสธเสียงดังว่า "ไม่" วิ่งไปหาพ่อแม่ทันทีที่งานและเล่าให้ฟัง

3. วันนี้พ่อแม่วิไลจะพาวิไลไปเยี่ยมคุณลุงที่เป็นญาติลูกพี่ลูกน้องกับแม่ วิไลไม่อยากไปเพราะตอนที่ไปเยี่ยมคราวก่อน คุณลุงแอบกอดและเอามือล้วงเข้าไปในเสื้อชั้นในของวิไล วิไลรู้สึกไม่ดีกับการกระทำนั้น แต่ไม่ได้บอกพ่อแม่ เพราะคิดว่าจะไม่ยอมให้คุณลุงทำเช่นนี้อีก แต่วันนี้คุณลุงไม่ได้ทำเหมือนครั้งก่อน แต่คุณลุงบอกจะให้ตุ๊กตาแก้ววิไลถ้าวิไลช่วยนวดตามร่างกายให้ลุง วิไลจะหลีกหนีหรือถอยห่างอย่างไร

ก. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่” และรีบวิ่งหนีลงออกมาทันที วิไลบอกกับตัวเองว่าจะต้องเล่าเรื่องนี้ให้ใครสักคนฟังที่เชื่อถือได้ จนกว่าจะมีคนเชื่อ

ข. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่” และรีบวิ่งหนีลงออกมาทันที เก็บเรื่องนี้ไว้ก่อนเพราะคิดว่าเป็นเรื่องยากที่จะพูดหรือบอกให้คนเชื่อ

ค. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่ ” และรีบวิ่งหนีลงออกมาทันที เมื่อกลับมาบ้านเล่าให้พ่อแม่ฟังทันที

4. สุภาและสุดใจเป็นเพื่อนเรียนโรงเรียนเดียวกันอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และอยู่ห้องเดียวกันบ้านก็อยู่ใกล้กัน สุภามีพี่ชายอยู่คนหนึ่งชื่อ พีศักดิ์ วันหนึ่งพีศักดิ์มาที่ห้องเรียนในเวลาหลังเลิกเรียนมาชวนสุดใจไปเที่ยวที่ห้างสรรพสินค้าที่เปิดใหม่ใกล้บ้าน พีศักดิ์บอกว่าไปไม่นานเดี๋ยวก็กลับ สุดใจเกรงใจพีศักดิ์ เพราะตอนบ้านน้ำท่วมพีศักดิ์ให้สุดใจยืมเรือใช้ และที่สำคัญสุดใจกลัวว่าถ้าพ่อแม่กลับมาจากทำงานไม่พบสุดใจอยู่บ้านคงเป็นห่วง สุดใจจะตัดสินใจอย่างไร

ก. ปฏิเสธพีศักดิ์ และบอกว่ากลัวพ่อแม่เป็นห่วง

ข. สุดใจไปกับพีศักดิ์ โดยไม่ได้ขอขออนุญาตพ่อแม่ เพราะคิดว่าคงไม่มีปัญหาอะไร พีศักดิ์เป็นพี่ชายเพื่อนคงไวใจได้

ค. สุดใจไปห้างสรรพสินค้ากับพีศักดิ์ และโทรศัพท์มาขออนุญาตพ่อแม่แจ้งว่าตัวเองอยู่ห้างสรรพสินค้า จะรีบกลับบ้านไม่ต้องเป็นห่วง

5. วิภาและกรรณกเป็นเพื่อนรักกัน ทุกๆวันกรรณกจะมาหาวิภาที่บ้านเพื่อมาทำการบ้านและเล่าเรื่องต่างๆให้กันฟัง กรรณกมีนิสัยสนุกสนาน แต่ระยะนี้กรรณกไม่ค่อยพูดและซึมไป วันหนึ่งกรรณกตัดสินใจเล่าเรื่องที่พ่อเลี้ยงเข้ามาในท้องนอนของกรรณก พ่อเลี้ยงอ้างว่าจะมาห่มผ้าห่มให้ในท้องนอนของกรรณก เวลาที่แม่ไม่อยู่ พ่อเลี้ยงมักจะถือโอกาสสอดมือเข้าไปในผ้าห่มและจับต้องตัวกรรณก พ่อเลี้ยงให้กรรณกสัญญาว่าจะไม่บอกใคร หลังจากนั้นพ่อเลี้ยงก็ถือโอกาสทำเช่นนี้มาหลายครั้ง บางครั้งก็ถือโอกาสลูบคลำหน้าอกและหน้าท้องกรรณก กรรณกไม่กล้าเล่าให้แม่ฟัง เพราะแม่คงไม่เชื่อที่กรรณกพูด กรรณกจึงตัดสินใจเล่าให้วิภาฟัง วิภาจะช่วยเหลือกรรณกได้อย่างไร

ก. วิภาเรื่องนี้ไว้ก่อนเพราะคิดว่าเป็นเรื่องครอบครัว คนอื่นไม่ควรเข้าไปก้าวก่าย

ข. วิภาชักกรรณกว่าแน่ใจหรือที่แม่ของเธอจะไม่เชื่อคำพูด เพื่อหาข้อมูลให้แน่ชัดเพราะเรื่องดังกล่าวถ้าแจ้งไปองค์กรช่วยเหลือเด็กจะมีผลกระทบกับครอบครัวของกรรณกแน่นอน อาจถึงตำรวจ ถ้าแม่ของกรรณกเชื่อก็สามารถจัดการได้ดีกว่าใคร ถ้าไม่เชื่อวิภาจะนำเรื่องดังกล่าวไปบอกพ่อแม่ของวิภา ให้หาทางช่วยเหลือกรรณกโดยด่วน โดยผ่านทางองค์กรช่วยเหลือด้านเด็กและสตรี เช่น ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ค. วิภาแนะนำกรรณกลให้ถือประตูห้องให้แน่นหนาทุกครั้ง และแนะนำกรรณกลให้เล่าเรื่องให้ญาติสนิทที่ไวใจได้ฟัง เพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือ

6. ขณะที่มะลิกำลังกระโดดเชือกอยู่ที่สนามหน้าบ้าน มีเพื่อนบ้านที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ได้เข้ามาทักทายและพูดคุยกับมะลิ บอกว่าบ้านของเขาติดกับบ้านของมะลิจึงเห็นเขาเดินผ่านหน้าบ้านทุกวัน เพื่อนบ้านคนนี้ชวนมะลิไปเล่นเกมกตที่บ้าน มะลียากเล่นเกมกตมาก จึงตัดสินใจไปบ้านของเขาโดยไม่ได้ออกพ่อแม่ เขาพามะลิเข้าไปในห้องนอนและถือประตู จากนั้นเขาก็ถอดเสื้อผ้าออกหมดและขอให้มะลิถอดเสื้อผ้าอีกด้วย มะลิสึกไม่สบายใจ มะลิจะสื่อสารขอความช่วยเหลืออย่างไร

ก. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่” รีบวิ่งกลับบ้านทันที เก็บเรื่องนี้ไว้ก่อน

ข. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่” รีบวิ่งกลับบ้านพยายามตั้งสติโดยการโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือจากองค์กรที่ให้การช่วยเหลือเด็กด้านเพศโดยตรง

ค. ปฏิเสธเสียงดังว่า “ไม่” และรีบวิ่งกลับบ้านทันที และพยายามหาโอกาสหรือจังหวะใดๆ เล่าให้พ่อแม่ฟัง

7. สมรถือห่อของมากดริงที่บ้านน้ำเขย น้ำเขยออกมาเปิดประตูให้ สมร : บอกว่าคุณแม่เอาของมาให้ น้ำเขย : ขอบใจและเชิญให้สมรเข้าไปในบ้าน และทักทายว่าไม่ได้เจอสมรตั้งนาน โตขึ้นมากเลย สมร : กล่าวขอบคุณและบอกว่าต้องรีบไป น้ำเขย : เตี่ยาสี อะไรกัน รุ่งตัวหลานไว้ ซิมกับข้าวฝีมืออา ก่อน วันนี้ทำหมูมะนาวด้วยนะ เป็นอาหารจานโปรดของสมร สมรจะตัดสินใจอย่างไร

ก. สะบัดแขนน้ำเขยออก แล้ววิ่งไปทันที เพราะคิดว่าถ้ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นใครจะช่วยเราได้

ข. เดินเข้ามาในบ้าน โดยปลดแขนน้ำเขยออกแสดงให้รู้ว่าไม่ชอบ สักครู่ขอตัวกลับ

ค. เดินเข้ามาในบ้าน ทานหมูมะนาวตามปกติ เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ข. (ข้อ 8-14) สถานการณ์ในโรงเรียน

8. วันนี้สุดาต้องเดินทางกลับบ้านคนเดียว เพราะพี่สาวทำกิจกรรมต่อที่โรงเรียน โรงเรียนของสุดาอยู่ไม่ไกลจากบ้านนัก สุดาจึงตัดสินใจที่จะเดินกลับบ้านคนเดียวโดยไม่รอพี่สาว ระหว่างทางที่เดินในซอยทางออกของโรงเรียน มีชายแปลกหน้าคนหนึ่งเข้ามาทักทายสุดา และบอกว่ารู้จักพ่อแม่ของสุดาเป็นอย่างดี ในสายตาของสุดา ชายคนนั้นแต่งตัวดีมาก ทำทางใจดีและพูดจาไพเราะ เดินผ่านร้านไอศกรีม ชายแปลกหน้าชวนสุดาทานไอศกรีม สุดาอยากทานแต่ตอนนี้ก็เย็นมากแล้ว สุดากลับมาเป็นห่วงและที่สำคัญสุดารู้สึกไม่สบายใจกับความใจดีเกินไปของชายคนนั้น ซึ่งสุดาไม่เคยรู้จักมาก่อน สุดาควรจะทำอย่างไร

ก. พูดคำว่าขอบคุณ และบอกว่าทานได้แป๊บเดียว เพราะจำเป็นต้องรีบกลับบ้านแล้วแม่เป็นห่วง

ข. พูดคำว่าขอบคุณบอกว่ากลัวแม่เป็นห่วง และรีบวิ่งไปทันที

ค. พูดคำว่าขอบคุณไว้โอกาสหน้า ขอนัดเวลาใหม่ที่ไม่ค่ำ

9. มะลิกับสมชายเป็นเพื่อนนักเรียนชั้นเดียวกัน ในช่วงเวลาพักกลางวันระหว่างที่ครูให้พัก สมชายหยอกล้อมะลิด้วยการจับแถม ตีกันและหัวเราะให้เพื่อนชายในห้องดู มะลิควรจะทำอย่างไร

- ก. เดินหนีไปจากบริเวณนั้น ไปหาเพื่อนหญิงที่สนิทเล่าให้ฟัง
- ข. ไม่ตกใจคิดว่าเป็นเรื่องปกติ
- ค. พุดเสียงดังว่า "เอ๊ะ" และต่อว่าสมชายไม่ชอบการกระทำเช่นนี้ จะบอกอาจารย์ให้ทราบ

10. ชดเป็นคนขับรถใหม่ของพ่อที่บ้าน มาทำงานได้ 1 เดือน ชดไปโรงเรียนเพื่อพบมาลีให้รีบไปกับเขาเพราะพ่อของมาลีบาดเจ็บสาหัสอยู่ที่โรงพยาบาล ก่อนมาเกิดอุบัติเหตุรถชนกัน ชดคนรถบอกให้มาลีรีบไปเดี๋ยวนี้เลย มาลีจะขอความช่วยเหลืออย่างไร

- ก. มาลีขอความกรุณาคุณครูให้ช่วยโทรศัพท์ไปที่โรงพยาบาล สอบถามทางโรงพยาบาล ก่อนที่จะไปโรงพยาบาลกับคนรถ
- ข. ไปกับคนรถทันที เพราะเรื่องอุบัติเหตุเป็นเรื่องขอขาดบาดตายไม่น่าที่จะหลอกกัน
- ค. มาลีบอกให้คนรถไปดูแลพ่อที่โรงพยาบาลก่อน ส่วนตัวเธอเองจะโทรศัพท์ติดต่อทางบ้านเพื่อรอแม่และญาติที่บ้านมารับ ไปพร้อมกัน

11. ชายแปลกหน้าสวมเสื้อตัวคุมตัวใหญ่ยืนลี้บล้อๆที่รั้วลูกกรงด้านนอกของโรงเรียนติดกับสนามกีฬาของโรงเรียน หลังเลิกเรียนสุนีย์ซุ่มมอลเล่ย์บอลกับเพื่อน 2 คน เมื่อลูกล้อเล่ย์ดกไปอีกด้านหนึ่งของถนน สุนีย์วิ่งไปเก็บที่ริมรั้ว เมื่อเข้าไปใกล้ชายแปลกหน้าคนนั้น เขาก็เปิดชิปกางเกงแสดงอวัยวะเพศ สุนีย์จะอย่างไร

- ก. ตะโกนเสียงดังว่า "ช่วยด้วย" วิ่งกลับมาบอกเพื่อนให้ระวังและแจ้งครูให้ทราบ
- ข. สุนีย์คิดว่ามีความโชคร้ายของตัวเองที่มาเจอเรื่องน่าๆแบบนี้ อายุและกลัวที่จะเล่าให้ใครฟัง
- ค. สุนีย์ตกใจ พอได้สติรีบวิ่งหนีจากบุคคลนั้นทันที

12. แวตาวังสวนทางกับครูประจำชั้น หลังจากที่วิ่งออกมาจากห้องครูสมชาย พบครูฟ้าทักว่า อ้าว แวตา วิ่งหน้าตื่นมาเชียว ซ้อมวิ่งแข่งหรือ แวตา : ครูสมชายเขามาจับตัวหนูและโอบกอดคะ ครูฟ้า : ไร้อะไร คิดมากไปได้ และเดินจากไป แวตาเดินอย่างอ่อนแรง ไปพบครูอีกคน ครูมณี : เป็นไง ไม่สบายหรือ แวตา : ครูคะ ครูสมชายเขาทำให้หนูรู้สึกอึดอัดมากเลยคะ แวตาจะตัดสินใจอย่างไรที่จะสื่อสารบอกให้ครูทราบ ถ้าหากไม่ได้รับการช่วยเหลือจากครูคนแรก

- ก. ไม่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้น เพราะคิดว่าหมดหนทางที่คนจะเข้าใจ
- ข. เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ครูมณีฟัง ถ้าครูมณีไม่เชื่อก็จะเล่าให้ครูคนอื่นฟังอีกจนกว่าจะมีคนเชื่อและให้การช่วยเหลือได้
- ค. การเล่าเรื่องเป็นเรื่องที่ยาก แต่ก็ต้องพยายามต่อไปจนกว่าจะประสบความสำเร็จ

13. นงรามไม่สบายใจอย่างมากหลังจากเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้เพื่อนฟังว่าถูกเพื่อนชายคนละห้องแก๊งวิ่งชนหน้าอกและจับแก้ม เพราะกลัวว่าเพื่อนจะเล่าให้เพื่อนคนอื่นฟังและเอามาล้อให้อายอีกเหมือนครั้งก่อนๆ ครั้งนั้นไม่น่าอายแต่ถูกล้อว่าเป็นแฟนกัน แต่ครั้งนี้ถูกจับเนื้อต้องตัว มีจับหน้าอกด้วย นงรามรู้ว่าถ้าเก็บเรื่องนี้ไว้คงไม่สบายใจแน่ๆ และอาจจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ซ้ำอีกได้ นงรามจะอย่างไร

- ก. เล่าเรื่องให้ครูฟังและขอให้ครูช่วยเหลือโดยการตักเตือนเพื่อนชาย
- ข. พยายามหลีกหนีและถอยห่าง ไม่คบด้วย และขอปรึกษาครูให้ช่วยจัดการให้
- ค. พยายามหลบหน้า ระมัดระวังตัวอยู่เสมอ

14. วิมลพาน้องชายอายุ 5 ขวบมาเล่นที่สนามในโรงเรียน ขณะที่กำลังเล่นเครื่องเล่นอยู่นั้นได้มีชายวัยรุ่นขี่มอเตอร์ไซด์เข้ามาในโรงเรียน ได้พูดคุยกับน้องชายวิมลและให้เงินไปซื้อขนมและวานซื้อของให้ด้วย หลังจากน้องชายวิ่งไปซื้อของให้ชายวัยรุ่นแล้ว ชายวัยรุ่นได้มาขอความช่วยเหลือให้วิมลไปที่หลังโรงเรียนช่วยยกของให้เพราะของหนักมากไม่มีใครช่วยยก วิมลมองไปรอบๆ โรงเรียนไม่มีใครเลย วิมลรู้สึกแปลกใจกับพฤติกรรมของชายวัยรุ่นคนนี้ เนื่องจากไม่เคยรู้จักกันมาก่อนแต่วานน้องชายไปซื้อของได้ วิมลจะขอความช่วยเหลือหรือกระทำการอย่างไร

- ก. แสดงความมีน้ำใจโดยรับปากให้การช่วยเหลือทันทีเพราะการช่วยเหลือเป็นสิ่งที่ดี
- ข. ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือ เพราะ คิดว่าถ้ามีอะไรเกิดขึ้นใครจะช่วยได้และมีความรู้สึกที่ไม่ดีกับชายแปลกหน้าคนนี้
- ค. ไปช่วยยกของ โดยจะไปตามผู้ใหญ่ที่อยู่ในบ้านพักโรงเรียนมาช่วย

ค. (ข้อ 15-20) เป็นสถานการณ์ในที่สาธารณะ

15. เมตดา กำลังยืนคอยรถเมล์ที่ป้ายรถเมล์ มีชายคนหนึ่งเดินเข้ามาทักทายและแนะนำตัวเองว่ามาจากบริษัทโมเดลลิงแห่งหนึ่งกำลังหานางแบบโฆษณาที่หน้าตาดีไปถ่ายแบบเป็นพรีเซนเตอร์สินค้ายี่ห้อหนึ่ง รายได้ดี มีชื่อเสียง ต้องการด่วน ถ้าสนใจก็ต้องไปทดสอบหน้ากล้องก่อนภายในวันนี้ เพราะคนสมัครมาก เมตดาเป็นเด็กหน้าตาดีผิวขาว เมตดาคิดว่าโอกาสดีๆ คงมีมาไม่บ่อย ถ้าปฏิเสธก็คงจะพลาดโอกาสดีๆ ในชีวิต แต่ก็อดแปลกใจไม่ได้ว่าทำไมจะต้องเร่งด่วนจนเกินไป เมตดาจะตัดสินใจอย่างไร

- ก. ชักถามข้อมูลให้เข้าใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง ขอนัดวันทดสอบหน้ากล้องใหม่
- ข. ขอเบอร์โทรศัพท์ก่อน ต้องปรึกษาพ่อแม่ก่อนจึงจะให้คำตอบ
- ค. ไปทดสอบหน้ากล้องกับตัวแทนโมเดลลิงก่อนในวันนั้น คิดว่าโอกาสดีๆ มีไม่มาก ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นค่อยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเอา

16. ดวงดาวไปเที่ยวห้างสรรพสินค้ากับกรุณาและแวะรับประทานอาหารกลางวันด้วยกัน และได้เดินเที่ยวต่อในห้าง ระหว่างที่เดินอยู่นั้นได้มีชายวัยกลางคนอายุประมาณ 40 ปีและหญิงสาวรุ่นเดียวกับดวงดาวได้เข้ามาทักทายทำความรู้จักและบอกว่าตัวเองทำงานขายสินค้าโดยตรงกับลูกค้า ทางบริษัทกำลังขยายงานต้องการคนเพิ่มได้ชักชวนทำงานหารายได้พิเศษโดยการขายสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ รายได้ดีมาก แต่ต้องอบรมก่อนจึงจะทำงานนี้ได้ บริษัทปิดการอบรมไปแล้วเมื่อวานนี้ แต่ถ้าดวงดาวและกรุณาสนใจจะมีการอบรมเพิ่มเฉพาะ 2 คนนี้แต่ต้องภายในวันนี้ใช้เวลาไม่นานเพียง 2 ชั่วโมงเท่านั้น ถ้าสนใจก็ไปที่บริษัทด้วยกันเลย ดวงดาวและกรุณาจะปฏิเสธอย่างไร

- ก. ปฏิเสธขายแปลกหน้าขอปรึกษากับทางบ้านก่อน ดวงดาวชวนกรุณารีบกลับบ้าน
- ข. ลองไปกับชายแปลกหน้าดูก่อน เพราะมีกรุณาไปเป็นเพื่อนด้วย
- ค. ขอลองไปคิดดูก่อน จะพยายามหาเวลาดูแต่ตอนนี้ไม่สะดวกที่จะอบรม

17. สมศรีกับสมใจเป็นเพื่อนสนิทกัน หลังเลิกเรียนชวนกันไปสมัครว่ายน้ำ ขณะนั่งรถเมล์ไปรถติดมาก มีคนเบียดกันแน่น สมศรีขึ้นรถด้านหน้าส่วนสมใจวิ่งขึ้นรถทางประตูด้านหลัง พอมีคนลุกลงที่นั่งว่างทั้งสองที่นั่ง สมศรีได้ที่นั่งช่วงกลางรถ มีชายวัยกลางคนนั่งข้างสมศรี สมใจได้ที่นั่งเบาะหลังนั่งคู่กับเด็กนักเรียนหญิง ขณะที่รถแล่นไปได้สักระยะหนึ่งชายกลางคนได้นั่งกระเียบตัวเข้ามาเบียดสมศรีมากจนขีดขอบหน้าต่างด้านใน ทั้งๆที่คนในรถเมล์ก็เบียดกันมากแล้วสมศรีรู้สึกอึดอัด สมศรีควรจะทำอย่างไร

- ก. นั่งเฉยๆทำเป็นไม่สนใจ คิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา
- ข. แสดงท่าทีให้รู้ว่าไม่พอใจในการกระทำแบบนี้ เอากระเป๋าเอาหนังสือกั้นกลาง
- ค. ลุกขึ้นเดินมาหาสมใจทันที และเล่าให้สมใจฟัง

18. สุดากับมาลัยไปดูภาพยนตร์ หนังสือระหว่างที่กำลังเดินออกประตูทางออก มาลัยรีบเดินอย่างรวดเร็ว เพราะรีบจะไปเข้าห้องน้ำและตะโกนบอกสมใจว่าพบกันหน้าห้องน้ำนะ เพราะสุดาอยู่ด้านหลัง คนมากำลังทะยอยออก มีชายคนหนึ่งเอามือมาลูบสะโพกสุดาและจับกัน สุดาตกใจมาก สุดาร้องขอความช่วยเหลือ โดยการกระทำอย่างไร

- ก. ตะโกนออกไปว่า “ช่วยด้วย” ด้วยเสียงดังและบอกยามให้ทราบจะได้ให้การช่วยเหลือได้ทันที
- ข. รีบเดินหนีอย่างรวดเร็ว ไปหาสมใจที่หน้าห้องน้ำ เพราะอาย
- ค. ดูท่าทีไปเรื่อยๆไม่แสดงกริยาเพราะกลัว

19. เดือนใจขออนุญาตพ่อแม่ไปว่ายน้ำที่สระน้ำแถวบ้านกับกรรณก สระน้ำนี้เป็นสระรวมทั้งหญิงและชาย ไปถึงสระน้ำแต่เช้ายังมีคนไม่มาก ระหว่างที่ว่ายน้ำพอสมควรแก่เวลาก็นวนกันกลับบ้านและไปอาบน้ำจืด ขณะเดินเลี้ยวไปจะพบนุ่มตึกพบชายแปลกหน้าใส่เสื้อคลุมตัวใหญ่และพูดทักว่า น้องดูอะไร นี่ ได้รู้ตชิปกางเกงเอาอวัยวะเพศออกมาโชว์ กรรณกและเดือนใจจะร้องขอความช่วยเหลืออย่างไร

- ก. ตกใจมาก กลัวรีบเดินหนีไปจากบริเวณนั้นทันที
- ข. เดินผ่านไปก้มหน้า ทำเป็นไม่เห็นหรือไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น
- ค. ตะโกนเสียงดังว่า “ไม่” หรือ “ช่วยด้วย” และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดูแลสระทราบทันที เพื่อแจ้งตำรวจ

20. สมหญิงรอรถเมล์กลับบ้าน แต่ละคันแน่นมาก’สมหญิงขึ้นมาบนรถเมล์มีที่ว่างด้านหลังจึงเดินไปนั่งมีคนข้างๆลงไป 2 คน มีชายวัยรุ่นขึ้นมา 2 คน นั่งปะกบสมหญิง คนหนึ่งเริ่มพูดกับสมหญิงในลักษณะไม่สุภาพ ส่วนอีกคนหนึ่งเอามือมาแตะต้องสมหญิง สมหญิงพยายามลุกขึ้นมาแต่ชายคนนั้นเอามือกดไว้กั้นไม่ให้ลุกขึ้น สมหญิงจะขอความช่วยเหลืออย่างไร

- ก. สมหญิงตะโกนเสียงดังว่า “ไม่” หรือ “ช่วยด้วย” พร้อมกับลุกขึ้น
- ข. กลัว ไม่กล้าร้องขอความช่วยเหลือเพราะกลัวถูกทำร้าย
- ค. รอจังหวะ หาทางขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง และรีบลุกขึ้น

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.80	11	7.49
2	4.68	12	4.72
3	1.87	13	4.95
4	3.70	14	2.67
5	2.75	15	2.08
6	1.86	16	2.13
7	3.22	17	2.39
8	1.95	18	5.49
9	1.923	19	4.07
10	1.79	20	7.15

ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ เท่ากับ .79

ตาราง 8 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

คนที่	คะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศ		ผลการทดลอง	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	D ²
1	41	52	11	121
2	41	52	11	121
3	42	54	12	144
4	41	55	14	196
5	42	55	13	169
6	43	56	13	169
7	43	54	11	121
8	43	52	9	81
9	42	55	13	169
10	42	54	12	144
	$\bar{X} = 42$ S.D = 0.67	$\bar{X} = 53.9$ S.D = 2.1	$\Sigma D = 119$	$\Sigma D^2 = 1,435$

ตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อน และหลังได้รับการใช้ตัวแบบ

คนที่	คะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ		ผลการทดลอง	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	D ²
1	42	55	13	169
2	42	56	14	196
3	41	56	15	225
4	41	57	16	256
5	41	55	14	196
6	44	56	12	144
7	44	58	14	196
8	45	57	12	144
9	45	57	12	144
10	45	60	15	225
	$\bar{X} = 43$ S.D = 3.11	$\bar{X} = 56.7$ S.D = 2.33	$\Sigma D = 137$	$\Sigma D^2 = 1,895$

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศในกลุ่มควบคุม ที่
ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ได้รับการใช้ตัวแบบ

คนที่	คะแนนพฤติกรรมการป้องกันการล้วงเกินทางเพศ		ผลการทดลอง	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	D	D ²
1	42	41	1	1
2	43	46	3	9
3	41	51	10	100
4	42	52	10	100
5	44	47	3	9
6	44	48	4	16
7	43	52	9	81
8	44	55	11	121
9	41	54	13	169
10	42	49	7	49
	$\bar{X} = 42.6$	$\bar{X} = 49.5$		
	S.D = 49.5	S.D = 17.6	$\Sigma D = 69$	$\Sigma D^2 = 655$

ตาราง 11 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บ่าย 15.40-16.30 น.
1	จันทร์ที่ 27 พย.2543	/
2	พุธที่ 29 พย.2543	/
3	จันทร์ที่ 4 ธค.2543	/
4	พุธที่ 6 ธค.2543	/
5	จันทร์ที่ 13 ธค.2543	/
6	จันทร์ที่ 18 ธค.2543	/
7	พุธที่ 20 ธค.2543	/
8	จันทร์ที่ 25 ธค.2543	/
9	พุธที่ 27 ธค.2543	/
10	พุธที่ 3 มค.2544	/
11	จันทร์ที่ 8 มค.2544	/
12	พุธที่ 10 มค.2544	/
13	จันทร์ที่ 15 มค.2544	/
14	พุธที่ 17 มค.2544	/

ตาราง 12 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บ่าย 15.40-16.30 น.
1	อังคารที่ 28 พย.2543	/
2	พฤหัสบดีที่ 30 พย.2543	/
3	พฤหัสบดีที่ 7 ธค.2543	/
4	อังคารที่ 12 ธค.2543	/
5	พฤหัสบดีที่ 14 ธค.2543	/
6	อังคารที่ 19 ธค.2543	/
7	พฤหัสบดีที่ 21 ธค.2543	/
8	อังคารที่ 26 ธค.2543	/
9	พฤหัสบดีที่ 28 ธค.2543	/
10	พฤหัสบดีที่ 4 ธค.2543	/
11	อังคารที่ 9 มค.2544	/
12	พฤหัสบดีที่ 11 มค.2544	/
13	อังคารที่ 16 มค.2544	/
14	พฤหัสบดีที่ 18 มค.2544	/

ตาราง 13 ตารางแสดงวัน และเวลาในการทดลองของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บ่าย 15.40-16.30 น. / (ทดสอบครั้งที่ 1)
1	จันทร์ที่ 27 พย.2543	
2	พุธที่ 29 พย.2543	-
3	จันทร์ที่ 4 ธค.2543	-
4	พุธที่ 6 ธค.2543	-
5	จันทร์ที่ 13 ธค.2543	-
6	จันทร์ที่ 18 ธค.2543	-
7	พุธที่ 20 ธค.2543	-
8	จันทร์ที่ 25 ธค.2543	-
9	พุธที่ 27 ธค.2543	-
10	พุธที่ 3 มค.2544	-
11	จันทร์ที่ 8 มค.2544	-
12	พุธที่ 10 มค.2544	-
13	จันทร์ที่ 15 มค.2544	-
14	พุธที่ 17 มค.2544	/ (ทดสอบครั้งที่ 2)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสมทรง ดันประเสริฐ
วันเดือนปีเกิด	3 ธันวาคม พ.ศ.2499
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	349 ซอยปทุมณวิถี 9 สุขุมวิท 101 เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 7
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	คลินิกจิตเวช สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 2461260-8 ต่อ 2311

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2513	ประถมศึกษา จากโรงเรียนเขียนนิวาสน์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
พ.ศ.2516	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพฯ
พ.ศ.2524	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เขตห้วยหมาก กรุงเทพฯ
พ.ศ.2530	ประกาศนียบัตรพยาบาล จากวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ.2536	พยาบาลศาสตร์ จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี
พ.ศ.2538	พยาบาลเฉพาะทางสุขภาพจิตและจิตเวช จากกรมสุขภาพจิต อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร